BS

196 BRABANT STRIP MAGAZINE

Stripwinkel Adhemar
Kammerstraat 25, 9000 Gent

HET BESLOTEN LAND

STRIPS-COMICS-COOL MEDIA
Parijsstraat 16 Leuven
016 225840
info@hbl.be
www.hbl.be

Stripwinkel TISTJEN DOP
www.tistjendop.be

Patersstraat 96 - 2300 Turnhout
0475.379968 - info@tistjendop.be

Ruime keuze in Engelstalige strips:
graphic novels, klassiekers, manga, humor
en underground.

De Striepclub

www.striepclub.be
Regelmatige updates met een stripveiling, promoties, acties, activiteiten, speciale uitgaven, posters en prentkaarten, enkel te verkrijgen in of via De Striepclub.

Schrijf je in op onze wekelijkse nieuwsbrief via info@striepclub.be

TWEEWEKELIJKSE STRIPVEILING!

De Striep Brugge, Katelijnestraat 42, 8000 Brugge
De Striep Oostende, Paulusstraat 36, 8400 Oostende

STRIPWINKEL WONDERLAND

Wonderland productions
Paardsdemerstraat 19
3500 HASSELT
✆ 011/22 82 00

Gilbert Declercq
'50 jaar kunstenaarschap'
STRIPPAKKET
sept. 2012

BS
BRABANT STRIP MAGAZINE

nr 196 (3) van 07/07/2013

Gratis voor leden van Brabant Strip vzw, vereniging van stripliefhebbers van 9 tot 99, en van de Reclamestripclub.
Wordt niet los verkocht.

Bestuur
Joeri Delamane, Etienne Hauwaerts, Yves Kerremans, Jean Smits

Werkgroep
Joppe Broeckhoven, Marc de Lint, Kurt Morissens, Philippe Mouvet, Hendrik Neyts, Jozef Peeters, Roger Philippot, Yves Pieters, Bertrand Van Herp, Johan Van Ransbeeck, Patrick Vranken

Redactie en medewerkers
Gert Bussens, Karin Ceulemans, Yves Declerck, DannY De LaeT, Léon den Hartog, Jeroen Denters, Willem Gay, Willy Geets, Jean-Pierre Legein, Jan Magito, Chris Mouton, Antoine Ryckman, David Steenhuyse, Marc Van Lint, Ine en Martin van Meenen, Tom Vermeeren

Eindredactie
Kurt Morissens

Layout
Jeroen Denters

Cover
Erik Vandemeulebroucke

Auteursrechten
Overname van artikels of illustraties, zelfs gedeeltelijk, is niet toegelaten zonder uitdrukkelijke toestemming van de uitgever. Copyright van afbeeldingen of foto's berust bij de diverse auteurs en uitgeverijen.
Alle Kuifjeafbeeldingen:
copyright Hergé/Moulinsart 2013

Lidgeld
Lidgeld 2013 B & NL: 25 euro
Rest van de wereld: op aanvraag
(B): 001-2980926-95
BIC GEBABEBB
IBAN BE76 0012 9809 2695
(NL): Giro 7616528
(altijd deze naam gebruiken: Brabant Strip vzw)

Verantwoordelijke uitgever
Brabant Strip vzw, Dewandelaerstraat 8, 1930 Nossegem

NIEUW E-MAILADRES
brabant.strip@gmail.com

www.brabantstrip.be

Oplage
1.500 exemplaren

Zekerheden

Nieuwe koningen, Astrid Bryan en 'Den John' gescheiden, een Belgische voetbalploeg die echte duivels blijken te zijn op de grasmat en een zomer die maar niet lijkt te willen starten: er zijn geen zekerheden meer in dit leven. Brabant Strip springt echter in de bres tegen zoveel onzekerheid want naar goede gewoonte ligt er heerlijke leesvoer op u te wachten, vonden we toch nog onbekend werk van Vandersteen (dat noemen ze een primeur, beste lezer!), zetten we de geestelijke vader van Jim Lont in de verdiende bloemen, blijven we de 75ste verjaardag van Robbedoes in de kijker zetten én verschijnen er eind augustus drie parels in de Fenix-reeks. Vermoedelijk komt de zon nu plots piepen en schieten temperaturen de hoogte in. Of minstens krijgt u het toch diep van binnen een beetje warm bij het lezen van voorgaande. Ik mag het hopen en laat u nu genieten van het 196ste magazine (en uw eventuele leesachterstand die u nu tracht te laten slinken op zonovergoten stranden). Ondertussen stomen wij het volgende nummer klaar. Tussen het troosten van Astrid en het doorspelen van enige raadgevingen aan Koning Filip I weliswaar. Leve de zekerheden in het leven!
Uw zekerheden gevende hoofdredacteur,

Kurt Morissens

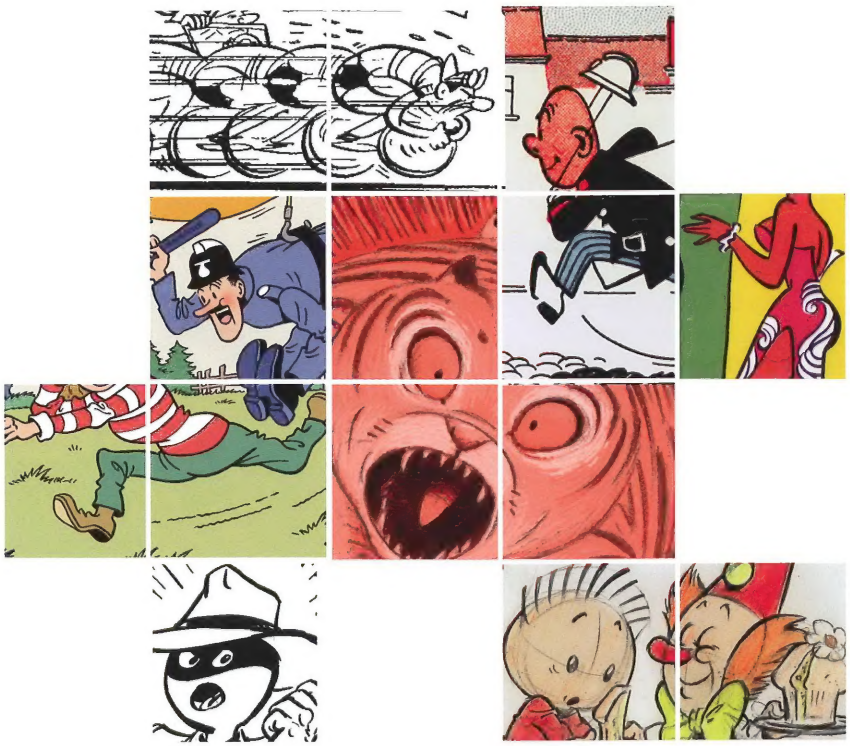

Inhoud

4 In de schijnwerper
6 Jim Lont
20 Vandersteen 100
22 Koffieklets
27 Acte de Présence
38 Marc Sleen
41 Kreo
42 Uitgelezen
46 Nobody
51 Robbedoes 75
58 Van der Steen
75 BS Nieuws
77 Expo
78 BS Agenda

BS SCHIJNWERPER

Marc Legendre zal voor veel van mijn leeftijdsgenoten voor immer verbonden blijven aan zijn Biebel. Adhemar, het bekende Bronzen Beeldje, zal zijn plaats nimmer kunnen innemen. Niet dat het beeldje dat ooit van plan is geweest maar het vond wel dat zijn bronzen kleur bij Legendre paste. Een prima gedachtegang waar ieder van ons zich kan achter scharen. De Vlaamse stripwereld mag trots zijn op deze laureaat van de Cultuurprijs van de Strip 2013. De meest prestigieuze prijs in het Vlaamse striplandschap, die ook meteen een fijne 12.500 euro oplevert, moet naar een stripauteur gaan die een serieuze staat van stripdienst kan neerleggen. En dat kan Legendre.

Het jaar van Legendre

DOOR **KURT MORISSENS**

Dat Marc Legendre net dit jaar zijn Bronzen Adhemar mag ontvangen uit handen van minister van Cultuur Joke Schauvliege is een gelukkig toeval te noemen. 2013 is immers echt wel 'Het jaar van Legendre' te noemen. (Overigens een titel die Legendre's collega Stedho meegaf aan zijn getekende felicitatie voor de Bronzen Adhemar-laureaat. Ere wie ere toekomt)

Zo herlanceerde de Nederlandse uitgeverij Strip2000 *Biebel*, vervoegde Legendre het *Rode Ridder*-team (het eerste album op zijn scenario is ondertussen verschenen), treedt hij in de voetsporen van Leopold Vermeiren als schrijver van de boeken rond *De Rode Ridder* én bleek hij de scenarist achter de superknap gehypte *Amoras*-strip De alomtegenwoordigheid van Legendre is een keihard feit. En het stoort niemand. Omdat het hem ook maar gewoon overkomt, vermoed ik.

Maar Marc Legendre sleept ook een zwaar stripverleden mee. Dat klinkt als een probleem waarbij alleen zware afkickklinieken een eventuele oplossing voor kunnen aanreiken. Het is het echter niet. Starten deed hij begin jaren 1980 als hoofdredacteur van het weekblad *Kuifje*. Een plaats waar tekenkriebels in oren en vingers kruipen en al snel kreeg zijn eerste figuurtje - een teelbal met haar op, dixit een niet onbekende uitgever - een grote bekendheid. *Biebel* sprak tot de verbeelding bij bijna pukkelende pubers die werden aangetrokken door de lichtjes anarchistische trekjes van de stripheld, bij peuterende kleuters die de prettige kleurtjes en de recht–voor-de-raapse tekeningen best wel konden pruimen en uiteindelijk ook door de wat oudere medemens die het buiten de lijntjes kleuren van stripheld en –auteur toch konden appreciëren. Niet te verwonderen dat *Biebel* bijna twintig jaar bleef bestaan. In 2001 werd onherroepelijk een punt gezet achter de avonturen van het klootzakske, dat Biebel uiteindelijk wel was.

Biebel was niet de enige hobby die Legendre uitoefende in die twintig jaar. Tussendoor schreef hij ook de scenario's voor de topstripreeks *Sam*, die werd getekend door Jan Bosschaert. Hij creëerde ook *Kas*; korte, grappige en soms best ontroerende gags van een kleine jongen met grote en kleine levensverhalen. Daarnaast mocht hij nog een aantal jaren hoofdredacteur spelen voor het *Suske en Wiske weekblad* en schreef hij voor tal van tekenaars: o.a. *Bang!* voor Yurg, *Cactus* voor Jef Wellens, *De familie Klipper* voor Marcel Rouffa en *Waterland* voor Jeff Broeckx.

Om dan even een schijnbare rustpauze in te lassen. Legendre schreef tussendoor echter nog wel wat boeken. Een reisboek, een jeugdroman of honderd. Ok, dat laatste is wat overdreven maar u begrijpt wat ik bedoel. In 2004 keert hij weer terug naar het mooie stripland. Op een verrassende manier, dat wel. Het rauwe *Finisterre*, het naar de keel grijpende *Verder* (nog steeds de enige 'strip' die de shortlist van de Libris Literatuurprijs haalde) en het bevreemdende *Wachten op een Eiland* lieten een andere kant van Legendre zien. Genoeg is nooit genoeg voor de Bronzen Adhemar-winnaar van 2013 want tussen en na de verschillende graphic novels door werkt hij ook nog samen met o.a. Kristof Spaey, Marcel Rouffa, René Broens en Charel Cambré.

Een terugblik op voorgaande tekst leert ons dat eigenlijk elk jaar het jaar van Legendre was. Zijn cultuurprijs, Bronzen Adhemar en lekkere geldprijs zijn dan ook meer dan verdiend. Bovenal omdat Legendre een buitengewoon sympathiek mens is. Blij dat hij in de stripwereld rondloopt.

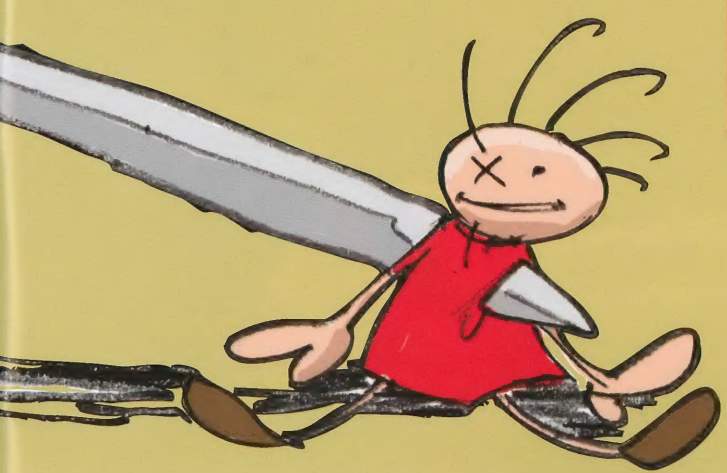

Legendre ontvangt op de openingsceremonie van het Stripgids festival Turnhout op vrijdag 13 december uit handen van Vlaams minister van Cultuur Joke Schauvliege de Bronzen Adhemar en 12.500 euro van de Vlaamse Gemeenschap. Het festival loopt van 13 tot 15 december en wijdt een overzichtstentoonstelling aan het werk van Marc Legendre.

ERIK VANDEM

INTERVIEW MET DE MAN ACHTER O.A. JIM LONT

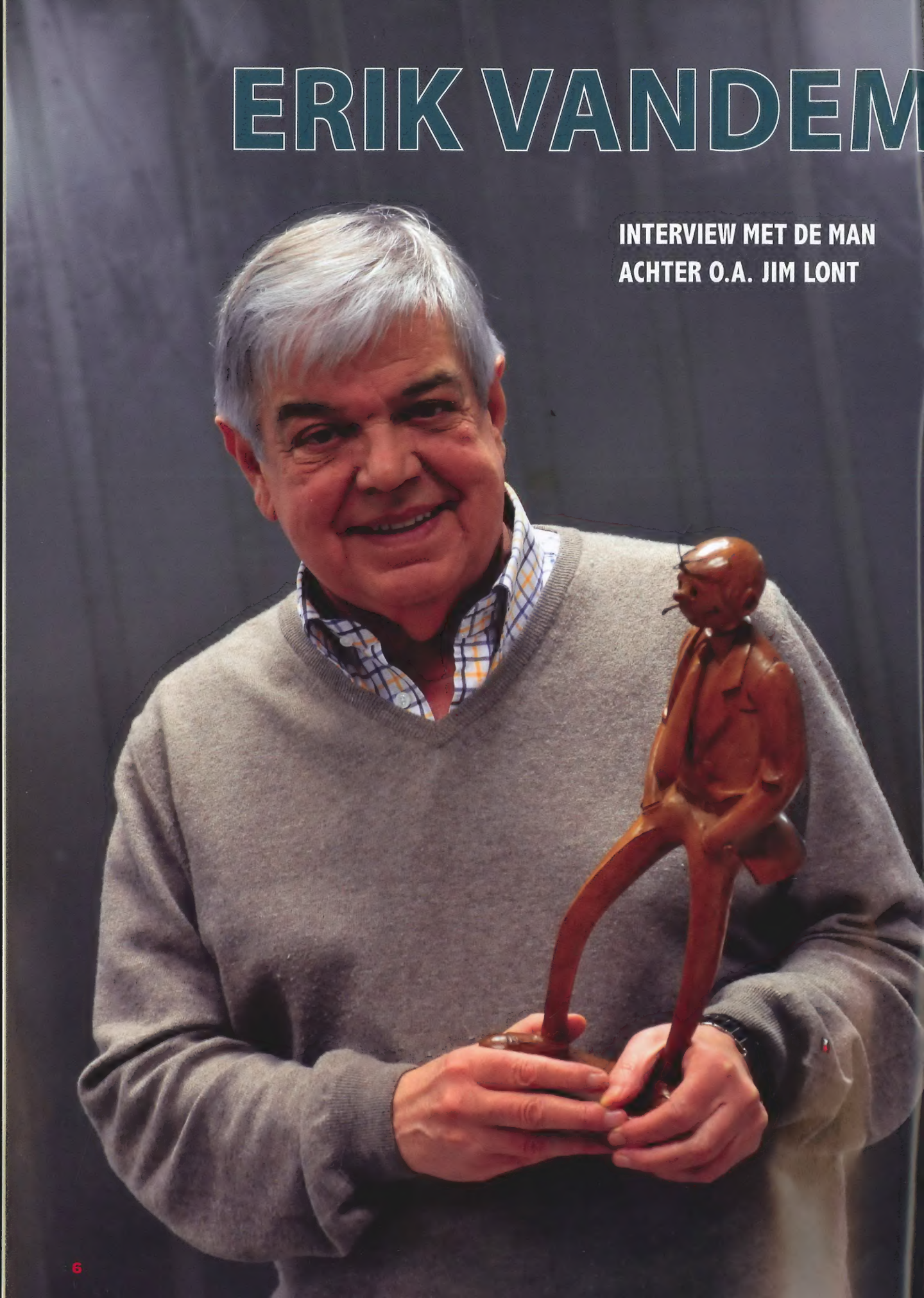

EULEBROUCKE

Contact opnemen met iemand die men nog nooit ontmoet heeft maar wiens werk men steeds met plezier heeft gelezen en herkend in allerlei publicaties (in de krant, op koekjesdozen, stickers, posters, enzovoort) houdt een ernstig risico in op teleurstelling. Maar vanaf het eerste contact met Erik en zijn lieftallige echtgenote Hilde voelt men zich bevoorrecht: zij stralen beiden een optimisme en een 'joie de vivre' uit dat je zelden tegen komt. Dit komt echter niet tot uiting in onderstaand interview – je moest er bij geweest zijn – omdat hierna een eerder nuchtere en misschien wel té afgelikte versie (in Algemeen Nederlands) wordt gepubliceerd, dit ten behoeve van de leesbaarheid voor de 'Ollanders' en de Vlamingen die het Antwerps niet machtig zijn (bestaan er nog?).

DOOR **MARC DE LINT** EN **JOPPE BROECKHOVEN**
FOTO'S **JAKARI PRODUCTIONS**

Het contact is de laatste maanden vrij intensief geweest : regelmatig sleepte ik delen van zijn archief mee naar huis om illustraties te scannen die de te verschijnen bibliografie beter zal stofferen. Mijn dank is dan ook groot, want ik heb hem toch een paar avonden van zijn broodnodige rust beroofd. Een afspraak maken was nooit een probleem voor hem... zolang het niet op vrijdagavond was, want zoals de traditie van (een deel van) de Belgische striptekenaars van de "oude garde" het verlangt rust hij dan uit van zijn wekelijks cafébezoekje met goede vrienden – niet dat ik hem verdenk van bacchanalen waarvoor Vandersteen destijds bekend stond...
We overlopen met hem zijn werk voor *Kerkelijk Leven*: vele losse illustraties (allen gesigneerd), zijn eerste stripverhaal *De smokkelaars* waar hij geen herinnering meer aan heeft, en de stopcomic *Kobus Koek*.

Erik drukte op het einde van het interview enige bezorgdheid uit: hij was bang dat hij als een 'oude zageman' zou overkomen. Mocht de lezer dit zo ervaren dan is dat uitsluitend te wijten aan mijn neerslag van wat blijkbaar het eerste grote gesprek is dat ooit met Erik werd gehouden – en dit terwijl hij in 2012 70 werd! Hij beweert dan wel dat hij 'eigenlijk niets te vertellen heeft' maar met het overlopen van zijn leven en carrière kwamen de herinneringen toch vlot boven.

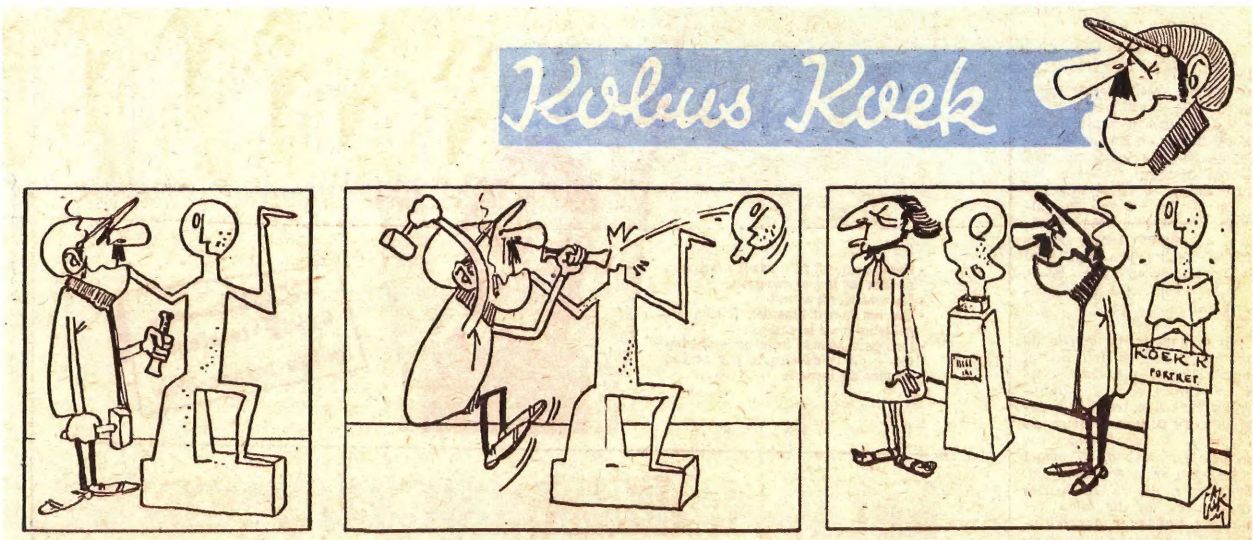

Een aflevering van Kobus Koek

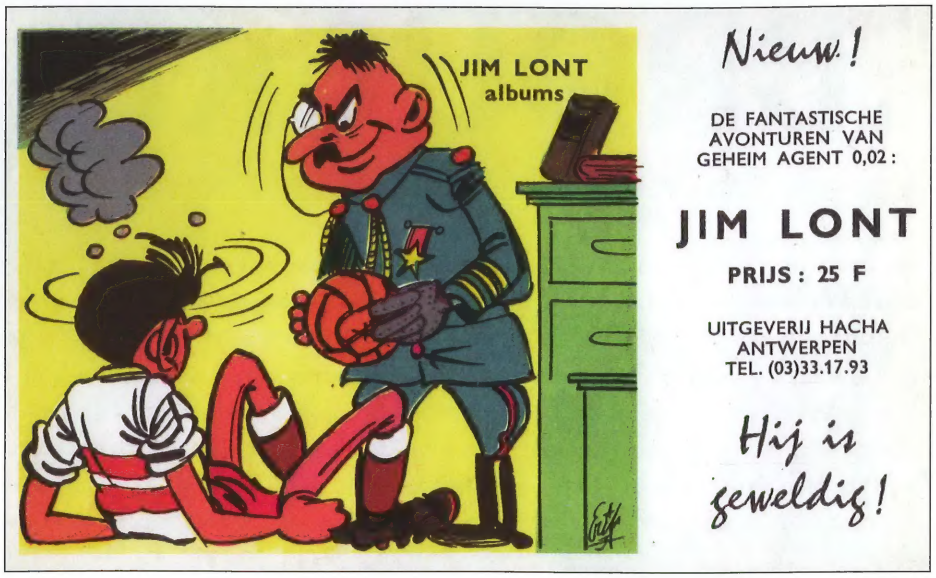

Links:
Vloeipapier: publiciteit voor het eerste Jim Lont-album "Loodvinger"

Rechts:
Zelfportret verschenen in Het Volk in 1965

Erik Vandemeulebroucke: Ik had een vriend die Walter Koek heette maar die ik altijd Kobus noemde, vandaar de naam.

In 1959 – u was toen nauwelijks 17 jaar oud – publiceerde u uw eerste tekeningen in *Kerkelijk Leven*. Hoe bent u daar terecht gekomen?
Alle jongens van ons gezin waren lid van de scouts - mijn zuster was bij de Gidsen - bij de 3e Christoffel in Borgerhout. De aalmoezenier van die scoutsgroep, Roelandts, werd directeur van *Kerkelijk Leven* en omdat Jef Nijs weg was,[1] vroeg hij mij om in te springen. Het parochieblad bestond uit een algemeen katern en een dubbele pagina specifiek gedrukt per parochie met gemeentelijk nieuws, met in de titel een tekening van de kerk. Door de fusies van een groot aantal parochies moesten de titels opnieuw samengesteld en/of hertekend worden. Dit was mijn eerste opdracht, maar ik mocht dat werk niet signeren: het was immers een samenstelling of bewerking van bestaande tekeningen.

En wat na *Kerkelijk Leven*?
In 1963/1964 heb ik mijn legerdienst volbracht:15 maanden bij de luchtmacht in Tongeren. Ze hadden daar al snel door dat ik kon tekenen en dus kreeg ik daar vooral administratief werk

IDENTIKIT: ERIK VANDEMEULEBROUCKE

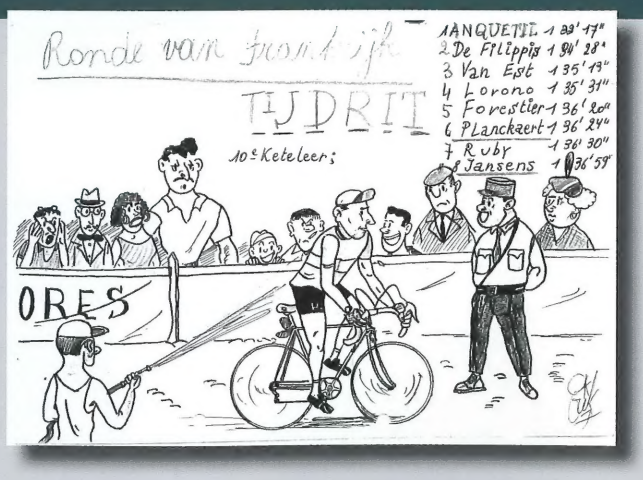
Ronde van Frankrijk
TOUR DE FRANCE
10e Keteleer
ORES
1 ANQUETIL 1 29' 17"
2 De Filippis 1 34' 28"
3 Van Est 1 35' 19"
4 Lorono 1 35' 31"
5 Forestier 1 36' 20"
6 Planckaert 1 36' 24"
7 Ruby 1 36' 30"
8 Jansens 1 36' 58"

Erik Vandemeulebroucke: Ik ben geboren op 4 oktober 1942 in Sint Denijs, gelegen bij Kortrijk in West-Vlaanderen. Ik heb 3 broers en een zuster, ik was de jongste, de oudste broer is 9 jaar ouder en heet Ignaas. (Ignaas werkte bijna heel zijn leven voor Gazet Van Antwerpen. Onder het pseudoniem 'Ivan' werkte hij mee aan de scenario's van Eriks strips – nvdr.)

Hoe is de familie in Antwerpen terecht gekomen?
Vader was een kunstenaar. Als beeldhouwer had hij zich gespecialiseerd in de restauratie van monumentale bouwwerken, vooral uit de gotiek. (Vader Marcel Vandemeulebroucke maakte ook beelden, en zijn werk wordt hiervoor ook erkend. Zie M. Marx en C. Engelen: *Beeldhouwkunst in België vanaf 1830*" (Uitg. Algemeen Rijksarchief/Studia 90, 2002), deel 3, blz 1563. In *Robbedoes* Nr 1770 van 16-3-1972 staat een 3 pagina's lange reportage en interview met hem - nvdr.) Door de oorlog hadden de kathedralen en andere openbare gebouwen nogal wat schade opgelopen, en vader voldeed aan alle strenge eisen die de overheid oplegde voor de restauraties. Omdat in West-Vlaanderen weinig werk was, verhuisden we naar Antwerpen, omdat hij verwachtte daar meer opdrachten te kunnen krijgen. Dat was echter een misrekening want hij kende daar niemand. Daarom zag hij zich genoodzaakt veel te pendelen en opdrachten in heel Vlaanderen te aanvaarden.

Waar woonde u dan in Antwerpen?
Wij zijn opgegroeid in Borgerhout in de Zegepraalstraat.

Welke strips heeft u gelezen in uw jeugd?
Elke week werd het weekblad *Robbedoes* gekocht en gelezen,

waarbij ik ook de nodige tekeningetjes gemaakt heb voor het blad van de luchtmacht.

In 1965 verschijnen 2 gagplaten van *Kol en Knopke* in weekblad *'t Kapoentje*.
Klopt! Marc Sleen was overgestapt naar de Standaard-groep, en dus werd er een wedstrijd uitgeschreven om nieuwe tekenaars aan te trekken. Ik was dan wel één van de laureaten (noot: vandaar de publicatie van die 2 platen), maar dat is verder zonder gevolg gebleven. Naar aanleiding van die wedstrijd is trouwens in de krant *Het Volk* toen ook een stripje van mijn hand verschenen en een karikaturaal zelfportret.

Het eerste *Jim Lont*-album *Loodvinger* komt op tafel. De verantwoordelijke uitgever was Hacha, nog steeds bekend als uitgever van land- en stadskaarten en -plannen. Dit eerste verhaal kende ook geen voorpublicatie in een krant of tijdschrift.
Na mijn legerdienst nam ik werk aan bij drukkerij Govaerts in de Lakborslei in Deurne (bij Antwerpen). Want ik wenste niet te beginnen als tekenaar zonder technische kennis van het drukproces. Ik begon als corrector – alhoewel ik hiervoor overgediplomeerd was – om bij de machines te kunnen staan. Na een maand werd ik ook tekenaar bij Govaerts en kreeg ik illustratieopdrachten. Na een à twee jaar werken gaf ik te kennen dat ik weg wilde om striptekenaar te worden, maar Govaerts wou het eerste boekje wel drukken: STEL dat ik beroemd zou worden... maar Govaerts had geen uitgeverslicentie. Hacha was daar klant (liet zijn plannen daar drukken), en ik had de eigenaar al een paar keer ontmoet. Op verzoek van Govaerts was Hacha bereid om pro-forma als uitgever op te treden. Drukkerij Govaerts heeft wel gezorgd voor het vloeipapier met reclame voor de strip en voor sponsoring door Inza (een melkfabriek uit Schoten).

Links: Jeugdzonde
Rechts: Blad uit de studentenkalender 1963

nooit het weekblad *Kuifje*. En waarschijnlijk daarvoor ook *Wrill* en *KZV* (*Kleine Zondagsvriend*). Voor stripalbums was er geen geld. We knipten wel de afleveringen van de *Suske en Wiskes* uit de krant om zelf albums samen te stellen.

Heeft u in uw jeugd contact gehad met striptekenaars?
Neen, nooit. Ik had echter wel van kinds af interesse om striptekenaar te worden.

Dat blijkt wel uit dit jeugdwerk!
Ik was toen ongeveer 8 jaar oud. Om de hoek van de ouderlijke woning lag een fabriek en de werknemers wensten graag te weten wie de dagrit van de Ronde van Frankrijk gewonnen had. Daarom maakte ik zo'n tekeningen die ik aan het venster hing: na het werk kwamen die mannen langs en konden dan zien hoe het afgelopen was.

Welke opleiding heeft u genoten?
Mijn vader was dan wel beeldhouwer, maar hij vond toch dat de Academie te losbandig en te artistiek was voor mij. Daarom moest ik eerst de humaniora uitdoen (Grieks-Latijnse in het St Xaveriuscollege in Borgerhout bij de jezuiten). Dan mocht ik naar St Lucas in Brussel en tegelijkertijd deed ik de studies voor Licentiaat Kunstgeschiedenis en dan middenjury. Ik heb gestudeerd tot ik 23 of 24 jaar oud was , maar ik heb niet echt deelgenomen aan het studentenleven.

U heeft wel een studentenkalender getekend voor 1963?
Daarvan heb ik geen flauw benul meer.

Wat was de oplage?
Geen idee. Ik weet wel dat het album niet zo goed gelopen heeft als gehoopt, maar het was ook niet echt goed uitgegeven of getekend.

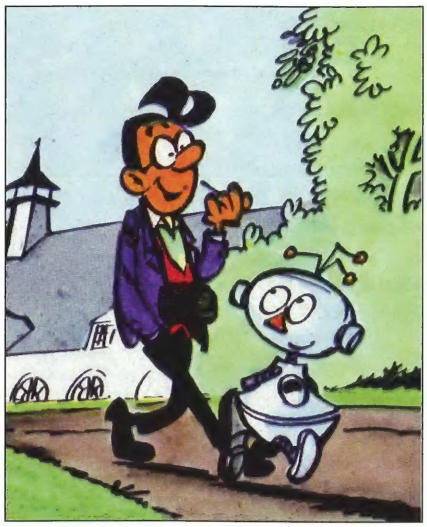

De volgende strips van *Jim Lont* verschenen wel in de krant *Gazet Van Antwerpen*...
Omdat ik meer tijd nodig had om mijn strips te tekenen ging ik deeltijds werken bij Govaerts, na de middag had ik dan vrij om te tekenen. De grootste fout die ik ooit gemaakt heb, is dat ik het werk niet altijd even ernstig genoeg opgevat heb: ik maakte de scenario's samen met mijn oudste broer – die hierin trouwens een grote inbreng had – maar die er ook niet altijd de tijd voor had. Dikwijls staken we snel-snel iets in elkaar, ook de tekeningen, en dikwijls was het te Antwerps en te lokaal gefocust.
Gazet Van Antwerpen heeft ook nooit de feeling gehad en nooit een stripcultuur gekend. Hoofdredacteur Staes geloofde wel sterk in mij, maar zijn opvolger Craeynest heeft het verknoeid: nieuwkomer Marcel Steurbaut mocht ook verhalen publiceren van hem en wegens plaatsgebrek verscheen afwisselend een verhaal van *Jim Lont* en een van hem. Ik beschouwde dat als contractbreuk en was het daar niet mee eens. Ik dus naar de grote baas Huybrechts , maar het mocht niet baten. Ik wilde op die basis niet verder werken, en daarom ben ik met *Jim Lont* gestopt in *Gazet Van Antwerpen*. Dat is ook de reden waarom de laatste 3 verhalen nooit in album zijn verschenen. Trouwens, uitgeverij De Vlijt bracht steeds 2 albums tegelijk uit, wat ook niet echt commercieel was, en – toch bij de laatste twee – was dat zelfs in januari, dus na de commercieel interessante feestdagen!
Ik had ook geen ambitie meer om *Jim Lont* verder te zetten. Het probleem lag vooral bij de distributie van de albums.

Vervolgens verschijnt werk van Erik bij weekblad *De Post*: gagplaten van *Felix en de marsman* en een stripverhaal *Lamerika* met als eerste deel *Colombus*.
Het was de bedoeling om de ganse geschiedenis van Amerika in stripvorm te brengen. Adolf Van Cauter, een leraar die ik had leren kennen op café, had het scenario geschreven. De oorspronkelijke bedoeling was om geschiedkundig zo correct mogelijk te zijn. Ik heb er trouwens complimenten van Professor D'Hondt van de universiteit voor gekregen! Maar na een tijd mocht van de zeer katholieke redactie de periode rond de inquisitie niet behandeld worden, en vroegen ze om meer actie te brengen in de strip, meer gevechten , meer 'boem' en 'paf' en zo.... En dat wou ik niet, dus hebben we er vroegtijdig een einde aan gemaakt. Jammer, want het is het enige van mijn oude werk waar ik nog achter sta. De originelen zijn verloren gegaan, wat zeer jammer is: ik had alles met de hand ingekleurd, maar de reproductie van deze kleurenstrip in *De Post* is niet optimaal.

Gedurende een zestal maanden zal Erik dan met Karel Verschuere werken voor Duitsland.[2]
Laat ons de puntjes op de I zetten: ik heb niet bij maar met Karel Verschuere gewerkt. Ik was zelfstandige en werkte samen met Eduard De Rop die Studio Vandersteen had verlaten.[3] Ik tekende *Tom Berry* in potlood en Eduard De Rop inktte. Om de 14 dagen een verhaal. Karel Verschuere werkte apart aan een realistische strip, waarvoor hij volledige bladzijden uit *Blueberry* kopieerde.[4] Opdat wij dat niet zouden zien, werkte Verschuere vooral 's avonds aan die strip wanneer wij naar huis waren.

Hoe heeft u Karel Verschuere leren kennen?
Hij woonde ook in Borgerhout om de hoek. De echtgenote van Karel, Mia De Badts, was een jeugdvriendin van onze familie. Hij woonde in de Sterlingerstraat. Na ruzie met Vandersteen is hij naar de Duitse uitgever Bastei Verlag gegaan, want hij had daar connecties.

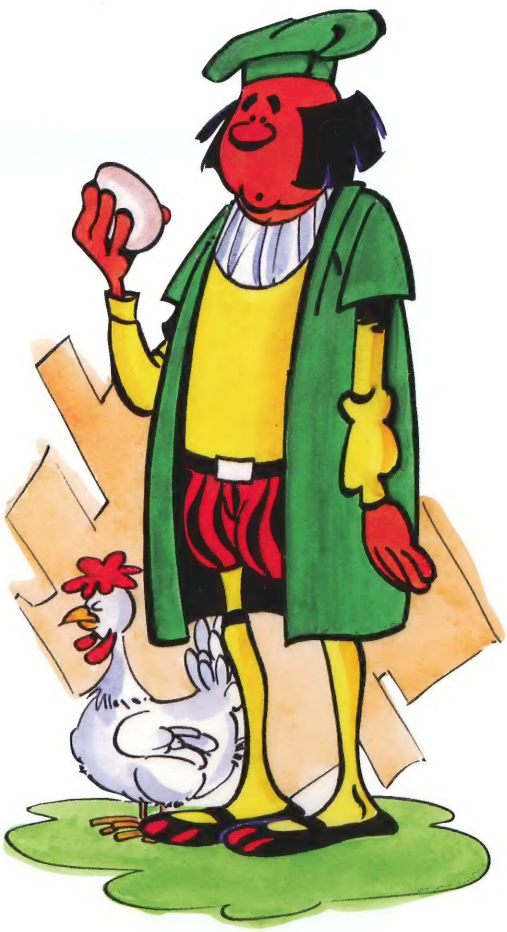

Boven:
Felix en de marsman, uit De Post

Rechts:
Colombus, het eerste – en enige – verhaal in de reeks "Lamerika", gepubliceerd in De Post

Hij heeft Eduard De Rop toch kunnen overtuigen om de overstap te maken naar zijn studio.
Eduard De Rop koos eieren voor zijn geld: bij Vandersteen moest hij dag en nacht werken en soms tot 4 platen per dag inkten. Wat ik niet begreep is dat hij het potloodwerk uit handen had gegeven omdat inkten niet het plezantste is, zeker omdat De Rop als linkshandige moest inkten van rechtsonder naar linksboven, en dit met een pen (terwijl ik stilaan overschakelde op penseel) en dit zo stijf als een hark, op zijn Vandersteens. Met alle respect voor De Rop hé!

Lang heeft de samenwerking niet geduurd.
De studio van Verschuere was gevestigd in de villa in Kapellen (bij Antwerpen) die zijn vrouw geërfd had van haar grootmoeder. Terwijl we daar werkten, werden door werklieden wel veel renovatiewerken uitgevoerd maar wij werden niet betaald. Verschuere had de contacten met Bastei, wij niet. Elke keer wanneer wij om betaling vroegen, kregen we als excuus dat met Bastei nog niet alles geregeld was. En ondertussen gaven zij maar geld uit aan de verbouwingswerken... Na verloop van tijd zijn we naar hem toe gestapt, hebben we ons potlood aan hem teruggegeven en gezegd dat het zo niet verder kon en dat we stopten.[5] En De Rop is onmiddellijk met hangende pootjes terug naar Vandersteen gegaan.

Waar hij terug aan de slag kon...
Ik heb overigens nog iets voorgehad met Vandersteen. Op zeker moment werd ik ontboden op De Standaard. Die hadden de clichés liggen van de *Jim Lont*-verhalen en zeiden dat ze een akkoord hadden met uitgeverij De Vlijt om de *Jim Lonts* uit te geven bij de Standaard.

Dus een heruitgave van de reeds bestaande albums?
Neen, alleen de nieuwe verhalen die ik vanaf dan zou maken en die *Gazet Van Antwerpen* zou voorpubliceren in hun krant. De week nadien kreeg ik telefoon van de Standaard dat het project niet door ging en dat ik contact moest opnemen met Vandersteen. Ik kreeg te verstaan dat ik voor mijn toekomst misschien beter voor hem zou gaan werken. En ik heb niet gebeld naar Vandersteen want ik wou niet voor hem gaan werken, alhoewel ik een aantal tekenaars van de studio goed kende, o.a. Karel Biddeloo en Jacky Pals. Vandersteen heeft het *Jim Lont* project dus tegengehouden. En dat begreep ik niet want ik kon toch nooit een concurrent voor hem geweest zijn.

We tonen Erik een stapel *Tom Berry*-strips uit die periode, met de vraag of hij zijn werk kan identificeren.
(*nadat hij een aantal nummers heeft bekeken*) Neen, sorry, dat kan ik niet. Ik deed het potloodwerk, en Eduard De Rop het inkten. Ik kan echt niet meer zeggen welke verhalen door ons werden gemaakt...

Exit Verschuere: Erik zal zelf voor Duitsland werken mét een eigen studio.
Na het fiasco met Karel Verschuere nam ik het vliegtuig naar München waar ik bij uitgever Kauka proeven moest afleggen. Ik kon onmiddellijk beginnen. Een Italiaan, R. Rinaldi, tekende voor Kauka de *Pichelsteiner*, die hij mijns inziens ook ontworpen had. Ik kreeg een modelboek mee waarin de modelsheets van alle figuren stonden en ook – en vooral – de regels die moesten gevolgd worden: zo mochten de platen geen zwarte partijen en donkere schaduwen bevatten 'omdat dit kinderen schrik zou aanjagen'. Kauka was de Disney van Duitsland en woonde in een kasteel. Meermaals per jaar was er een grote bijeenkomst voor lezers van de diverse bladen die aan wedstrijden hadden deelgenomen, waarbij in aanwezigheid van een aantal 'bekende Duitsers' onder andere een prijsuitreiking werd gehouden. Je mag niet vergeten dat zijn verschillende reeksen wereldwijd verkocht werden: de oplage van *Primo* (waarin de *Pichelsteiner* werd gepubliceerd) liep naar de 400.000!

Pichelsteiner © Rolf Kauka

Maar u tekende ook meer dan dat.
De vraag werd gesteld om ook *Fix und Foxi* en *Tom und Biberherz* te tekenen. Daarom heb ik een studio opgericht in Berchem met drie medewerkers: Stan Sluydts, André Donders en Guido De Vogel. Na het vertrek van De Vogel kwam Hugo De Sterk er bij.

Kende u die mensen?
Ik kende geen van allen, ik denk dat ik met een advertentie heb gewerkt. Overigens, alleen Stan Sluydts en Hugo De Sterk konden tekenen. De anderen heb ik nooit zo ver gekregen.

En hoe werden de taken verdeeld?
De strips van de *Pichelsteiner* tekende ik helemaal alleen. De andere reeksen werden getekend door de anderen. Bij de *Pichelsteiner* heb ik trouwens een heel andere tekenstijl gebruikt dan voorheen omdat ik in de stijl van die Italiaan moest tekenen. Ik ben dan iets grotesker gaan tekenen, met grotere handen en zo.

De *Pichelsteiner* werd gepubliceerd in het tijdschrift *Primo* (later: *Prima*). Heeft u ook covers voor dat tijdschrift getekend?
Nee, nooit.[6] De scenario's (synopsis) maakten we vrijdagmiddag op café en werden opgestuurd ter goedkeuring. Soms werden

Boven: Puzzel "Antwerpse spreuken en gezegden"
Onder: Een van de illustraties in de speciale "Gazet Van Antwerpen Tourgazet" van maandag 1-7-1996. De Ronde in Vlaanderen, dus ook in Antwerpen...

er lichte wijzigingen aangebracht maar eenmaal goedgekeurd werden ze dan uitgetekend. Vrijheid van tekenen was bij de *Pichelsteiner* beperkt, maar er golden nog veel strengere normen bij *Fix und Foxi* en *Tom und Biberherz*, waarbij een 'bijbel' van voorschriften moest gevolgd worden, met modelsheets, verbod op het gebruik van schaduwen, enzovoort.[7]

Waarom bent u gestopt met de studio en de opdrachten voor Duitsland?
Het werk werd betaald in Duitse Mark, dat aan de officiële koers door het Belgisch Wisselinstituut aan 20 BEF/Mark werd omgewisseld. Soms haalde ik het geld zelf op in Duitsland. Echter, om de een of andere reden – was het de oliecrisis? – kreeg ik op zeker ogenblik nog maar 12 BEF voor een Duitse mark![8] Daardoor kon ik nog wel het personeel betalen, maar verdiende ik zelf niets meer. Dan ben ik maar gestopt...

Ook Berck werkte toen voor Duitsland, en publiceerde in hetzelfde tijdschrift.
Vreemd genoeg heb ik nooit contact met hem gehad.

TJA, MAN! IK BEN OOK VAN BORGERHOUT EN IK MAG ER OOK NIET IN.
ANTWERPEN VOLLEDIG AFGESLOTEN
NOU JO, PARKEER JE HIER VOOR DE VOGELTJESMARKT?
ALS GE HOLLANDER ZIJT WEL, JA.
ALARM
DIE WILLEN HIER ALLEMAAL IN ONZE PIJP KRUIPEN
TAP TAP TAP TAP
BORGERHOUT
L.O.
ANTWERP CAPITALE!
PIPE DE LAPIN
CECI N'EST PAS UNE PIPE
FILE GEGARANDEERD

Illustratie voor de Ronde Van Frankrijk

Tijdens en na uw Duitse periode verzette u nog heel wat werk. In 1970 zou u ook een strip tekenen of getekend hebben voor *De Krant*. Is dat ooit gepubliceerd?[9]

Die krant heette inderdaad *De Krant* en werd gedrukt in Nederland. De hoofdredacteur was Louis Verbeeck, die een scenario zou schrijven voor een strip. Daar is echter niets van in huis gekomen: de krant is maar een week verschenen en werd toen opgedoekt.

Ondanks het stopzetten van *Jim Lont* in *Gazet Van Antwerpen* bleef u voor deze krant werk leveren, onder andere in verband met voetbal- en wielerwedstrijden.

De sportredactie had niets met de anderen te maken. Daarom werd mij gevraagd om de sporttekeningen verder te verzorgen. Ik maakte de illustraties voor de voetbalcompetitie van de provincie Antwerpen die verschenen in de *Antwerpse Post*, en illustraties rond de nationale voetbalcompetitie voor *Gazet Van Antwerpen*. Maar ik tekende vooral de ritten van de Ronde Van Frankrijk, waarvoor ik jaren aan een stuk mijn vakantie heb opgeofferd. In het begin reed ik met de fiets naar de Nationalestraat (in Antwerpen) waar toen de krant nog gedrukt werd, om de tekening in te leveren. Na een jaar of twee naar de nieuwe vestiging van *Gazet Van Antwerpen* op linkeroever.[10] Zo heb ik de Ronde een 15-tal jaren geïllustreerd.

GAZET VAN ANTWERPEN

Erik heeft enorm veel getekend voor *Gazet Van Antwerpen* in de jaren 1970 en '80: buiten de sporttekeningen verzorgde hij onder andere 3 grote posters (in 1974 'Antwerpse gezegden en spreuken', in 1975 'Antwerpse straatnamen' en in 1976 'Spotnamen van gemeenten', waarvan 'De spreuken' ook als puzzel werd uitgebracht, en ook de illustraties bij wedstrijden die de krant organiseerde in o.a. 1990 ('grote spreukenwedstrijd'), 1991 ('gemeenteraadsels'), 1992 ('grote spreukenwedstrijd'), 1993 ('stedendoedels') en 1994 ('sportspreuken'). Deze illustraties worden vanaf 2002 tot op heden nog regelmatig gebruikt in *Het Laatste Nieuws*: 'Groot varia puzzelboek'.

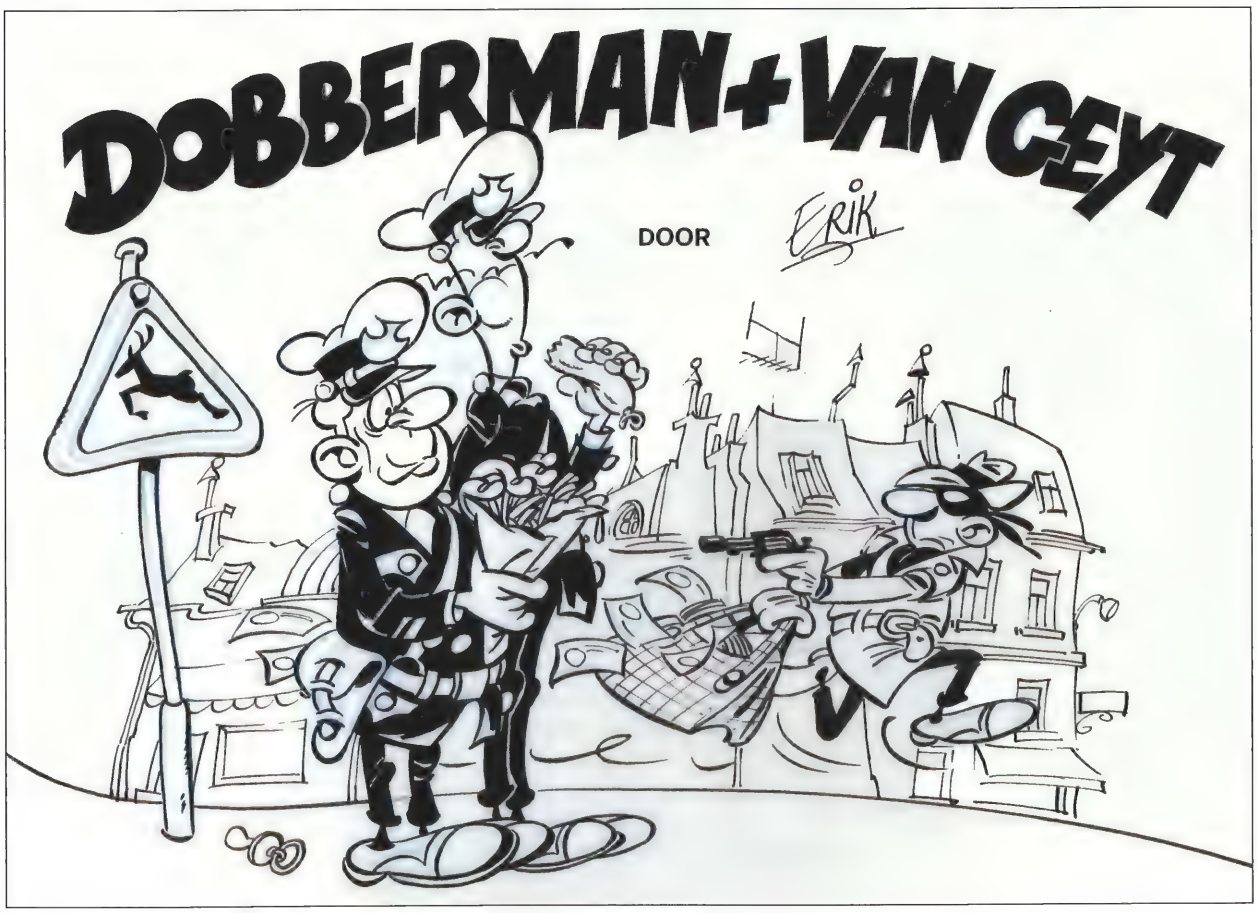

Cover voor het nooit uitgebrachte album "Dobberman en Van Geyt", 1973 of 1974

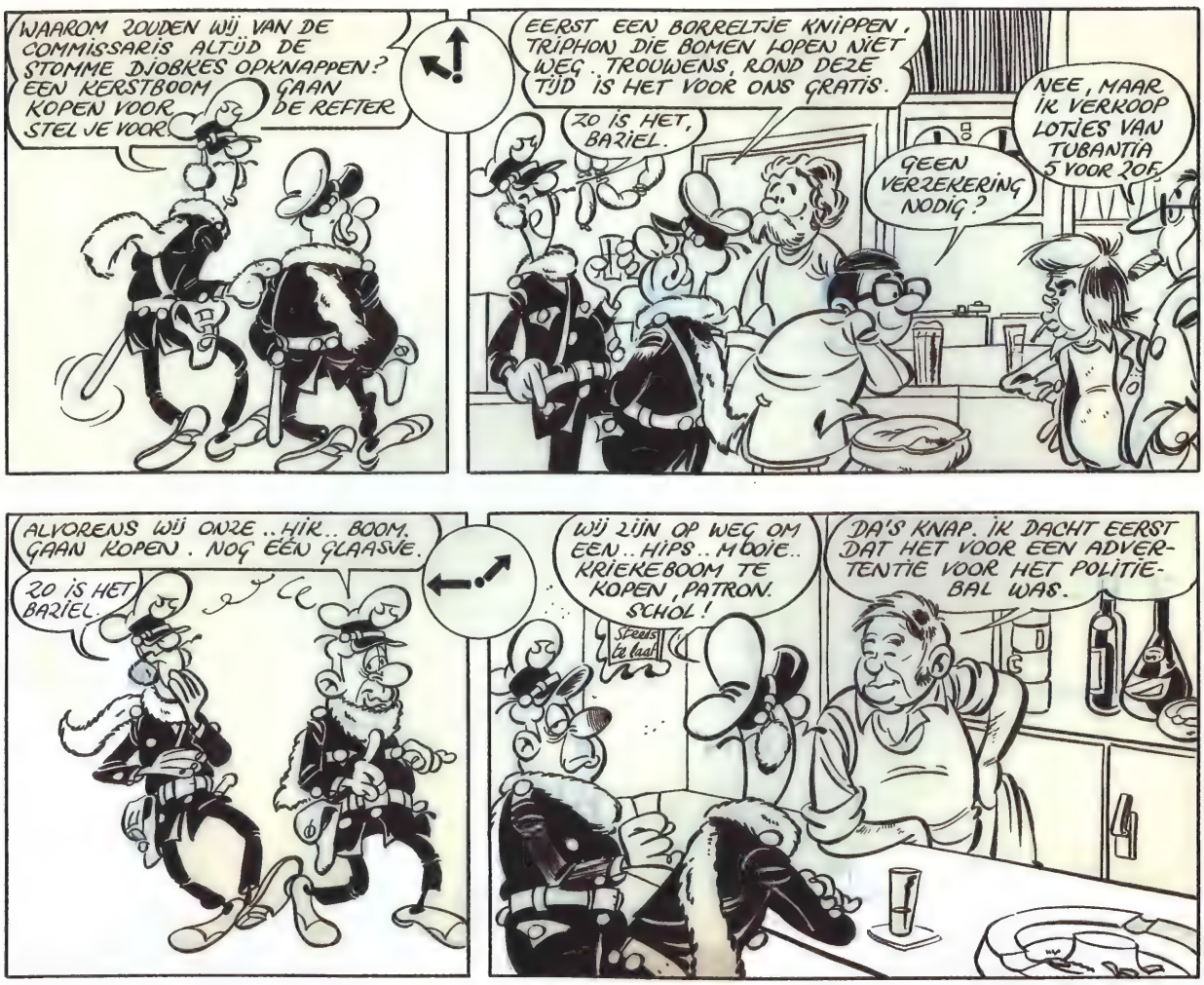
WAAROM ZOUDEN WIJ VAN DE COMMISSARIS ALTIJD DE STOMME DIOBRES OPKNAPPEN? EEN KERSTBOOM KOPEN VOOR GAAN DE REFTER STEL JE VOOR.
EERST EEN BORRELTJE KNIPPEN, TRIPHON DIE BOMEN LOPEN NIET WEG.. TROUWENS, ROND DEZE TIJD IS HET VOOR ONS GRATIS.
ZO IS HET, BAZIEL.
GEEN VERZEKERING NODIG?
NEE, MAAR IK VERKOOP LOTJES VAN TUBANTIA 5 VOOR 20F.
ALVORENS WIJ ONZE..HIK.. BOOM. GAAN KOPEN. NOG EEN GLAASJE.
ZO IS HET BAZIEL.
WIJ ZIJN OP WEG OM EEN..HIPS..MOOIE.. KRIEKEBOOM TE KOPEN, PATRON. SCHOL!
Steeds te laat
DA'S KNAP. IK DACHT EERST DAT HET VOOR EEN ADVERTENTIE VOOR HET POLITIE-BAL WAS.

Een halve plaat van een aflevering van Dobberman & Van Geyt. De afgebeelde cafés en zijn bezoekers bestonden écht in 1973. Erik herinnert zich nog het volgende: 2e prentje : Café 'De Ring', Uitbreidingsstraat, aan Berchem Station. Eigenaar/cafébaas : John Vercammen, ex-speler in de 1e (hoogste) afdeling van Berchem Sport (Baseball). Uiterst rechts een zekere "Swa", naast hem Erik zelf. 4e prentje : Café 'Stadion', aan Berchem Sport. Eigenaar/cafébaas : Wim Tocquet

U tekende ook een reclamestrip: *De lotgevallen van Berreke Bluf*.
Er had toen een wielerwedstrijd plaats tijdens de jaarmarkt in Wilrijk, georganiseerd door de heer Deckers, de cafébaas van Den Uil, en hij vroeg mij een strip te maken met karikaturen van (lokale) mensen die ik nooit eerder had gezien, gebaseerd op foto's.

In de *Antwerpse Post*, een reclamekrant die wekelijks verspreid werd in Antwerpen en omliggende gemeenten, verscheen de gagstrip *Dobberman en Van Geyt*, de wedervaren van twee niet al te snuggere Antwerpse politieagenten.
De Antwerpse politie wenste een album in oblong formaat uit te geven van een aantal van die gags, maar helaas is dat project niet doorgegaan.

Hoe zijn de namen van die agenten ontstaan?
Die namen zijn afgeleid van 'Polderman & Van Gool', een reclamebureau dat bestond in de jaren (19)50 tot (19)70, en waar ik nog een tijdje gewerkt heb als zelfstandige.

Wim Tocquet schreef de scenario's. Wie was dat?
Wim Tocquet was destijds een bekend conferencier in Antwerpen, bezat ook een café, en was een goede kennis.[13] Hij lag trouwens aan de basis van de 'bordjes'... Wim Tocquet was cafébaas en wenste ook soep en croque monsieur te serveren, en vroeg mij daarom iets te tekenen. Ik heb toen Wim getekend met die soep en die croques... Een vertegenwoordiger in flipperkasten die in die taveerne kwam vroeg of hij van die bordjes ook geen exemplaren kon krijgen om verder te verkopen in andere cafés. In het begin werden die tekeningen op vrij dik karton in zwart-wit gedrukt, die ik met de hand inkleurde.[12] Maar omdat het succes groeide werd er een overeenkomst gemaakt met een drukkerij die de tekeningen en tekst in kleur in zeefdruk drukten op PVC. De productiekosten bedroegen een 20 à 25 BEF (0,5 – 0,6 euro), en ik zou 5 BEF (0,125 euro) per verkocht bordje krijgen. Ik heb één keer 30.000 BEF (750 euro) gekregen en toen niets meer...
Ik heb de productie dan maar in eigen handen genomen. In de krant is trouwens ooit eens een reportage verschenen over die bordjes. [13] [14]

DE BORDJES

De 'bordjes': op een formaat tussen A5 en A4 werd een spijs (bv. croque monsieur) of een gebod/verbod/leuze (bv. "verboden te masseren") op ludieke wijze met een schitterende tekening onder de aandacht gebracht. Het vormt ongetwijfeld het bekendste werk van Erik: alhoewel de tekeningen niet altijd gesigneerd zijn, is zijn stijl onmiddellijk herkenbaar. Er bestaan een zestigtal verschillende ontwerpen, en volgens zijn schatting zijn er in totaal een 150.000 (!!) van geproduceerd en verkocht. Letterlijk O-VE-RAL in Vlaanderen zag je die bordjes in cafés, frituren, handelszaken, maar hoofdzakelijk in Antwerpen en omstreken.

Een van de bordjes die in de horaca gebruikt werden

Erik startte in 1977 zelf een drukkerij in Wilrijk: Breughel Screen, thans Breughel International, en bleef actief als zaakvoerder tot hij 65 werd. Hij droeg de zaak toen over aan zijn zoon Iwan, die de drukkerij nog steeds verder zet.
Erik heeft nog enkele mappen uit de jaren '70 en '80 met honderden verschillende stickers die zijn drukkerij voort bracht, de meesten met (ongesigneerde) tekeningen van zijn hand. Bij elke sticker is een nummer genoteerd.

Destijds werkten we uiteraard nog niet digitaal. Elk nummer verwijst naar een zakje waarin de cliché en de films bewaard worden, en dit voor nabestellingen. Er waren vier zelfstandige vertegenwoordigers die Vlaanderen afschuimden en elke vrijdag hun bestellingen binnen brachten. Elke weekend maakte ik de tekeningen voor die stickers, de meisjes in de drukkerij brachten met kleefletters de namen en adressen aan , en elke kleur moest uit film uitgesneden worden. Er was heel veel werk aan.

Voorbeeld uit het sticker-archief van Erik

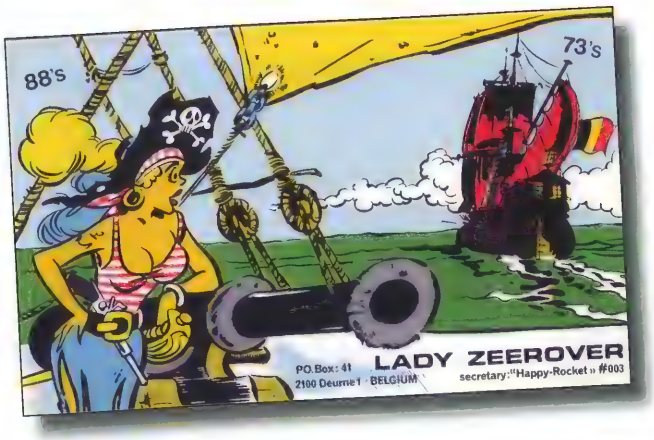

Begin jaren '80 produceerde de drukkerij ook massa's QSL-kaarten: deze kaarten, formaat postkaart, werden gemaakt en verspreid door radioamateurs die actief waren met CB (Citizen's Band). Alhoewel heel wat amateurs hun kaartjes zelf maakten en tekenden vertrouwden een groot aantal dit toe aan de drukkerij van Erik die de meesten voorzag van een door hem gemaakte tekening. Een ervan werd trouwens – aangepast – gebruikt voor de lidkaart van 2013 van Brabant Strip.

Oorspronkelijk stuurden radioamateurs die contact hadden gehad met een 'collega' hem of haar een kaartje met hun gegevens en met welke apparatuur ze gewerkt hadden. Ze hadden allemaal een bijnaam en die zotste namen vormden de inspiratie voor de tekening die ik moest maken. Mijn vingers stonden er krom van... Honderdduizenden hebben we er gedrukt... Een kaartje werd getekend en in zeefdruk gedrukt op 500 of 1000 exemplaren. CB werd ten slotte aan banden gelegd door de overheid en kwijnde weg. In bepaalde cafés werden alleen nog kaartjes geruild!

We krijgen een korte rondleiding in de drukkerij. Hier staan de modernste machines.. Geen amateurswerk dus... Digitaal drukken kan hier ook gebeuren per stuk op iedere ondergrond (bijvoorbeeld op blikken doosjes) en tot zeer groot formaat (bv. voor banners). Er bestaan trouwens verschillende blikken koekjesdozen gemaakt in opdracht van een ambachtelijke Antwerpse bakker waarvan het deksel versierd is met een tekening van Erik.

De laatste jaren verschijnen nog regelmatig tekeningen van Erik in puzzelboeken, waarbij oude en meer recente tekeningen hernomen worden. Er is in ieder geval soms een verschil in stijl...

Deze tekeningen werden meestal reeds gebruikt voor een wedstrijd in *Gazet Van Antwerpen*, behalve de reeks 'Berucht of beroemd' die ik speciaal voor hen getekend heb. En om de lijn meer te laten leven ben ik een aantal jaren geleden overgeschakeld op penseel in plaats van een pen te gebruiken, alhoewel dat veel moeilijker is.

Bij een eerste ontmoeting gaven we Erik een exemplaar van ons tijdschrift. Hij kende het niet maar vond het mooi uitgegeven. Toen ik hem terug zag vertelde hij dat hij het met aandacht gelezen had.

Als ik dat allemaal zo zie dan kriebelt het wel een beetje om terug te beginnen tekenen. Ik zou dan de zaak volledig moeten overlaten aan mijn zoon om me daar op te concentreren. Ik zou iets willen tekenen over de middeleeuwen met hedendaagse toestanden (parkeerproblemen bv.) maar dan wel geschiedkundig correct. De eerste prototypes liggen al lang klaar, het scenario 'halvelings', maar het komt er niet van...

Hij toont ons liefst twee aanzetten: een uit begin jaren '70, waarvoor hij reeds een cover en enkele platen had getekend (deze strip zou *De Teutridder* heten), en een uit de jaren '80 (werktitel: *Brik, Brak en Broeder Bram*), waarvoor hij ook enkele halve platen gemaakt heeft. Maar ik vrees dat het bij goede

Links: Enkele CB-kaarten

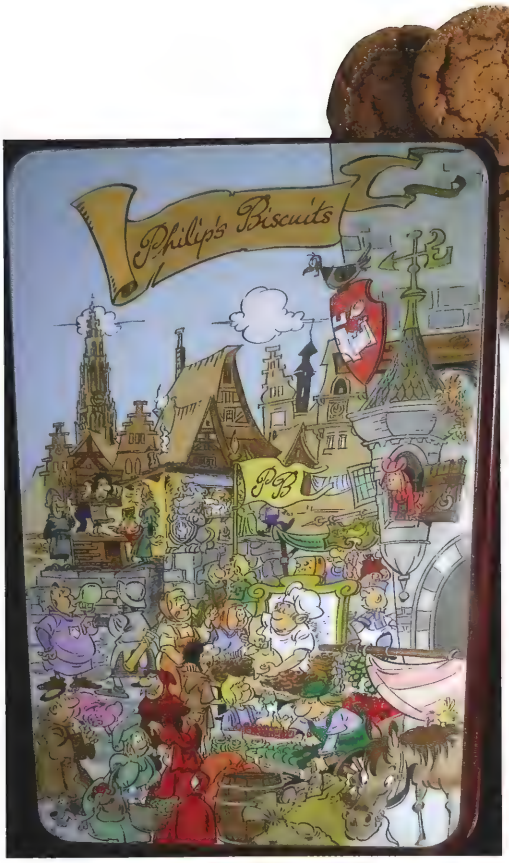

Afbeelding op het deksel van een koekjesdoos voor een Antwerpse bakker

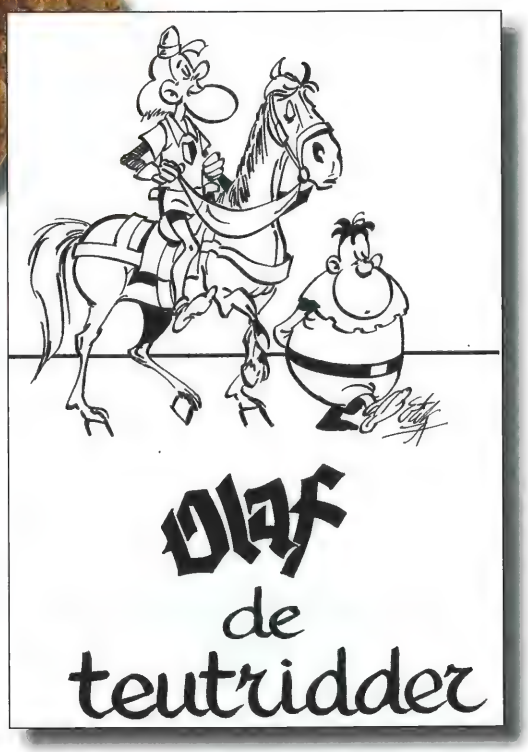

Cover voor het nooit uitgebrachte en onafgewerkte verhaal De teutridder

Eerste halve plaat voor het onafgewerkte Brik, Brak en Broeder Bram

intenties zal blijven: ook in het interview verschenen in 1982 in *Magnum Nr 27* bij de heruitgave van *Appolont* alludeert hij reeds op deze 'kriebels'....
Voor deze editie van Brabant Strip Magazine tekende Erik de cover, die – op vraag van onze hoofdredacteur – Jim Lont moest voorstellen.
Maar het is dan wel een Jim Lont anno 2013 geworden. Moest ik Jim Lont nu terug opnemen, dan zou ik hem moderner tekenen.

Bij de eerste ontmoeting werd het duidelijk dat Erik niet bepaald belang hecht aan zijn 'oude' werk uit de beginjaren – om het eufemistisch uit te drukken. Een uitgave van twee *Jim Lont*-verhalen in de Fenix-reeks én *De lotgevallen van Berreke Bluf* als vakantiealbum? "Jullie doen maar..."

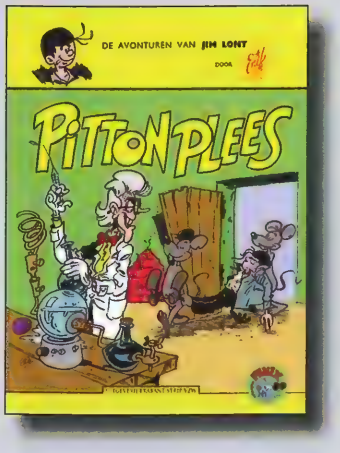

Brabant Strip brengt dit jaar het *Jim Lont*-verhaal *Pitton Plees* in de *Fenix*-reeks, in 2014 *Sluwe Baviaan*, aangevuld met een uitgebreide bibliografie.

NOTEN

1. In verband met het werk van Jef Nijs in *Kerkelijk Leven*: zie *BSM* Nr 45.
2. Verwarring troef in de bestaande bibliografieën: Volgens de Comiclopedia van Lambiek "verliet De Rop studio Vandersteen voor een korte periode in 1970 om voor Verschuere te werken". Volgens De Laet (in *Magnum* Nr 27 blz. 48) verrichte Erik "in 1972-1973 studiowerk met K. Verschuere en E. De Rop voor *Tom Berry*, nadien in 1975-1976 werk voor *Kauka Verlag – Die Pichelsteiner*. Dit laatste is manifest fout: Erik tekende en publiceerde *Die Pichelsteiner* in 1971-1972-1973. Hij werkte dus inderdaad in 1970 bij Verschuere. Verdere informatie: zie de bibliografie die zal verschijnen in 2014 in de Fenix-reeks (in het album *Jim lont - Sluwe Baviaan*).

3. In Ronald Grossey's *Studio Vandersteen – Kroniek van een legende* (Roularta 2007), blz. 450 wordt nog een derde medewerker vernoemd: Karel Boumans. Op Lambiek's Comiclopedia wordt echter Eugeen Goossens vermeld i.p.v. Boumans. In *CISO Stripgids* Nr. 8 (1975) blz. 6 spreekt Verschuere zelf ook over "een ploeg van 4 man". Maar Erik is formeel: "We waren met 3. Er was trouwens geen plaats voor een vierde persoon! En we zijn met 2 weggegaan. Het zou natuurlijk kunnen dat nadien iemand anders bij Verschuere is begonnen."
4. Overigens geeft Verschuere dit zelf toe – zie Ronald Grossey's *Studio Vandersteen – Kroniek van een legende* (Roularta 2007), blz. 73.
5. Verschuere gaf uiteraard een iets andere versie van de feiten in *Ciso stripgids* nr. 8 (1975) blz. 6, namelijk dat hij zonder verwittiging op een maandagmorgen niemand meer zag opdagen. De versie van Erik wordt echter bevestigd in R. Grossey's *Studio Vandersteen – Kroniek van een legende* blz. 203 en blz. 450.
6. Klopt – volgens Kaukapedia werden alle covers getekend door de art-director, Vjekoslav Kostanjsek.
7. Die beperkingen golden ook voor de Duitse productie van Vandersteen, zoals meermaals aangehaald in Ronald Grossey's *Studio Vandersteen – Kroniek van een legende*.
8. Ondanks opzoekingwerk heb ik geen verklaring kunnen vinden waarom de wisselkoers plots zo ongunstig werd.
9. Cf het interview met Erik verschenen in *Magnum* Nr 27 (uitg. De Dageraad, 1982) blz. 47.
10. *Gazet van Antwerpen* verhuisde in het weekend van 11 november 1974 naar de vestiging op Linkeroever.
11. Wim Tocquet (1925-2006), animator, eigenaar en uitbater van café Stadion aan Berchem Sport (Antwerpen), speelde in Vlaamse films (o.a. *Sinjorenbloed* en *De duivel te slim*).
12. Deze dik kartonnen borden zijn trouwens groter van formaat dan de PVC-bordjes.
13. Deze 'bordjes' werden in 1975/1976 op PVC gedrukt bij drukkerij Lambert. Op 2 januari 1977 richt Erik zelf een eigen drukkerij op.
14. In *De Nieuwe Gazet*, dinsdag 12/2/1985: De eetlustopwekkers van Erik.

COLLECT-HIT
BRUSSEL
13de editie
ZONDAG 6 OKTOBER 2013 • 10:00 tot 15:30
INTERNATIONALE VERZAMELBEURS

- + 220 standhouders uit 10 landen
- 5.200 m² overdekt
- Gratis Parking voor 2000 wagens
- Koopkrachtig publiek in de Europese Hoofdstad

PLAATS : BRUSSELS KART EXPO
Ring (R0) • Afrit 10
A. Gossetlaan 9 • B-1702 Groot-Bijgaarden
HUUR OOK EEN STAND ! BRUSSEL • BELGIE

Liefhebbers van oude strips en originele tekeningen, actiefiguurtjes, TV-series, cafespellen, blikken dozen en reclameobjecten, affiches, miniatuurauto's en -treinen, oude parfumflesjes, poppen en Teddyberen en ander oude Barbie©, oud speelgoed, ... zullen hun hart kunnen ophalen aan de meer dan een kilometer lange tafels van de 250 standen.

INFO : THE TOY MARKET • Tel/Fax : + 32 (0) 2 736 28 64
E-mail : info@toymarket.eu • www.toymarket.eu

-1€ KORTING OP INKOMPRIJS

DE BEZETEN BEZITTER
15 JAAR JUBILEUM

EXCLUSIEF GENUMMERD BEELDJE
OPLAGE 750 STUKS
VANAF 24 AUG. 2013 VERKRIJGBAAR
RESERVEREN : www.debezetenbezitter.nl

Bul Super
Stripboekhandel
- sinds 1976-
Vanouds de grootste!

Welkom op onze nieuwe site:
www.antiekestrips.nl

En natuurlijk ook in onze winkel:
Stripboekhandel Bul Super
Breestraat 18-22 te Delft!

De ontdekking van Herculin en Herculine

Wie dacht dat op de honderdste verjaardag van Willy Vandersteen geen onbekend werk van belang meer kon opduiken, heeft het mis!

DOOR **JEAN SMITS**

Willy Vandersteen publiceerde zijn eerste strip, *Kitty Inno*, in november 1940 in *Entre Nous*, het personeelsblad van de warenhuisketen A L'Innovation. Een half jaar later (vanaf 19/03/1941) verscheen in het dagblad *De Dag* van de Antwerpse uitgeverij Patria: *Tor*, later *Thor, de Holbewoner*. In totaal verschenen er 36 afleveringen in *De Dag*. Het is al lang bekend dat *Thor* in dezelfde periode ook in het Frans verscheen in het weekblad *Mon Copain* van dezelfde uitgeverij onder de naam *Herculin*. En tot voor kort ging iedereen ervan uit dat de strips in *Mon Copain* trouwe vertalingen zijn van de gags in *De Dag*, maar niets is minder waar!

HERCULIN

On connaît le succès remporté par les « histoires sans paroles »... Celles des Adamson, des Mickey Mouse, des Professeur Nimbus, en particulier, pour ne citer que les plus connues... « Mon Copain » a découvert, en Wil, un jeune dessinateur belge, qui ne manque pas de talent, et qui lui a présenté une nouvelle série. La série des « Herculin », dont nous publions aujourd'hui le premier « bloc ».

Herculin, c'est l'homme des cavernes, l'homme primitif. Donc, par excellence, un homme simple. Il est fort et courageux. Mais s'il est ingénieux, il n'a pas de malice. C'est, au futur, un « brave homme ». On a presqu'envie d'écrire: « ce bon monsieur Herculin », car on sent que ce *sera* un monsieur.

En attendant, souhaitons lui — et souhaitons à son auteur — tout le succès de ses devanciers !

SOYONS BONS POUR LES ANIMAUX

Il pleut à torrents.

— Julie ! crie Madame à sa femme de chambre, courez vite chez la modiste, vous lui direz de ne pas oublier mon chapeau.

— Puis-je amener Azor, madame ?

— Etes-vous folle, Julie ? Vous ne voyez donc pas qu'il fait un temps à ne pas mettre un chien dehors ?

FLATTERIE

Un nègre comparait devant le tribunal. Il est accusé d'ivresse, tapage nocturne, et tout ce qui s'en suit.

LE JUGE (sévère). — Il paraît que vous étiez absolument gris ?

LE NOIR (souriant). — Mössieu li juge, ti veux mi flatter !

HERCULIN ET LE FRUIT DEFENDU

PARADIS

Dessin de WIL

Mon Copain nr. 1, 11-5-1941

In het eerste nummer van *Mon Copain* van 11 mei 1941 staat de eerste aflevering uit *De Dag*. Wel maar 4 prentjes ipv 5. Het eerste prentje ontbreekt. De strip wordt net zoals in *De Dag* voorgesteld in een kort artikel op dezelfde pagina. Maar de publicatie loopt door tot nummer 66 van 9 augustus 1942. In elk nummer verschijnt er een aflevering van Herculin met uitzondering van de nummers 48 en 49 (nummer 25 hebben we niet kunnen consulteren en blijft tot hiertoe een onbekende). Er zijn dus 63 (of 64) afleveringen in *Mon Copain* verschenen, bijna 30 meer dan in *De Dag*!

Maar er volgt nog een tweede ontdekking! Bij het vergelijken met de afleveringen uit *De Dag* zijn er van de 63 bekende afleveringen in *Mon Copain* maar 17 terug te vinden in *De Dag*. Er zijn dus 46 onbekende gags! En misschien zijn het er 47 als er in het laatste ontbrekende nummer ook een onbekende gag verschenen is. Maar dat is waarschijnlijk niet het geval. Het zijn 17 van de eerste 18 afleveringen in *De Dag*, die ook in *Mon Copain* staan. De aflevering van 16/04/1941 vinden we niet terug in *Mon Copain*. Het ligt dus voor de hand dat dit de aflevering is van nr 25. Maar zeker zijn we pas als iemand ze vindt.

De onbekende gags van *Herculin* zullen achteraan opgenomen worden in het 23e en laatste deel van *Uit de archieven van Willy Vandersteen*. Ze zijn te vinden in volgende nummers van *Mon Copain*: 8, 9, 10, 11, 14, 15, 16, 21, 24, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 43, 44, 45, 46, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66 en misschien 25.

Wie kan ons het laatste puzzelstukje bezorgen en een scan van *Herculin* uit *Mon Copain* nr 25 mailen naar brabant.strip@gmail.com ?

Met dank aan Philippe Mouvet, Dirk Willemse en Chris Mouton.

Eerste aflevering met introductietekst.
Mon Copain nr. 1, 11 mei 1941

Links:
Een risico...
achteraf bekeken!
Mon Copain nr. 16,
24 augustus 1941

Rechts:
Honger...
heiligt de middelen!
Mon Copain nr. 24,
19 oktober 1941

Herculine weet wat ze wil. De vrouwelijke tegenspeelster van Herculin krijgt de charmante naam Herculine. Bij Thor bleef ze anoniem.
Mon Copain nr. 51,
26 april 1942

Wreed raadsel!
Mon Copain nr. 53,
10 mei 1942

«DE DAG» STELT VOOR: TOR, DE HOLBEWONER
TOR EN DE VERLEIDING VAN ADAM DOOR EVA
In «De Dag» zal een nieuwe reeks originecle teekeningen verschijnen van een Vlaamschen kunstenaar, die wij willen aanmoedigen, omdat hij één der eersten is in ons land die een dergelijke reeks met sukses blijkt geschapen te hebben. Wij stellen voor, Tor, de Holbewoner, een afstammeling van Adam en Eva, en wij zullen U laten zien, welke zijn zorgen en zijn moeilijkheden waren in de primitieve tijden van onze geschiedenis. Tor zal een vriend van U worden, gij zult lachen, gij zult medegevoel hebben met Tor, het zal U interesseeren, wat Tor in de volgende reeksen teekeningen doen zal. Ziehier onze nieuwe vriend, Tor, de Holbewoner, in zijn eerste reeks.

Eerste aflevering met introductietekst.
De Dag 19 maart 1941

In memoriam Fred Funcken

PAGINA 24

EXCLUSIEVE UITGAVE OP HET EILAND AMORAS

Ook het stripfestival van Knokke-Heist heeft de viering van 100 jaar Willy Vandersteen niet links laten liggen. Dit jaar brachten zij een exclusieve uitgave van het album *Op het eiland Amoras* aangevuld met speciaal hiervoor getekende extra pagina's over Knokke-Heist. De uitgave heeft een oplage van 500 exemplaren en is gedrukt in velours met goudopdruk.

PLASTIEKEN PLUNK 2013

Ook dit jaar wordt de Plastieken Plunk uitgereikt, de prijs voor het beste korte stripverhaal. Wil jij de opvolger worden van Martijn van Santen, Frederik Van den Stock, Erwin Kho, Brecht Evens en Pinda? Stuur dan voor 15 oktober je strip op en maak kans op 250 euro en eeuwige roem. Inschrijven kan via de website: http://www.plastiekenplunk.be

NOG EEN LAATSTE DEEL VAN PAPYRUS

In mei 2012 verscheen met *Papyrus 32: De Stier van Montoe*, het laatste deel van de reeks *Papyrus*. Dat werd overal zo aangekondigd. Maar het moet zijn dat het bloed niet kruipt waar het gaan kan want Lucien De Gieter kondigde via een interview met *ActuaBD* aan dat hij momenteel werkt aan deel 33 dat deze keer wel het laatste album zal zijn. Daarin wil hij veel zaken stoppen die een herinnering zijn aan veel van wat hij maakte. Veel oudere personages komen er in voor. En zonder Papyrus te laten sterven, probeert hij er wel een finaal punt achter te zetten. Hij wil geen bruusk, wel een mooi en leuk einde. Wat er daarna gebeurt met *Papyrus* laat De Gieter over aan uitgeverij Dupuis. Als zij er brood in zien om op een of andere manier nieuwe verhalen uit te brengen, dan is dat maar zo, maar 't zal in elk geval zonder De Gieter zijn. Dupuis is medeeigenaar van het personage, al ziet de in de Egyptische oudheid gespecialiseerde stripmaker het niet gebeuren dat er effectief een *afterlife* is voor *Papyrus*.

Zelf nog een nieuwe stripserie creëren, ziet de tachtigjarige De Gieter niet zitten. De zin en de ideeën zijn er nog wel om verhalen te maken, maar iets compleet nieuw opzetten, zit er niet meer in, behalve misschien onder de vorm van losse gags.

EN BIDDELOO CREËERDE DE RODE RIDDER...

In de loketten en in de gebouwen van de Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie liep van 16 mei tot 10 juli tentoonstelling over 'de wereld van strips in originelen'. De vraag kan gesteld worden of het overheidsgeld hier goed besteed is geweest. De curatoren hebben alvast een mooie duit in hun zak gestoken om een overzicht te tonen waar verre van over nagedacht is geweest.

Door Joeri Delamane

Het programmaboekje van de tentoonstelling is alleszins een complete ramp geworden. Onjuistheden en onvolledige informatie zijn in dit overzicht te lezen. Wist je dat Karel Biddeloo *De Rode Ridder* heeft gecreëerd? Waarom wordt de reeks *Kitty* niet vermeld onder de naam van Dirk Stallaert. Men spreekt van 'strips verschenen in de *Gazet van Antwerpen*'? Wie heeft de ergerlijke tekst over Marc Sleen geschreven?

De naam van Rik Clément wordt als Rik Leeman weergeven, een pseudoniem dat hij een drietal keer heeft gebruikt. Eénmaal op het eerste *Dees Dubbel*-album en tweemaal als schrijver van twee Vlaamse filmkens. Waarom wordt hier gewag gemaakt van de zogezegde eerste publicatie van Rik in *De Jonge Nationaal-Socialist*? Het is nooit bewezen dat Rik hier effectief aan heeft meegewerkt. In die tijd werd met het copyright niet zo hard rekening gehouden. 'Rik Clément' zou volgens de samenstellers van het boekje een pseudoniem zijn?

Insiders en kenners in het milieu weten verduiveld goed hoe de naam van Luc Morjaeu wordt geschreven...

WTF is Heirhoe? Een illustere onbekende in het stripmilieu. Zou het één van de curatoren kunnen zijn? Wisten ze echt niet wie ze nog aan het lijstje moesten toevoegen? Waar is Pil (Joe Meulepas) befaamd om zijn *Meneerke Peeters* en talrijke cartoons

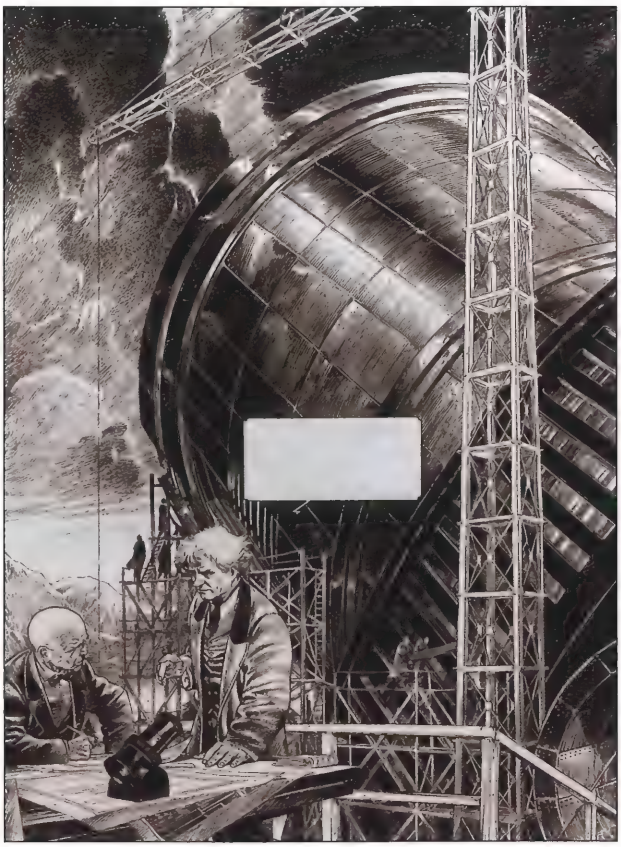

gebleven? Had die dan geen plaats in het Vlaamse Parlement verdiend?

We weten alvast waar het gemeenschapsgeld naartoe is gegaan en waarvoor we belastingen betalen. Er zijn mensen die het voor een pak minder geld, zeg maar gratis, hadden gedaan.

GOUDEN PALM IN CANNES VOOR STRIPVERFILMING

De film *La vie d'Adèle* van Abdellatif Kechiche die dit jaar de Gouden Palm kreeg in Cannes is volledig geïnspireerd door het stripverhaal *Blauw is een warme kleur* van Julie Maroh.
Het album, uitgeven bij Glénat, kreeg in 2011 de FNAC/SNCF publieksprijs in Angoulême. Julie Maroh woont en werkt tegenwoordig in Angoulême in het 'auteurshuis'. Haar album vertelt hoe Clémentine op een dag Emma, het meisje met de blauwe haartooi ontmoet en vervolgens met haar alle facetten van het verlangen ontdekt. Abdellatif Kechiche heeft voor zijn filmische bewerking de namen veranderd en ook het verhaal hier en daar aangepast maar de titel van de film voor het buitenland is wel *Blue is the warmest colour*"!

FRED 'PAPY' FUNCKEN OVERLEDEN

Op donderdag 16 mei overleed Fred Funcken, de op 5 oktober 1921 in het Belgische Verviers geboren striptekenaar en illustrator. Hij werd 91 jaar. Samen met zijn vrouw Liliane, die Fred als weduwe achterlaat, was hij een van de tenoren van het weekblad *Kuifje*. Het gelukkig getrouwde echtpaar ontwikkelde klassiek realistisch getekende reeksen als *Harald de Viking*, *De Avonturen van een Dappere Musketier*, *Doc Silver* en *De Witte Ruiter*.

Door David Steenhuyse

Funcken publiceerde zijn eerste strips voor publicitaire doeleinden op zijn twaalfde voor een lokaal krantje. Gefascineerd door de geschiedenis wilde hij al van jongsaf strips tekenen over musketiers. Tijdens de oorlog kon hij terecht bij het striptijdschrift *Bimbo* waarvoor hij verplicht werd om een klein tiental Amerikaans klinkende pseudoniemen te gebruiken zoals Dick John's voor de western *Tommy Tuller* of Mac Bones voor *Bob Hunter*, nog een western, en de detectivestrip *Wolman*. De Duitse bezetter vond *Bimbo* te anglofiel en Funcken werd in 1943 naar Duitsland gedeporteerd om er verplicht te gaan werken. Een jaar later keerde hij terug en kon opnieuw aan de slag bij *Bimbo*. Marcel Moniquet, Fernand Cheneval en Maurice Tillieux hadden inmiddels zijn plaats ingenomen waardoor hem enkel *Tommy Tuller* restte.

Nadat Moniquet en Tillieux het blad verlieten om het door Cheneval opgerichte *Héroïc-Albums* te vervoegen, volgde Funcken weldra. Gedurende de jaren 1950 volgden vele publicaties in dit en andere striptijdschriften. Net voor de oorlog, in 1939-1940 werkte hij even voor uitgeverij Dupuis als illustrator voor de bladen *Le Moustique*, *Bonnes Soirées* en *Robbedoes*. Toen er vanuit Amerika geen pagina's meer kwamen van *Brick Badford* tekende Fred er zelf enkele pagina's van. Later publiceerde hij via het agentschap World Press opnieuw strips, met name *Oom Wim* voor *Robbedoes* en enkele geromantiseerde biografieën voor *Bonnes Soirées* onder het pseudoniem Kendy en op scenario van Octave Joly en Liliane Schorils, zijn later echtgenote. Liliane (17 juli 1927) leerde hij kennen in L'Innovation in Brussel. Fred was er de verantwoordelijke voor de decoratie in een periode dat hij gedegouteerd raakte door strips, meerbepaald na een aanvaring met Jijé die zijn tekeningen voor World Press fel bekritiseerde. Nadat Liliane instond voor de inkleuring van Freds illustraties en een keertje zonder enige vorming ter zake een illustratie inktte, ging het koppel voortaan door het leven als onlosmakelijk duo. Aanvankelijk legde ze zich toe op de scenario's, later ook meer en meer voor de paginalay-out en de inkleuring en vanaf hun huwelijk inktte ze Freds potloodtekeningen.

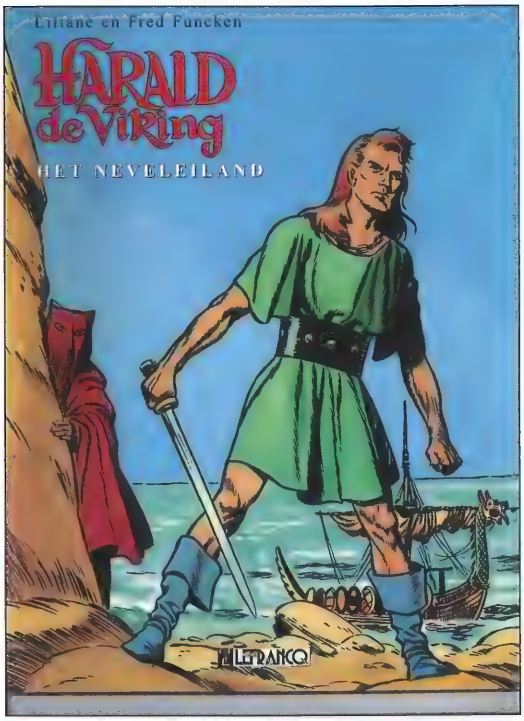

De start van een unieke samenwerking in de stripwereld. Talloze kortverhalen en series in het avontuurlijke genre, steeds klassiek en gedetailleerd getekend, volgden in de loop van de jaren. In de jaren 1960 vestigden ze hun naam des te meer als illustrators van boeken over legeruniformen en wapens. Die serie met een encyclopedische omvang telde tussen 1966 en 1988 achttien delen, uitgegeven door Casterman. Ze gelden nog steeds als een referentie. Samen met de Duitse en Engelse edities raakten er twee miljoen exemplaren van verkocht.

Freds stripwerk voor *Robbedoes* trok ook de aandacht van Hergé die hem inlijfde voor het weekblad *Kuifje* om er een komische strip over twee scouts te tekenen, als vanouds op scenario van Liliane. Voor de reeks waargebeurde verhalen, de *Kuifje*-tegenhanger van *Oom Wim*, voelde het Funcken-echtpaar zich helemaal in hun element. Meer dan tweehonderd verhalen tekenden ze samen op scenario van Yves Duval. Vanaf 1953 startten ze de middeleeuwse reeks *De Witte Ruiter* naar een idee van Raymond Macherot. In hun geïllustreerde reeks *Geschiedenis van de Wereld* tekenden ze tussen 1955 en 1962 een fresco van maar liefst 1.600 vignetten op teksten van abt J. Schoonjans.

Omdat Liliane over een beroemd personage een *Oom Wim*-verhaal had geschreven, dat beter werd geacht dan een gelijkaardig verhaal in *Kuifje*, werd ze door *Kuifje*-uitgever Raymond Leblanc op het matje geroepen. Het betaamde niet dat het echtpaar voor concurrerende tijdschriften werkte. Liliane tekende vervolgens een contract en verliet *Robbedoes* en *Bonnes Soirées*. In 1956 volgde dan *Harald de Viking* op vraag van Leblanc die een maritieme serie in zijn blad wilde. Het koppel verklaarde later nooit van het personage gehouden te hebben. In de jaren daarna volgden de westerns *Jack Diamond* en *Luitenant Burton*, de mantel- en degenstrip *De Musketier* en *Doc Silver*.

De Funckens werden snel de meest betrouwbare medewerkers van Kuifje. De jongere redactieleden van *Kuifje* noemden Fred en Liliane Funcken respectievelijk 'papy' en 'mamy'. De Funckens waren er al altijd en de bijnamen werden met even veel respect als liefde als erkentelijkheid voor hun vakmanschap gegeven.

De Funckens hebben nooit kunnen rekenen op een groot publiek als het om de verkoop van albums gaat. Aanvankelijk verschenen hun strips in goedkope collecties als *Jong Europa* en *Favorietenreeks* en later in bibliofiele heruitgaven zoals van Rijperman. BD Must geeft hen misschien het eerherstel met een geplande, gerestaureerde en integrale uitgave van *De Witte Ruiter*, het meest geliefde personage van de Funckens. By the way, *De Witte Ruiter* was volgens de Funckens de allereerste continentale stripreeks die in het Engels werd vertaald. De uitgever van een Britse krant kocht de rechten van het eerste verhaal en doopte de reeks om naar Phantom Knight. Zelfs van Hergé verschenen toen nog geen vertalingen.

(Bronnen: Gilles Ratier — BDzoom, 16 mei 2013 / Nicolas Anspach — ActuaBD, 19 juli 2011)

TWEE FILMPROJECTEN VOOR MOOIE NAVELS

Dupuis heeft aangekondigd dat er een langspeelfilm zal gemaakt worden van de serie *Mooie Navels*. De avonturen van de drie sexy maar plaagzieke bakvissen die sedert 2005 getekend worden door Delaf op een scenario van zijn levensgezellin Maryse Dubuc zullen dus verfilmd worden. De stripreeks was reeds een vrij groot succes met meer dan een miljoen verkochte albums voor de vijf verschenen delen samen. Buiten de langspeelfilm die tegen 2015 klaar zou moeten zijn komt er nog een tekenfilm die ongeveer een jaar later in de bioscoop te zien zou zijn. Meer details zijn nog niet bekend...

FILMPLANNEN

Pieter Hogenbirk en Herman Roozen lopen met het idee rond om van hun strips *De Ruyter* en *Rembrandt* een heuse animatiefilm te maken met als titel *Heldt van Hollandt*. Voor dit project zijn ze op zoek naar investeerders. Meer info: http://heldtvanhollandt.blogspot.nl/

Koffieklets kwam tot stand met de hulp van Willem Gay, Antoine Ryckman, Joeri Delamane, Kurt Morissens en David Steenhuyse (stripspeciaalzaak.be).

EIND 2013 NIEUWE NEDERLANDSE TEX ALBUMS

Uitgeverij HUM! (bekend van de *Philemon*-heruitgaven) heeft aangekondigd dat ze over niet al te lange tijd nieuwe *Tex Willer*-albums zullen uitbrengen...
Eind 2013/begin 2014 zal het album getiteld *De laatste rebel* verschijnen. Het is een album uit de befaamde Italiaanse *Albo Speciale* reeks. In deze reeks verschijnt in Italië elk jaar in juni een dik album op A4 formaat getekend door een internationaal bekende tekenaar. *De laatste rebel* is getekend door Colin Wilson, bekend van zijn *Blueberry*-albums. Vooralsnog zal HUM! twee van deze albums uitbrengen op A4 formaat, ruim 220 pagina's in zwart/wit. Als de reeks aanslaat, ligt het in de planning om ook de oude pocketreeks weer nieuw leven in te blazen. Dan wordt gewoon doorgenummerd vanaf deel 130. Wel zullen de verhalen willekeurig gekozen worden.
Heeft u interesse in deze albums? Stuur dan een kort mailtje naar erik@texwiller.nl. U wordt dan opgenomen in de nieuwsbrief van Uitgeverij HUM!, dan blijft u vanzelf op de hoogte van alle ontwikkelingen rondom de terugkeer van Tex. Bovendien is het voor de uitgeverij handig om zo te peilen hoeveel belangstelling er is. De oplage van de albums zal namelijk beperkt zijn. Echter voorinschrijvers zijn verzekerd van een album...

DRIE STOPZETTINGEN BIJ STANDAARD UITGEVERIJ

Het heeft een tijdje geduurd totdat we van Standaard Uitgeverij een duidelijk antwoord geformuleerd kregen, maar de vermoedens waren er al wel door het lange uitblijven van vertaalde vervolgen van de maffiareeks *Er Was Eens*, de op de animatieserie gebaseerde *De Kleine Prins*

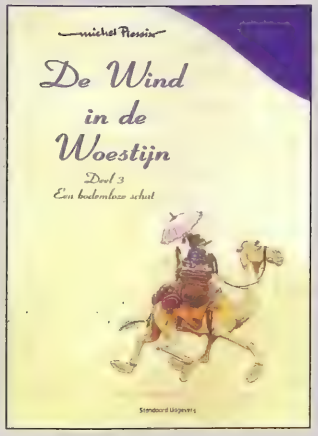

(naar de roman van Antoine de Saint-Exupéry) en Michel Plessix' *De Wind in de Woestijn*, de wondermooie opvolger van de romanverstripping *De Wind in de Wilgen*. Deze drie series zijn stopgezet omdat: "De resultaten van de verkoop in Vlaanderen zijn onvoldoende om het uitgeven verder te zetten."

ACTE DE PRÉSENCE

STRIPS VERSCHENEN EN TE VERSCHIJNEN
IN JUNI, JULI EN AUGUSTUS 2013

SAMENGESTELD DOOR
DAVID STEENHUYSE

(afgesloten op 15 mei 2013)

Alfa 12: Een Bewogen Reis (Lamquet + Jigounov) - verschijnt in augustus 2013 bij Le Lombard

Door het snelle succes van de eerste delen van *Alfa* werd indertijd de collectie Derde Stroming gelanceerd waarin naast de spin-off *Alfa - Eerste Wapenfeiten* (die gewoon doorloopt onder de hoede van Éric Loutte en Emmanuel Herzet) ook *Alvin Norge* van Lamquet verscheen. Jigounov werd zijn eigen scenarist na de zelfdoding van Pascal Renard en een verschil in visie met Mythic die tot een breuk leidde. Deel 11, *Piranhas*, kwam er nooit. In de plaats tooide Jigounov solo aan het werk en startte in 2009 met het werkelijke deel 11, *Fucking Patriot*, een tweede seizoen. Jigounov had al de eerste 20 pagina's van deel 12 getekend, maar hij liet ze over aan Lamquet die ook de rest van het album tekende. Zo kon Jigounov zich volledig toeleggen op de lucratievere reeks *XIII*. Lamquet was trouwens niet de enige kandidaat-overnemer. Jigounov blijft uiteraard de scenarist van de ook in het Nederlands populaire spionagereeks. In *Een Bewogen Reis* is Alfa op de vlucht. Hij werd door de CIA beschuldigd van verraad. Maar hoe moet hij zijn onschuld bewijzen als alle geheim agenten van het land hem opsporen? En is hij wel zo onschuldig als hij zich voorhoudt?
(Cover onder voorbehoud)

ACTIE, ACTIE EN NOG EENS ACTIE

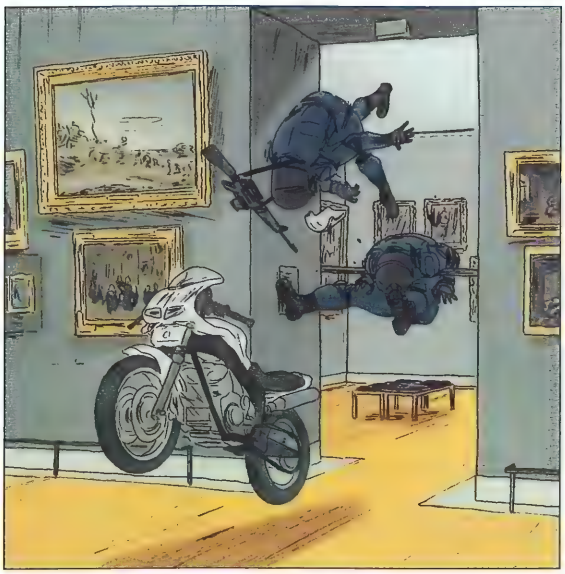

Het Franse stripwonderkind Bastien Vivès is alom tegenwoordig. Naast de nieuwe reeks *Last Man*, dat verschijnt bij Casterman, maakte hij met Ruppert en Mulot *De Grote Odalisk* voor de prestigieuze Vrije Vlucht Collectie van Dupuis. Tom Vermeeren las, zag en overwon deze one shot.

Alex en Carole zijn twee verleidelijke en sluwe dievegges. Ze zijn gespecialiseerd in kunstroof. Het verhaal begint met de diefstal van het beroemdste werk van Manet, 'Le déjeuner sur l'herbe' uit het Musée d'Orsay in Parijs. Onder het motto dat het altijd nog uitdagender kan, beraamt het tweetal nu een nieuwe diefstal in het superbeveiligde Louvre. Ze hebben het voorzien op 'De grote odalisk', een meesterwerk van de Fransman Ingres. Om ook deze klus tot een goed einde te brengen, gaan ze op zoek naar een derde partner-in-crime. Hun oog valt op Sam, een knappe motorkampioene. Samen zullen ze proberen om ook deze diefstal tot een goed einde te brengen. Ik heb enorm genoten van dit verhaal. Bastien Vivès brak op zijn jonge leeftijden al veel potten met titels als *Polina* en *De smaak van chloor*. Deze keer werkt hij samen met het duo Ruppert en Mulot, die vooral in de undergroundstrips actief zijn. Met zijn drieën maken ze van dit album een unieke 'six-mains'. Laagdrempelig, sexy, avontuurlijk en spannend van begin tot eind. Superaanrader!

De grote odalisk
Tekst / tekeningen:
Vivès, Ruppert en Mulot
Dupuis, Collectie Vrije Vlucht, 124 blz.,
HC: 24,95 euro

MYSTERIEUS STUKJE KUNSTGESCHIEDENIS

Dit album is in feite een bundeling van twee delen die in het Frans verschenen in de collectie *Geheimen* in 2010 en 2011. Topscenarist Frank Giroud, vooral bekend voor zijn reeksen *De Tien Geboden* en *Quintett* en waarvan het derde album van *De Blauwe Verten* net verschenen is, slaagt er ook met *Angelus* in om een spannend verhaal te vertellen. We volgen hoofdpersoon Clovis Chaumel die bij het zien van 'Het Angelus', een beroemd olieverfschilderij van Millet uit de 19de eeuw, in elkaar stort. Totaal overmand door emotie, komt hij thuis en vraagt zijn puberende

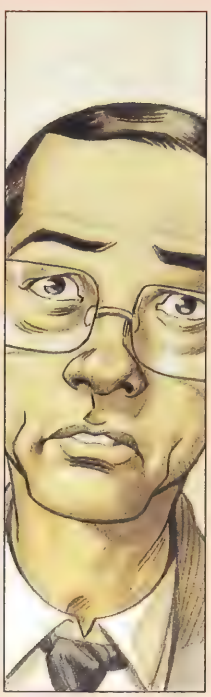

zoon Stéphane om via internet meer op te zoeken over dit schilderij. Zo ontdekt Chaumel dat ook de beroemde Spaanse schilder Salvador Dali twee jaar lang gefascineerd is geweest door 'Het Angelus' en verschillende reproducties van het doek heeft gemaakt. Chaumel schakelt zelf de hulp in van Evelyne Arnaud, de excentrieke lerares plastische kunst van zijn oudste zoon. Chaumel raakt totaal de pedalen kwijt en zijn hele gezin lijdt onder de situatie. Chaumel verzwijgt al maanden dat bij hem een agressieve vorm van beenmergkanker is vastgesteld. Maar ook zijn vrouw houdt al jaren een groot familiegeheim verborgen.
Van tekenaar José Homs had ik nog nooit gehoord. Maar ik kan na het lezen van dit album alvast zeggen dat ik fan ben. Wat een tekentalent! Zijn personages zijn heel menselijk getekend. Hij zoomt in en uit als een volleerd regisseur en ook zijn paginaopbouw is gevarieerd wat een vlotte lezing enorm bevordert. Op het moment dat je dit leest, is Homs ook al tekenaar van de verstripping van *Millennium*, Stieg Larsons beroemde trilogie. (TV)

Angelus
Tekst / tek:
Giroud / Homs
Dupuis, 112 blz.,
HC: 24,95 euro

ARBORIS

Het Land van Langvergeten Bundel 3
Deel 9-10-11-12 (Faure + Makyo)

Het Land van Langvergeten 14

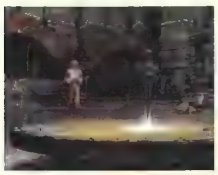

De Macht van de Stenen (Laval + Makyo)
In 2012 sloot Makyo zijn ooit zo straf begonnen reeks *Het Land van Langvergeten* af met een epiloogalbum waar alle tekenaars van de 4 cyclussen aan deelnamen. In vertaling is deel 14 nog maar het 2de album van de 4de cyclus in 4 delen. Tegelijk verschijnt ook een integrale editie van de 3de cyclus.

BALLON

De Belevenissen van Jommeke 265
Papegaaienbruiloft (Delzenne)
Flips neef Hasan gaat trouwenen gaat zijn huwelijksfeest organiseren.

Jommeke Vakantiepret
(-Jef Nys-)

Voetbalgek! 4
(Jack + Béka)

Wielergek! 4
(Julié + Garréra)

CASTERMAN

Alex 32

De Laatste Verovering (Jailloux + Ranouil)
Voortaan wisselen Marc Jailloux (die tevoren *Orion* 4 tekende) en Marco Venanzi elkaar af als vaste *Alex*-tekenaars. Aan de schrijftafel doet nieuwkomer Ranouil Alex en Enak in het spoor volgen van Alexander De Grote.

De Chninkel Integraal
Jubileumeditie met extra interviewdossier.
(Rosinski + Van Hamme)
Eerste Nederlandstalige bundel in kleur van een van de beste strips die er ooit zijn gemaakt.

Last Man 2
(Vivès / Sanlaville / Balak)

De Kozakken van Hitler 1

Macha (Neuray + Lemaire)
Gebaseerd op historische feiten, in dit geval het overlopen van een gedeelte van de Sovjettroepen naar Duitsland tijdens WOII. Tekenaar van dienst is Olivier Neuray die we met het wegdeemsteren van zijn serie *Makabi* uit het oog verloren.

Nestor Burma 8

Het Eenbenige Skelet (Barral naar Léo Malet)
Barral neemt het over van Emmanuel Moynot, die het op zich van Jacques Tardi overnam, als tekenaar van de romanverstrippingen van Malet. *Het Eenbenige Skelet* is een verstripping van Malets 22ste *Nestor Burma*-roman en dat is een verhaal met chantage, een seksschandaal, diamantsmokkel en luxelingerie.

O.D.E.SS.A 2
(Leroll + Dufranne)
Slot van het tweeluik.

Virginia 1

Morpheus (Blary + Gauthier)
Louisiana, februari 1863, in volle Secessieoorlog. Doyle, een deserteur van het zuidelijke leger, komt aan in het stadje Lake Providence, dat in handen is van de troepen van de Unie. De man, die verslaafd is aan drank en morfine, wil ook ontsnappen aan zijn eigen herinneringen: als scherpschutter heeft hij tijdens een opdracht een kind in koelen bloede moeten vermoorden

DAEDALUS

Chapman 2
De gelimiteerde HC-uitgave verscheen in mei.
De Jaren van Bloed en Goud (Papazoglakis + Bernard / Paquet / Kamenica)

De Blauwe Verten 3
Parijs-Madrid (Brahy + Giroud)

Dierenriem 4
De Erfenis van de Kreeft (Robin + Corbeyran)

Gil St-André 10
SC-editie van de in mei verschenen HC-uitgave.
De Valstrik (Kraehn)
Deel 11 sluit de huidige cyclus af.

De Onthoofde Arenden 16
De Oorlog van de Arenden (Pierret + Arnoux)

Prometheus 5

De Sarcofaag (Raffaele / Peynet / Démarez / Vax / Ruizgé / Ferniani + Bec)
Het speciale aan *Prometheus* 5 is dat het getekend is door maar liefst 6 tekenaars. Bec schreef het verhaal van dit 5de deel, een sleutelalbum in de reeks, zodanig dat dit hele team er zijn tanden kon inzetten. Bec heeft het einde van de reeks vastgelegd op 12 delen. Dat laatste album wil hij graag in 2019 uitbrengen, tevens het jaar waarin de reeks zich afspeelt.

Rider on the Storm 1
Brussel (Deville + Géro)
Gaspard Sarini, een jonge man van 20, droomt ervan om racepiloot te worden. Zijn ouders worden in koelen bloede vermoord, en Gaspard kan ternauwernood ontsnappen aan de gangsters...

Spynest 2
Missie 2: Operatie Excalibur (Alliel + Sala)
Vervolg van de bijzonder amusante en sexy getekende *James Bond*-parodie.

Thomas Silane 6

Bevrijding (Zaghi + Buendia/Chanoinat)
Einde van de cyclus waarin Thomas Silane geconfronteerd wordt met de Russische maffia.

VAN BUCK DANNY TOT BERENTAND

Yann liep een tijd lang met een eigen *Buck Danny*-project rond met verhalen die de piloot naar de jaren 1940 moest terugbrengen wanneer hij onder meer Tumbler en Tuckson zou ontmoeten. Hij kon een twijfelende tekenaar Henriet overhalen om het te tekenen. Na 3 maanden proefdraaien stopte het project. *Buck Danny* keert nochtans wel terug, maar dan door het duo Francis Winisdoerffer en Frédéric Zumbiehl. Yann herwerkte zijn verhaal voor *Berentand* waarin kinderen de hoofdrol opeisen. De verhalen worden verdeeld over tweeluiken en daar zijn er al twee van bedacht. Deel 1 start in Silezië in de jaren 1930. De tieners Max, Werner en Hanna vormen een onafscheidelijk trio. Ze delen alle 3 dezelfde passie voor vliegen. Maar in de verte weerklinkt het klakken van de legerlaarzen en het onheilspellende gekletter van de helmen al. Een orkaan van staal zal heel Europa in puin leggen en het drietal voor verscheurende keuzes stellen. De ene kiest het kamp van de Duitsers, de andere dat van de Amerikanen. Zal hun vriendschap het wapengeweld overleven? (DS)

DE DODELIJKE CLUB 27

Elk afgerond verhaal in deze nieuwe reeks is een biografie van het befaamde clubje van wereldberoemde zangers en zangeressen die op hun 27ste schielijk overleden, veelal door drugs- en/of alcoholmisbruik. Robert Johnson, Brian Jones, Jimi Hendrix, Janis Joplin, Jim Morrison en Kurt Cobain behoren tot dat macabere clubje waar je geen lid van wenst te worden. Amy Winehouse kwam er als laatste bij. Op 23 juli 2013 zal het twee jaar geleden zijn dat ze overleed. De tekeningen van Fernandez zien er buitengewoon goed uit, in die zin dat ze zich onderscheiden van gelijkaardige stripbiografieën over bekende muzikanten. Goffet en Eudeline komen beslagen op het ijs als scenaristen. Ze werken voor de Franse muziekpers. In hun verhaal drukken ze vooral hun stempel op het privéleven van Winehouse door de drama's die de zangeres achtervolgden te accentueren. (DS)

DARGAUD

De Klant **(Man + Zidrou)**

Augustin Mirales infiltreert in het Spaanse prostitutiemilieu op zoek naar Maria-Auxiliadora Alaya, een Ecuadoraans hoertje waarop hij wanhopig verliefd werd. Heeft hij genoeg guts om door te zetten in het groezelige en vijandige milieu van de prostitutie?

Long John Silver 4 **Guyanacapac (Lauffray + Dorison)**

In dit laatste deel van de weergaloze piratenstrip ontdekken Long John Silver, lady Vivian, dokter Livesey en de laatste overlevenden van de lange overzeese reis de mysterieuze stad Guyanacapac.

Murena 9 **Doornen (Delaby + Dufaux)**

Witte Klauw 1 **Het Ei van de Koningsdraak (TaDuc + Le Tendre)**

Na een lange klopjacht kan de jonge stroper Snelle Taho de koningsdraak, het totemdier van zijn volk, eindelijk vellen. Het blijkt een vrouwtjesdraak te zijn, een van de laatste overlevenden van haar soort. Voor ze haar laatste adem uitblaast, geeft ze Taho een lastige opdracht: haar ei beschermen en het naar haar drakenbroeders in de bergen brengen.

DARK DRAGON BOOKS

Urban 1 + 2 **De Regels van het Spel + Zij die Zullen Sterven (Ricci + Brunschwig) (HC)**

Zachary Buzz wil gaan werken bij de beste politie in de wereld: Urban Interceptor in de stad Monplaisir, die onder de controle staat van ALICE, een geautomatiseerd systeem bestaande uit robots die eenvoudige dieven najagen. Zo heeft de politie tijd om de grote misdaden op te lossen, want ondanks alle feesten worden de verminkte lichamen van een aantal meisjes gevonden. Antiochus Ebrahimi, die de hoofdonderzoeker in deze zaak heeft vermoord, wordt vervolgens opgejaagd door de beste Urban Interceptor. Een jacht die live wordt uitgezonden en waarbij kijkers kunnen wedden op de winnaar. Zach, die droomde van rechtvaardigheid, ontdekt dat geweld en cynisme de basis zijn van de magische wereld van Monplaisir.

Verloren Paradijs - Psalm 21 + 22 **Het Evangelie volgens Jacobs + Vrije Val (Cossu + Ange)**

Start van de 2e cyclus in 4 delen door een andere tekenaar.

DUPUIS

Aria 35 **De Feniks Verrijst (Weyland)**

Berentand 1 **Max (Henriet + Yann)**

Moederkillers 1 **(Ers / Borecki + Zidrou)**

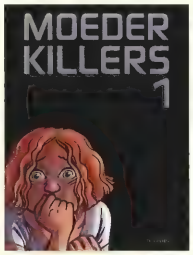

5 tienermeiden die opgroeien zonder vader thuis, vormen een geheim genootschap. Ook al houden ze van hun moeders, zoals alle pubers slingeren ze hen ook de ergste verwijten naar het hoofd. Tot ze op een website stuiten waarop je straffen op maat kunt bestellen. Als blijkt dat iemand de straffen ook écht uitvoert, slaat het spelletje al gauw om in een echte nachtmerrie.

De Psy 19 **M'n Stoppen Slaan Door! (Bédu + Cauvin)**

GLÉNAT

De Oorlog van de Sambers: Werner & Charlotte 3 **Winter 1768 (Boidin + Yslaire)**

Ja, dat begon wel tijd te worden, 8 maanden na de Franse publicatie van het slot van deze cyclus.

GRATON

Michel Vaillant vintage 11 + 12 **De Strijd van de Samoerai + Paniek in Indianapolis (Graton)**

(HC met ex-libris)

JUNGLE!

Club 27 **Amy Winehouse (Fernandez + Goffet / Eudeline)**

Girlz 5 **De Eerste Kus (Dentiblù + Douyé / Goupil)**

KANA

Ikigami 8 **(Mase)**

LE LOMBARD

Geen Weg Terug (integrale uitgave) **(Grenson)**

Samen met een groep oorlogsveteranen vertrekt Billy Summer van San Francisco naar Zuid-Korea om er de laatste wens van zijn oma vervullen. Die is nooit naar de afscheidsplechtigheid voor haar man kunnen gaan, die zestig jaar eerder aan het front in Korea is gesneuveld.

Sisco 6 **Onderhandelingen in 9mm (Legrain + Benec)**

Slot van het tweeluik.

MEDUSA

Down Under 1 **De Man van Kenzie's River (Pezzi + Sergeef)**

De Australische western *Down Under* speelt zich eind 19e eeuw af in de Australische bush. Ian McFarlane verlaat Sydney om terug naar zijn familie te keren die hij zeven jaar geleden verliet. Eenmaal aangekomen,

STRIPPILOTEN VLIEGEN WEER

Sinds 1988 zijn er geen albums meer van de pilotenreeks *Tanguy en Laverdure* gepubliceerd. Behalve de vertaling van de drie niet eerder in het Nederlands verschenen delen, heeft Arboris ook het plan opgevat om de complete reeks heruit te geven in gebundelde edities. Alle oude verhalen worden opnieuw vertaald en geletterd. Ook de kwaliteit gaat omhoog door de oude inkleuring te retoucheren en slecht beeldmateriaal te vervangen door betere versies. Dat oplapwerk kost tijd. Arboris mikt daarom pas op eind dit jaar voor de eerste integrale bundel. Elke bundel zal 2 of 3 bij elkaar horende verhalen bevatten, in chronologische volgorde... en met een extra achtergronddossier, zoals het een degelijke integrale betaamt. (DS)

ontdekt Ian dat zijn vader brutaal is vermoord en zijn jongere broer is vermist. De zoektocht naar zijn jongere broer kan beginnen.

De Madonna van Pellini 1

1ste deel van 2-luik, getekend door Federici die ook al deel 2 van *Saria* (gestart door Serpieri en Dugaux) tekende. Het verhaal komt van Rivière (*Victor Sackville, De P.I. van Hollywood*).

Lamb House 1 (Federici + Rivière)

Londen, 1891. De jonge Nora De Wing schrijft zich in op een instituut dat zich wijdt aan psychische studies. Ze wil er haar gave als medium aanscherpen en perfectioneren. Maar op haar eerste sessie loopt het verkeerd. De geest van een vrouw neemt haar lichaam in. Wie is zij? Wat wil ze?

Het Territorium 1 + 2

Van hetzelfde duo als *Châteaux Bordeaux* die al zijn weg vond naar Medusa. In het Frans bestaat Het Territorium uit 6 delen waarvan er al eentje was vertaald door Talent.

Necropsie + Hypnose (Espé + Corbeyran) (SC+HC)

Espé en Corbeyran gooien zich in het fantasythrillergenre en voeren Nigel, een briljante New Yorkse advocaat, ten tonele. Op een receptie komt hij de oogverblindende Kirstie weer tegen. Op de universiteit was hij stapelverliefd op haar. Kirstie wordt regelmatig geplaagd door onrustwekkende visioenen waarin zij het lijdende onderwerp is. Diezelfde avond verdwijnt het meisje en wordt later teruggevonden... dood!

OOG & BLIK / DE BEZIGE BIJ

100 Heinz Hoogtepunten: Niks Mis met Drinken
100 Heinz Hoogtepunten: Niks Mis met Vakantie
(René Windig / Eddie de Jong)

Epstein - Het Brein achter de Beatles
(Jaron Beekes)

RW UITGEVERIJ

100 Bullets 5
(Risso + Azzarello)

Batman: Earth One
(Frank + Jones)

Batman: Earth One was na *Superman: Earth One* de tweede graphic novel van uitgeverij DC die zich afspeelt in de alternatieve dimensie die Earth One genoemd wordt. Het opzet van deze bundels is om klassieke verhalen uit het rijkgevulde archief van DC te moderniseren en ze in een hedendaagse setting te laten afspelen.

Sandman: The Absolute Sandman 1
(diverse auteurs + Gaiman)
Artistiek en verhaaltechnisch een comicmeesterwerk uit de jaren 1990. De reeks van 10 verhalen wordt gebundeld in 5 luxueus uitgevoerde boeken.

Superman: All-Star Superman
(Quitely + Morrison)
Een nieuwe visie op 's werelds eerste superheld.

Superman Kidz (Amancio + Millar)
Superman voor kids. Van de scenarist van *Kick-Ass* die het ook tot een film schopte.

Transmetropolitan 3 (Robertson + Ellis)

SAGA UITGAVEN

Cross Fire 3 Sterven en Laten Leven (Chan + Sala)

Julia Von Kleist 1 + 2 + 3 Duitsland 1932 + Duitsland 1933 + Duitsland 1934 (Marivain + Djian)

In de gespannen sfeer van het naoorlogse Duitsland profiteert de nazi-ideologie van een economische crisis om zich op te dringen. Niets lijkt daarbij de opmars van Ulrich Von Kleist, een van de machtigste industriëlen van het land en oude oorlogsvriend van Hermann Göring, topfiguur binnen Hitlers NSDAP, te kunnen stoppen. Niets, behalve zijn vrouw: barones Julia Von Kleist.

Ambulance 13 1 + 2 Bloedkruis + In Naam van de Mannen (Mounier + Cothias / Ordas)

SILVESTER

Acriborea 4 Wolken (Créty + Cordurié)

Drakenbloed 6 Wraak (Créty + Istin)
Einde van de 2de cyclus, maar nog niet van de reeks.

UUR U 6 Verbeelding aan de Macht? (Mr. Fab + Duval / Pécau)

De Verborgen Geschiedenis 24 De Onbekende Oorlog (Kordey + Pécau)

Zeven 10 Zeven Klonen (De Caneva + Louis)

STANDAARD UITGEVERIJ

F.C. De Kampioenen 76 De Vinnige Voetballer (Leemans)

Junior Suske en Wiske: Zomerplezier (Broeckx)

De Kiekeboes Special 4 Hallo Televisie (Merho)
Met *Het Geslacht Kinkel*, *Hoe Meer Kijkers* en *Heil Bod*.

Suske en Wiske 322 De Vliegende Rivier (Studio Vandersteen)

Wanneer Suske en Wiske tijdens hun vakantie in Zuid-Amerika een wilde rivier afvaren met een raft ontmoeten ze twee mannen die na een ongeval met hun raft alles zijn kwijtgeraakt. Nadat ze de mannen aan boord hebben genomen, blijken de heren echter niet zo onschuldig als ze willen doen uitschijnen. Ze zijn op zoek de God van de Rivier, een gouden beeld dat zich ergens in een verboden indiaanse rustplaats bevindt.

ARBORIS

De Regelaar 4 666 1.A (Eric Moreno / Marc Moreno + Corbeyran)

Tang(u)y en Laverdure 26 Gevangene van de Serviërs (Fernandez + Laidin)

DARK DRAGON BOOKS

A Game of Thrones 3 + 4 (Patterson + Abraham naar de romans van George R. R. Martin)

Ravine 1 + 2 De Vloek van Nebezial Asheri + De God onder de Berg (Sejic + Marz)

DON LAWRENCE COLLECTION

Virl 4 Het Asiel (Matena)

OOG & BLIK / DE BEZIGE BIJ

Drie Dagen in Rio (van Dongen)
Albumuitgave van een opdrachtverhaal. Slechts 32 pagina's dik, maar het is wel de 1ste nieuwe strip van *Rampokan*-auteur Peter van Dongen.

SILVESTER

De Autoreportages van Margot 4 De Coureur met de Twee Gezichten (Callixte / Marin)
1ste van de Italiaanse cyclus met deze keer een focus op voertuigen van Italiaanse constructeurs, te beginnen met Fiat en Vespa.

De Havik 8 Kaapvaarder voor de Koning (Pellerin)

Het schip van De Havik wordt in allerijl bevoorraad en van munitie voorzien want in opdracht van de koning moet het de Atlantische Oceaan overvaren Alleen, waar is Yann? De bemanning wordt ongerust.

De Havik 8 (dossiereditie) Kaapvaarder voor de Koning (Patrice Pellerin) (HC)
Silvester ziet af van de 3 geplande dossieruitgaven in slappe kaft met een making of van het 8ste album. In de plaats krijg je wel de kans om een mooie hardcoveruitgave te kopen die de 3 'dossierschriftjes' vervangt.

Hemel in Puin 2 Alarmstart (Dauger + Pinard)

Een Paar Stappen naar het Licht 3 De Reizigers uit een Andere Wereld (Marchand)

UITGEVERIJ L

De Beproeving 6 Bij het Vallen van de Nacht (Perkins + Sacasa naar de roman van Stephen King)

LUXE, PASSIE EN AFREKENINGEN OP DE CATWALK

Bec en Betbeder schreven tevoren *Bunker*. Met die fantasyreeks heeft *De Montefiore* werkelijk niets gemeen. Het speelt zich af in de modewereld en dit is de korte samenvatting van het eerste deel: Oksana Kovsky is het gezicht van de toekomst. De Russische schone wordt door een modellenbureau weggeplukt uit een vergeten uithoek van Siberië en moet de nieuwe ster van de catwalk worden. In geen tijd versiert ze een topcontract bij het beroemde Milanese modehuis Montefiore. Een kans uit de duizend? Lang niet zeker... Na de ongelukkige dood van de stichter van het huis neemt enige zoon Narciso het roer over. Helaas boeien snelle wagens hem meer dan mode. Bovendien heeft hij vijanden die er alles voor over hebben om hem te zien mislukken. Zo aast zijn verbitterde schoonmoeder Francesca op zijn plekje. Maar er is ook een mysterieuze man die de middelen heeft om zelfs vanuit het verre China een beschadigingscampagne tegen de Montefiores te voeren... Luxe, passie en afrekeningen bepalen het fascinerende lot van the happy few. *De Montefiore* kwam tot stand door een grapje. De twee scenaristen kwamen in het noorden van Frankrijk de sfeer opsnuiven van tal van forten en vochtige bunkers uit de Tweede Wereldoorlog als opzoekingswerk voor Bunker. Ze besloten om bij een volgende samenwerking het verhaal te situeren in Toscane, met mooie meisjes, zwembaden en luxe en zo. Met de modereeks willen ze een beetje Jean Van Hamme achterna, specifiek om aansluiting te vinden bij zijn reeksen *De Meesters van de Gerst* en *Largo Winch*. Eigenlijk is het voor een vrouwelijk publiek bedoeld, maar dat wil de commerciële dienst van Glénat niet geweten hebben. Voor Bec en Betbeder, die omzeggens weinig van het modevak kennen, gaat het puur om het lot van hun personages.
(DS-Stripspeciaalzaak.be)

VEELBELOVENDE START VAN DE TWEEDE CYCLUS

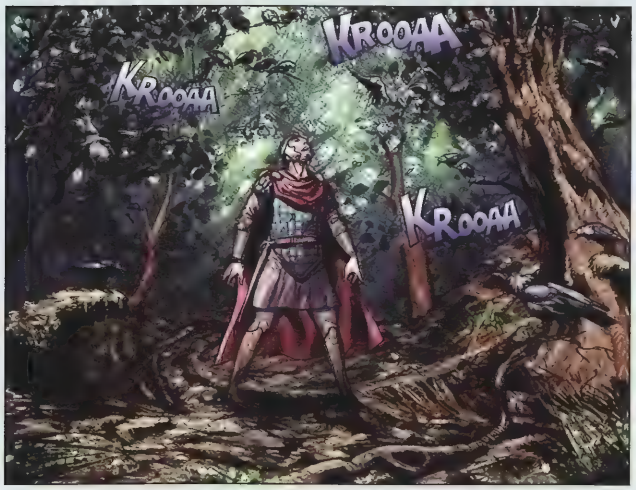

In Cornouaille wordt het dode lichaam van Ronan de smid teruggevonden. Zijn lichaam is opengescheurd en zijn ingewonden zijn verslonden. Ook de rest van zijn gezin is vermist. Zo zijn al meer dan dertig mensen verdwenen in één jaar tijd. Druïde Corann vind het de hoogste tijd om de hulp in te roepen van Gwenc'hlan en Taran om deze moord en alle onrustwekkende verdwijningen op te helderen. Alle vermoedens gaan naar de Saksen. De Saksen waren in die tijd immers een echte plaag voor Rome. Het Romeinse Rijk had het op vele fronten hard te verduren. Zo waren er naast de aanvallen van de Saksen ook problemen met de Schoten, Picten en Germanen. Er gaan ook stemmen op dat een of andere demon in het woud achter de brutale moorden zou zitten. Gwenc'hlan en Taran krijgen bij hun zoektocht de hulp van de bloedmooie Liel. Zij was de toekomstige bruid van Killien, de verdwenen zoon van de vermoorde smid. Met dit album begint een nieuwe cyclus van deze knappe reeks. Ik ben een fan van het eerste uur van dit meeslepende epos. Ook nu is het scenario van Istin spannend (wat een cliffhanger op het einde !!). En het tekenwerk van Lamontagne blijft ook van hoog niveau. Wie nog niet overtuigd was na de eerste cyclus, kan gerust zijn. Deze reeks is meer dan de moeite waard om een plaatsje te krijgen in je stripcollectie. (TV)

De Druïden n° 7:
De verdwijningen van Cornouaille
Tekst / tekeningen: Istin / Lamontagne
Daedalus, 48 blz., SC: 7,95 euro

ADHEMAR

Uit de Archieven van Willy Vandersteen 11 + 12 + 13 +14 + 15

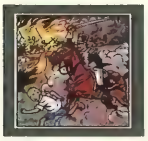

De Jonge Brigand + De Weerwolf + Het Gouden Masker + De Staalblauwe Boeddha + Tanjar, de Viking (Vandersteen)

5 nieuwe edities van ouwe Vandersteen-verhalen toen er van Studio Vandersteen nog geen sprake was. Deze reeks met eigenzinnige achtergrondpagina's van BSM-medewerker DannY De LaeT zal uiteindelijk 23 delen tellen.

DAEDALUS

Dierenriem 5 + 6

Het Deel van de Leeuw (Palasie + Corbeyran) + De Marteling van de Maagd (Lannoy + Corbeyran)

Excalibur - Kronieken 1

Eerste Lied: Pendragon (Brion + Istin)

1ste deel van een nieuwe reeks van veelschrijver en collectiedirecteur bij Soleil, Jean-Luc Istin. In september komt de softcovereditie uit, dit is namelijk een HC-editie in gelimiteerde oplage. Het onderwerp van *Excalibur - Kronieken* hoef je niet ver te zoeken, het gaat inderdaad om het legendarische zwaard van koning Arthur.

Hercules 1

Het Bloed van Nemeos (Looky + Morvan)

Deze nieuwe reeks van Looky (van het one-shot *Snow White*) en Jean David Morvan (sf-coryfee dankzij *Konvooi*) is namelijk een sf-versie van De Twaalf Werken van Hercules waarin de bastaardzoon van de Griekse oppergod Zeus 12 uitdagingen kreeg voorgelegd van Zeus' jaloerse vrouw Hera nadat Zeus haar bedroog met een prinses.

Rider on the Storm 1 — **Brussel (Deville + Géro)**

Spyder 3 — **Old School (Vastra + Latour)**

DARK DRAGON BOOKS

The Art of Petar Meseldzija — **(Meseldzija)**

Artbook van de in Nederland wonende Servische tekenaar.

Sláine 6 — **Clint Langley in Beeld (Langley)**

Artbook met talloze illustraties.

Sláine verzamelbox 2

Het Wolkenvolk 3 + 4 — **Lans & Licht: Drakenkerkhof + Lans & Licht: Hemelbergen (Schlüter + Krehl naar de roman van Kai Meyer)**

Het Wolkenvolk — **Lans & Licht Collector's Pack (Schlüter + Krehl naar de roman van Kai Meyer) (2 x HC + sleeve)**

Deel 3 en 4 vormen samen een verhaal dat tevens de verstripping is van de 2de Duitse roman van Kai Meyer. Beide albums zijn ook te verkrijgen als pakket met een sleeve.

DUPUIS

De Graaf is verstrooid

(Franquin / Jidéhem + Greg met commentaren van José-Luis Bocquet en Serge Honorez)

Net zoals *Bravo Brothers* en *Boeven op de Kermis* is dit een nieuwe bibliofiele uitgave van een korter *Robbedoes en Kwabbernoot*-verhaal dat is opgewaardeerd naar een volwaardig album. De inkleuring van het eigenlijke verhaal is opgefrist en veel rijker gemaakt. Alle originele platen zijn ook nog eens gereproduceerd met daarnaast telkens extra achtergrondinformatie over het verhaal, de reeks en de auteurs.

Guust 1 + 2 + 3
(Heruitgaves)

Flagrante Flaters + Flaterfeest + Flaters als Water (Franquin / Jidéhem)

De allereerste albums van Guust Flater verschenen in oblong, kleine boekjes op een half albumformaat in softcover, 5 in totaal. Tegenwoordig betaal je daar antiquarische prijzen voor. Dupuis herdrukt nu deze oorspronkelijke uitgaven in hardcover.

Moederkillers 2 — **(Ers / Borecki + Zidrou)**

Slot van het 2-luik.

GLÉNAT

De Montefiore 1 — **Topmodel (Del Vecchio + Bec / Betbeder)**

De Piraten van Barataria 6 — **Aghurmi (Bonnet + Bourgne)**

Walhalla 1

Gevaarlijke Streken (Lechuga + Pothier)

De toekomst oogt somber voor de bewoners van het eilandje Rvahr: de vulkaan staat op uitbarsten. Terwijl de angst zich meester maakt van de dorpsgemeenschap, verkondigt de wijze Dahmar hen dat het Walhalla een écht bestaand land is. Samen met twee dappere krijgers scheept hij in voor een expeditie naar het beloofde land.

GRATON

Michel Vaillant vintage 13 + 14
(HC met ex-libris)

De Ridders van Köningsfeld + Concerto voor Piloten (Graton)

KANA

Ikigami 9 — **(Mase)**

LE LOMBARD

Alfa 12 — **Een Bewogen Reis (Lamquet + Jigounov)**

Cassio 7 — **Een Godin Ontwaakt (Reculé + Desberg)**

Start van een nieuw 2-luik

VOETBAL EN FINANCIEEL GESJOEMEL

I.R.$. Team is niet alleen een spin-off van *I.R.$.*, maar ook van *I.R.$. - All Watcher* en van *Empire USA*, die andere succesreeks van Stephen Desberg. *I.R.$. Team* is dus een cross-over. Larry B. Max neemt hierin het voortouw in een cyclus van 4 delen die zich afspeelt in de hoogste regionen van het voetbal. In het 1ste deel nadert het wereldkampioenschap met rasse schreden. Dat wekt mysterieuze mannen die zich in de schemerzone van de financiele wereld begeven. Spelers en hoge piefen van de FIFA worden omgekocht. Zij die weigeren, worden simpelweg omgebracht. Om een diepgravend onderzoek te kunnen voeren, omringt Larry zich met een team betrouwbare experten: Laroya, collega Mia Maï, maar ook de agenten Jared Gail en Scarlett Cossler uit *Empire USA*. Door zijn achtergrond weet Desberg waar hij het over heeft als het om de financiële business gaat... bovendien is hij een supporter van Anderlecht. *Michel Vaillant*-tekenaar Bourgne neemt ook deel 3 voor zijn rekening. Deel 2 en 4 worden getekend door Daniel Koller, de zwakste tekenaar die aan *I.R.$. - All Watcher* en *Empire USA* meewerkte. (DS)

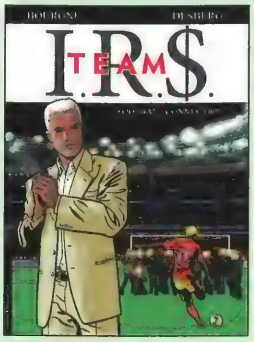

DE BERCK KLASSIEKERS

Uitgeverij Bonte is op het lumineuze idee gekomen om in album onuitgegeven verhalen van Berck (gekend van *Sammy* en *Lowietje*) te bundelen in de reeks *Berck Klassiekers*. Dat gebeurt in tien softcoveralbums die alleen te verkrijgen zijn als complete reeks in een verzamelbox waarvan je linksonder de uitgevouwen versie afgebeeld ziet staan. Voor deze reeks zijn er speciaal nieuwe covers gemaakt die met het meeste respect en eigen aan Bercks warme kleurenpalet zijn ingekleurd. De oplage is gelimiteerd tot vierhonderd exemplaren. Voor dit plezante festijn betaal je 100 euro (10 delen + box). Medio augustus gaan de boxen de distributie in.

Een extra woordje over *Berck Klassiekers* is het volgende: "In een carrière van meer dan veertig jaar produceerde Berck tal van succesvolle stripreeksen. Het werk van de tekenaar werd meerder malen bekroond met onder andere de prestigieuze Prix Saint-Michel voor de beste humoristische strip in 1973 en 1975 en een Bronzen Adhemar voor zijn hele œuvre in 1985. Vanaf 1958 verschenen in *Kuifje* de avonturen van *Pechvogel* op scenario van René Goscinny, later gevolgd door *Hansje*, in samenwerking met Yves Duval. Eind jaren 1960 ging Berck samenwerken met Raoul Cauvin, en het resultaat mocht er wel wezen: in maart 1970 verscheen het eerste avontuur van *Sammy* in *Robbedoes*. Berck zou er uiteindelijk 31 verhalen van verzorgen. Naast deze succesreeks voor Dupuis verschenen ook nog een aantal andere reeksen zoals *De Donderpadjes* en *Lowietje* in de Nederlandse weekbladen *Sjors* en *Eppo*. In de reeks *Berck Klassiekers* verschijnen nu voor het eerst nooit eerder in albumvorm uitgegeven verhalen van *De Donderpadjes*, een hele reeks avonturen uit *Zonneland* en tal van andere gags en kortverhalen." (DS—Stripspeciaalzaak.be)

Tot slot vind je hieronder de complete lijst met de (kort)verhalen en gags per album:

01. De Gevangene van de Moerasburcht (Zonneland 1978)
02. De Schat van de Graalridders (Zonneland 1979) + Het Kwelduiveltje (Kuifje 1963)
03. De Mislukte Overval (Zonneland 1979) + Geef Ons Je Adres, Wij Zullen Je Schrijven (Kuifje 1961)
04. Werner en de Levensplant (Zonneland 1980) + Mini-Max (Kuifje 1967)
05. De Opstand (Zonneland 1981) + Hoera 't Is Vakantie (Kuifje 1963)
06. De Weerwolf Leeft (Zonneland 1981) + De Zoon van Robin Hood (Kuifje 1962) + Een Peperdure Vakantie (Kuifje 1962)
07. De Zwarte Ridder (Zonneland 1982) + De Verjaardagstaart van Robin (Kuifje 1963) + Robin Speelt Voetbal (Kuifje 1963)
08. De Heks (Zonneland 1983) + De Familie Nopkes ('t Kapoentje 1965)
09. De Schat der Tempeliers (Zonneland 1980) + De Familie Nopkes ('t Kapoentje 1965) + Nieuwjaarswens (Kuifje 1966)
10. De Donderpadjes 4: De Primeur van de Dag (Sjors 1974)

Dokus de Leerling 19 — Dokus, Modelleerling (Godi + Zidrou)

I.R.$. Team 1 — Football Connection (Bourgne + Desberg)

MARSU PRODUCTIONS

Guust — Wapenstokken, Fluitjes en 'n Grote Lolly (Franquin)

Bloemlezing van Guusts meest reactionaire en rebelse gags met extra toelichtingen.

OOG & BLIK / DE BEZIGE BIJ

Blast 3 — (Larcenet)

SAGA UITGAVEN

Block 109 4 — Rode Ster (Toulhoat + Brugeas)

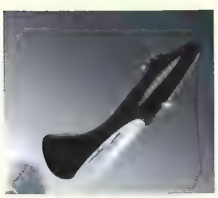

22 juli 1944, het Derde Reich valt de USSR binnen. Op 12 oktober van hetzelfde jaar landt de 3de Jagersgroep Normandië om aan de kant van de Sovjettroepen te vechten. In het denkbeeldige universum van Block 109 belicht Rode Ster het glorieuze en tragische tijdperk van dit eskader door zich specifiek op het lot van drie Franse piloten te richten.

Eric De Rop Bloemlezing + Eric De Rop Ribbedebie — (De Rop)

Bundelingen met oud komisch werk van Eric De Rop, sinds 1970 werkzaam bij Studio Vandersteen.

Succubus 3 — Eanna (Acciarino + Mosdi)

Valentine Pity integraal — (Benn) (HC)

Gelimiteerde, integrale editie van het tweeluik dat Dargaud in het Frans uitgaf. *Valentine Pity* is voorlopig het laatste wapenfeit van André Benn *(Mick Mac Adam)*

Begin van de 20ste eeuw in het gebied van de Yukon in Noord-Amerika. Na de dood van haar rijke ouders moet het meisje Valentine voor zichzelf zien te zorgen. In de wrede natuur vindt ze onderdak bij een Inuïtstam.

Het Vervloekte Kind 1 + 2 — De Kaalkoppen + Het 0 Teken (Monin + Galandon)

SILVESTER

Belem 3 — Het Jacht van het Bagno (Delitte)

In opdracht van de Franse overheid meert de Belem aan bij de kust van Guyana om het bagno van Cayenne, de beroemde strafkolonie, te bevoorraden.

Marie der Draken 3 — Armaury (Demarez + Ange)

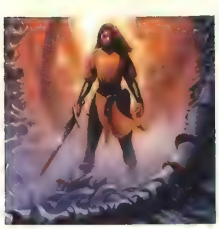

Onder auspiciën van Edward III wordt een groot toernooi georganiseerd om kartonnen monsters te bevechten. De mooie Marie der Draken zal de eregaste zijn... Maar Marie is nog steeds op zoek naar haar broer Armaury, die als slaaf werd verkocht toen hij 8 jaar was.

Merlijn - De Queeste naar het Zwaard 1 + 2 — De Profetie + De Vesting van Kunjir (Demare + Istin)

De start van een nieuw tijdperk. Voor Merlijn is het moment gekomen om het zwaard Excalibur te vinden!

De Orde van de Drakenridders 12 — Ellys (Cossu + Ange)

De missie van ridder Jaïna en haar schildknaap Ellys op weg om de draak te doden liep uit op een tragedie. 15 jaar later is Ellys getrouwd en gelukkig totdat de geruchten haar leven beginnen te beroeren.

STANDAARD UITGEVERIJ

De Avonturen van Urbanus 154 — Psychiatergeflater (Linthout + Urbanus)

Eufrazie denkt dat ze een inbreekster uit het oude Egypte is en Cesar lust geen bier meer. Urbanus krijgt geen aandacht meer en bedenkt een sluw plannetje om zijn echte ouders terug te krijgen.

F.C. De Kampioenen 77 — Vijftig Tinten Paarsblauw (Leemans)

Markske draaft op als sparringpartner voor oud-bokser Senne, een sergeant is in het regiment van Xavier. Die laatste wordt als trainer aangesteld zodat er een duel kan plaatsvinden tussen Senne en de bokskampioen van een ander regiment.

De Smurfen 32 — De Lilliputsmurfen (-Peyo-)

Dichtersmurf schrijft zijn eerste avonturenroman waarin hijzelf aanspoelt op een strand en vastgebonden wakker wordt. Er staan allemaal kleine mannetjes rond hem...

STRIP2000

Biebel, de Stroken 1 — 1-181 (Ikke)

Start van de 11-delige reeks met daarin álle *Biebel*-stroken, voor het eerst in kleur.

Dik van Dieren deel 1-2 / Pim, Pam & Pluis 1 verzamelbox — (Gleever)

Hotel Nevelzicht 1 — Hofleveranciers (Van Herpen)

Gekend uit Eppo.

Het soms onfortuinlijke zootje dat Hotel Nevelzicht uitbaat, krijgt nog vaker vreemde gasten over de vloer.

Pim, Pam & Pluis: 20 Avonturen van Pim, Pam & Pluis + Striptekenles — (Leever)

Een jongen, een meisje en een slim muisje, dat zijn de hoofdpersonages van deze jeugdreeks die Gleever in 2007 voor het Nederlandse blad *Roetsj!* startte. Als extraatje bevat dit album tekenlessen van de muis Pluis.

Tobkok 2 — Ober! (Egmond)

Op 29 juni 2013 startte de Tour de France in Porto-Vechio op Corsica. De eerste editie van de Tour werd in 1903 gereden en nadien jaarlijks met uitzondering van 1915-1918 en 1940-1946. Daarmee zal de teller in 2013 op 100 staan, een reden om te feesten ondanks de stroom aan negatieve berichten die de wielersport nu al een tijdje geselt. Voor *Brabant Strip Magazine* een ideale gelegenheid om de rondetekeningen van twee stripgrootheden naast elkaar te leggen: Marc Sleen en Morris.

Morris en Marc Sleen tekenen de Tour de France

DOOR **YVES KERREMANS** EN **PHILIPPE MOUVET** *(met dank aan Jean Smits)*

Dat er van Marc Sleen getekende ritverslagen van de Tour verschenen, is algemeen bekend, dat ook *Lucky Luke*-tekenaar Morris getekende ritverslagen maakte is echter slechts door een klein kransje van gespecialiseerde Morris-verzamelaars geweten.
Eerst enkele feiten op een rijtje: Morris tekende de verslagen voor de liberale krant *Het Laatste Nieuws* (uitgegeven door Hoste) en haar speciale sporteditie, Sleen voor de katholieke krant *Het Volk* en haar speciale rondekrantje. Morris tekende verslagen gedurende twee jaar (1956 en 1957), Sleen tekende rondetekeningen gedurende achttien jaar (1947 t.e.m. 1964). Voor dit artikel beperken we ons daarom tot de jaren 1956 en 1957.

In 1956 werkten beide tekenaars tegen de klok om de rondetekening klaar te hebben voor publicatie de dag nadien in de krant en het speciale rondekrantje. In 1957 verscheen de tekening van Morris 2 dagen na de rit, voor Sleen was dat steeds de dag

Boven:
Marc Sleen stelt de Belgische Rondeploeg voor 1956 voor

Links:
Getekend verslag door Morris van de rit van Pau naar Luchon op 17 juli 1956. Een vleugje bloot kan probleemloos in Het Laatste Nieuws van de jaren 50

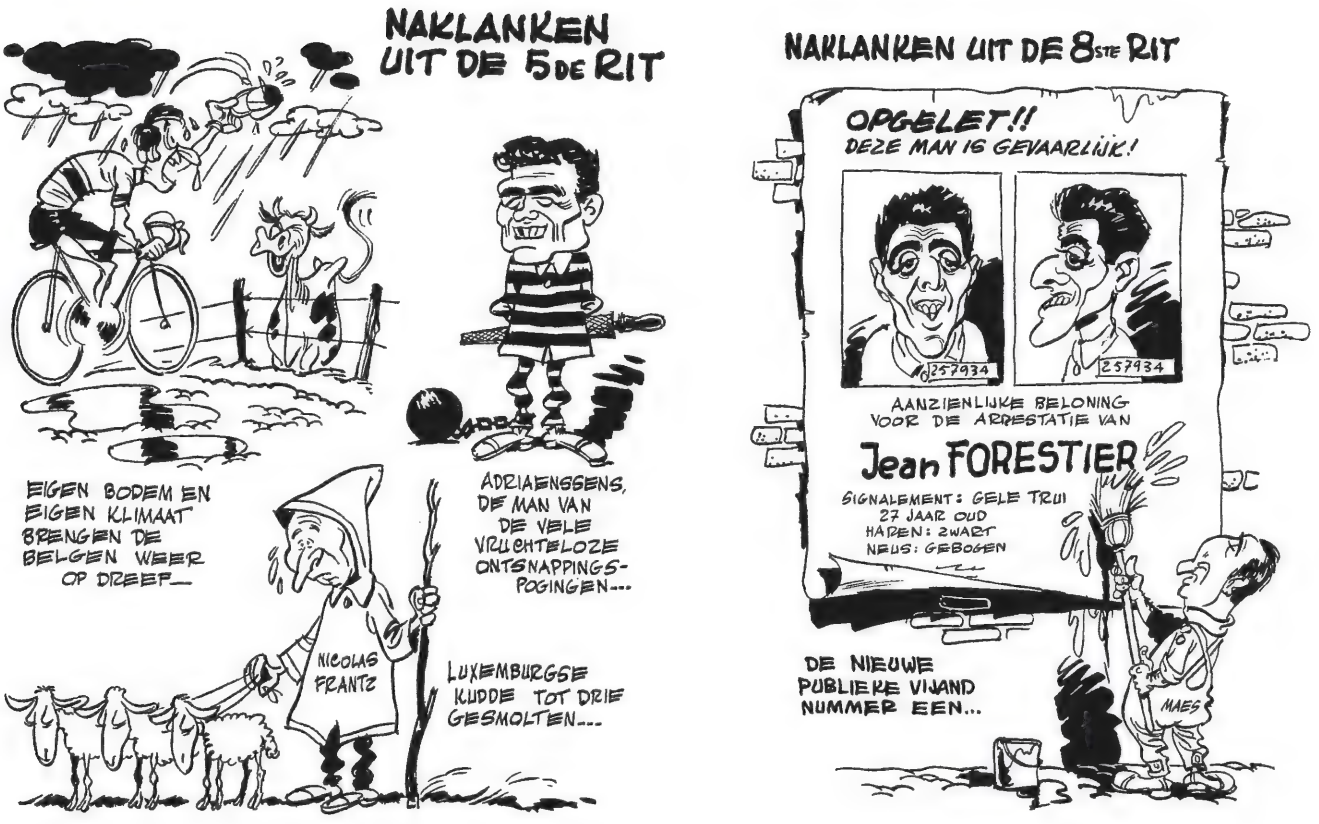

Boven: Ritverslagen van 3 juli (links) en 6 juli 1957 door Morris met duidelijke Lucky Luke-sfeer
Onder: Getekend verslag door Marc Sleen van de rit van Alès naar Perpignan op 11 juli 1957. Let op de details in de achtergrond: een zwemmer wordt opgegeten door een haai, een baadster in bikini kijkt toe en Nero, Piet Fluwijn en Bolleke krijgen een cameo

nadien. Een hels tempo aangezien beide tekenaars in die jaren hun belangrijkste stripreeks op kruissnelheid hadden lopen en ze daarenboven nog ettelijke andere strips en illustraties voor allerlei publicaties leverden.

Morris tekende de verslagen voor een liberale krant en daarin mocht in die jaren blijkbaar meer dan van de katholieke opdrachtgevers van Sleen. In enkele afleveringen door Morris zien we een vleugje bloot, toch gewaagd in de jaren 50 en zonder meer ondenkbaar in *Het Volk*. Een baadster in bikini kon dan weer wel in beide kranten.

Sleen tekende zijn Tourverslagen voor dezelfde opdrachtgever als zijn strips en kon dus probleemloos de ritverslagen signeren en zijn belangrijkste striphelden Nero en Piet Fluwijn en Bolleke opvoeren in de verslagen. Morris tekende zijn verslagen niet

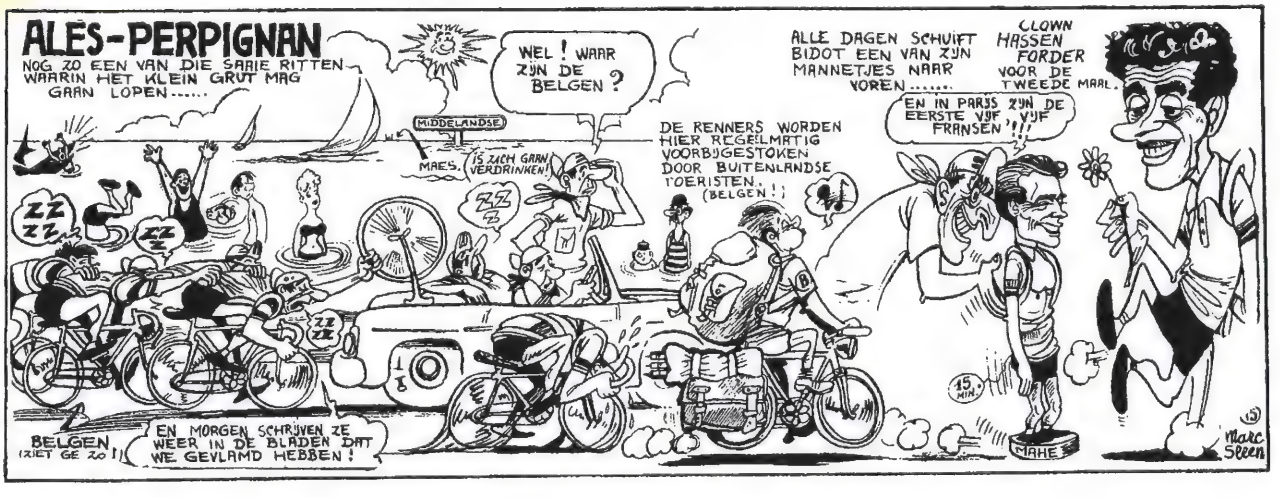
ALÈS-PERPIGNAN
NOG ZO EEN VAN DIE SAAIE RITTEN WAARIN HET KLEIN GRUT MAG GAAN LOPEN.....
WEL! WAAR ZIJN DE BELGEN?
MIDDELANDSE
MAES, IS ZICH GAAN VERDRINKEN!
DE RENNERS WORDEN HIER REGELMATIG VOORBIJGESTOKEN DOOR BUITENLANDSE TOERISTEN. (BELGEN!)
ALLE DAGEN SCHUIFT BIDOT EEN VAN ZIJN MANNETJES NAAR VOREN.....
CLOWN HASSEN FORDER VOOR DE TWEEDE MAAL.
EN IN PARIJS ZIJN DE EERSTE VIJF VIJF FRANSEN!!!
15 MIN.
MAHE
BELGEN IZIET GE ZO!
EN MORGEN SCHRIJVEN ZE WEER IN DE BLADEN DAT WE GEVLAMD HEBBEN!
Marc Sleen

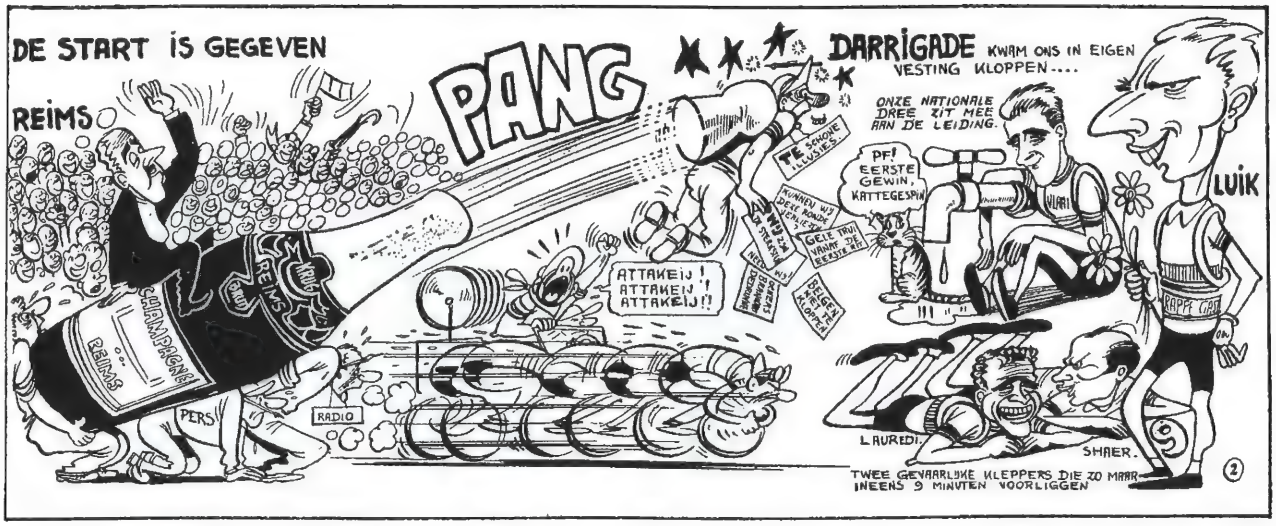

voor zijn belangrijkste uitgever Dupuis en signeerde daarom de ritverslagen niet en hield het op subtiele maar toch duidelijke (sfeer)verwijzingen naar zijn belangrijkste stripreeks *Lucky Luke*. Sleen beeldde dikwijls wielertermen letterlijk uit, zoals bijvoorbeeld 'aan de leiding zitten', 'voorliggen', 'een gebroken kader', en 'in een zetel naar de aankomst gebracht worden'. Morris maakte daar in mindere mate gebruik van maar moest het eerder hebben van grappige overdrijvingen. Beide tekenaars beeldden de cols uit als gevaarlijk uitziende levende wezens die door de wielrenners moesten bedwongen worden.

Sleen nam de definitie van een strip letterlijk en tekende steeds een strook, terwijl Morris dikwijls losstaande tekeningen in een losser verband schikte.

Er zijn nog andere tekenaars die de Ronde van Frankrijk uit hun tekenpen lieten vloeien (zoals Buth en Vandersteen en Erik om er maar drie te noemen) maar de ritverslagen door Sleen en Morris zijn echte pareltjes voor zowel stripliefhebbers als wielerfans.

Boven:
Getekend verslag door Marc Sleen van de rit van Reims naar Luik op 5 juli 1956. Dree 'zit mee aan de leiding' en Lauredi en Shaer 'liggen 9 minuten voor'

Links:
Jacques Anquetil bij de prijsuitreiking van 1957 door Sleen

Onder van links naar rechts:
Belgisch ploegleider Maes door Morris en Sleen en Tourorganisator Goddet door Sleen en Morris

TEKENINGEN: KRISTOF FAGARD
TEKST: KURT MORISSENS

KREO'S KIJK OP DE WERELD

Kreo alias Kristof Fagard is eminent medewerker aan de populaire stripreeks *De Kiekeboes* en dat doet hij goed. Dat hij kan tekenen, bewijst hij elke dag door Twitter– en Facebookgewijs zijn schetsjes, doodles en andere pareltjes aan de mensheid te tonen. Zonde vonden wij dat alleen de virtuele mensheid kan genieten van zoveel talent en dus reserveren wij vanaf nu graag een pagina voor de striptekenaar waarin hij zijn licht laat schijnen op enkele opmerkelijke, leuke, vreemde en fijne gebeurtenissen van de afgelopen maanden.

27 juni 2013

De stripreeks *Urbanus* viert dit jaar zijn 30ste verjaardag. Nog tot en met 31 augustus 2013 loopt in het Wielingencentrum in Wenduine de overzichtstentoonstelling Het beste uit 30 jaar Urbanus-strips . Op deze expo worden o.a. unieke decorstukken, gadgets, filmpjes, covertekeningen en de originele platen van de luxe-uitgave rond 30 jaar *Urbanus* getoond. De luxe-uitgave bundelen de dertig beste paginagags uit de *Urbanus*-stripreeks. Het album op groot formaat verschijnt in een halflinnen band op 350 exemplaren met een speciaal voor deze gelegenheid gemaakte cover. *Urbanus*-prijzen zijn er ook te winnen door deel te nemen aan de zoektocht die je te voet of per fiets kan uitvoeren. De tocht start aan het infokantoor van De Haan en Wenduine.

14 april 2013

Erik de Rop mocht 59 kaarsjes uitblazen. Hij inktte al heel wat af in zijn leven voor Studio Vandersteen en blies samen met Patty Klein leven in Schanulleke zodat ook zij avonturen kon beleven. In september 2013 verschijnen de albums *Bloemlezing* en *Ribbedebie* bij Saga Uitgaven. Beide strips verschenen vroeger in het *Suske en Wiske Weekblad*.

8 mei 2013

Amoras is hip, modern en brengt de strip tot een actieniveau waar menig mens toch even van opschrikt omdat het zogenaamd niet bij onze Sus en ons Wiske hoort. Struikelen gerust over Engelse schutwoorden, tietjes van Wiskes en andere schoonheden en gratuit geweld (die enkele spatjes bloed die een enkel stripkader iets roder kleurt). Mijn puberende kinderen zijn veel erger (en soms ergerlijk) in hun woordkeuze, hebben tieten eeuwen geleden al tegengekomen op een of andere Google-afbeelding en schieten dagelijks honderden zombies en etters neer op virtuele enge plaatsen. Om maar te zeggen dat zo'n strip perfect voor de jeugd gemaakt is. Het verhaal dendert, staat nooit stil, raast en heeft een fantastische setting opgeleverd voor nog vijf fantastische delen die we mogen verwachten in onze geliefde stripwinkels.

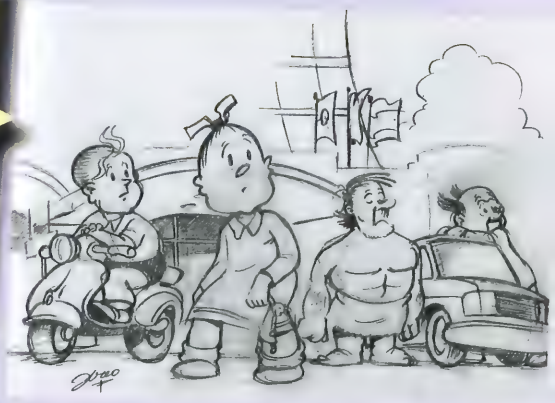

Geïnteresseerd in een gelegenheidskaartje getekend door Kreo of zin in nog meer pareltjes van Kreo? volg hem via twitter @kreo_d15 of via zijn Facebookpagina https://www.facebook.com/kristoffagard ❖ contact: kfagard@me.com

VAN NOBODY TOT SOMEBODY

blz. 46

Sport- en algemene geschiedenis

Sam en Eddie zijn twee broers die opgroeien in Parijs tijdens de bezetting. Sam is de oudste en een bekend baanwielrenner op de Parijse winterpiste: de Vélodrome d'Hiver of kortweg Vel'd'Hiv. Eddie is van bij zijn geboorte gehandicapt. Hij lijdt aan hemiplegie, een hersenbeschadiging die zijn linkerarm en –been aantast. Eddie adoreert Sam.

De relatie met hun moeder is prima maar hun vader, dokter Serge Ancelin, is beschaamd over de handicap van Eddie. In zijn ogen heeft hij maar één zoon. Toch zet Eddie door en schopt het tot journalist. Onder het pseudoniem, de Eekhoorn, publiceert hij talrijke schrijfsels. Dokter Ancelin doet mee met de nazi's: hij verzorgt Duitse soldaten en dweept in kroegen met Duitse officieren. Met dit album is de wielertrilogie van Christian Lax afgerond na *De teenloze adelaar* en *Vinkenbrood*. Lax is en blijft een toptekenaar. Zijn passie voor wielrennen bewijst hij eens te meer met dit album. Drama, sport, wereldgeschiedenis: alle elementen zijn aanwezig voor een sterk album. Heel mooi uitgegeven ook door Daedalus. (TV)

De Eekhoorn van de Vel'd'Hiv
Tekst / tekeningen : Lax
Daedalus, 80 blz., HC : 24,95 euro

OPSTAND IN ONDERGRONDS LONDEN

Prudence Endicott neemt na een lange reis naar Indië de taken van haar overleden moeder in Londen over. Ze wordt op die manier bemiddelaar van de stad. Overdag is ze gouvernante bij de rijke familie Folsey waar ze in afwezigheid van zijn ouders, op de jonge Kevin moet passen. 's Nachts zet ze zich in voor de arme bevolking van de Britse hoofdstad. Ze leidt dus een echt dubbelleven. Na een ruzie komt ze in de vreemde wereld van de Vergetenen terecht. Deze misvormde mensen bereiden vanuit de ondergrondse stadsgewelven een grote opstand voor. Miss Endicott zal zich hard moeten inzetten om deze opstand te trotseren. Alles lijkt goed te gaan tot een oude bekende totaal onverwacht opduikt. Scenarist Jean-Christian Derrien heeft vooral zijn sporen verdiend als medewerker aan tekenfilmadaptaties van *Robbedoes en Kwabbernoot* en *Blake en Mortimer*. Tekenaar Xavier Fourquemin kennen we een stuk beter. Hij tekende dit verhaal voor zijn succesreeks *De Legende van het Wisselkind*. Maar nu pas verschijnt dit verhaal in het Nederlands. Zijn krasserige tekenstijl die hem zo typeerde in zijn beginperiode met reeksen als *Outlaw* en *Alban* is definitief verleden tijd. De laatste jaren tekent Fourquemin in een heel zwierige en veel toegankelijkere (lees: commerciëlere) stijl. *Miss Endicott* betekent ook een terugkeer van de auteurscollectie *Getekend*. In het Frans is deze collectie blijven doorlopen. Hopelijk is dit het signaal om andere vergeten pareltjes nu ook naar het Nederlands te gaan vertalen. (TV)

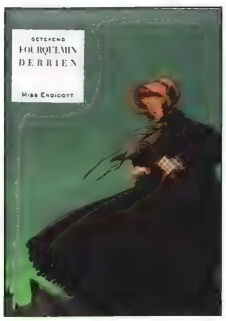

Miss Endicott
Tekst / tekeningen: Derrien / Fourquemin
Le Lombard, 160 blz., HC: 27,95 euro

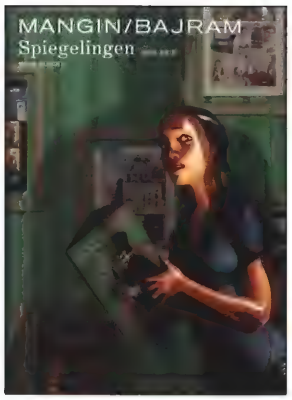

SPIEGELINGEN 2 EN 3

Eerder liet ik me nog heel positief uit over het eerste deel van deze trilogie, waarin het leven van Honoré de Balzac centraal staat. In dit tweede album draait alles rond de Franse cineast Henri-Georges Clouzot, die zich te pletter werkt aan zijn magnum opus: een biografische film over Honoré de Balzac. Door de opnames van 'Le mystère Balzac' loopt hij geprikkeld en gefrustreerd rond en ontpopt hij zich tot een tiran voor zijn omgeving. Clouzot gaat helemaal door het lint als hij in de montagekamer rushes bekijkt. Er bevinden zich immers beelden tussen die hij nooit heeft gedraaid en die zijn turbulente liefdesleven wel heel expliciet in beeld brengen. Het scenario van Valérie Mangin blijft ook in dit album boeiend maar het tekenwerk van Loïc Malnati beviel me heel wat minder. Zijn tekeningen komen heel digitaal over en misten spontaniteit. Zowel de decors als de personages zijn heel houterig en weinig gedetailleerd in beeld gebracht. Meestal omlijnd met dikke, schokkerige contouren. In het slotdeel van de trilogie legt Mangin, die in dit album zelf de hoofdrol speelt, op sublieme wijze linkjes naar de vorige albums. Wanneer ze op een dag op de strip *Spiegelingen* stuit, geschreven door een naamgenote en getekend door Griffo, vindt ze dat een grappig toeval. Ze koopt het album maar de volgende morgen is het nergens meer te vinden. Ze vergeet het voorval maar vijf jaar later ontdekt ze opnieuw een strip van haar naamgenote, deze keer over de filmmaker Clouzot. Wanneer ze wil afrekenen, wordt het album uit haar handen gegraaid. Redenen genoeg dus voor Mangin om beide albums opnieuw te zoeken...

Alle eindjes worden inventief aan elkaar geknoopt. Al vond ik het einde wel heel vergezocht. Voor het tekenwerk stond Mangins echtgenoot Denis Bajram in, die we kennen van *Universal War One*. Zijn fotografische stijl kon me deze keer wel bekoren. Het was zeker niet evident om zijn privéleven open en bloot (soms letterlijk bij een bedscène) in beeld te brengen. Mooie afsluiter van een boeiende trilogie. (TV)

Spiegelingen 2
Tekst / tekeningen: Mangin / Malnati
Dupuis, Collectie Vrije Vlucht, 56 blz., HC: 14,95 euro

Spiegelingen 3
Tekst / tekeningen: Mangin / Bajram
Dupuis, Collectie Vrije Vlucht, 56 blz., HC: 14,95 euro

ACTIE TER LAND, TER ZEE EN IN DE LUCHT

In het vorige album lazen we hoe Gil Saint-André samen met zijn zakenpartner aan het zeilen was op de Egeische Zee wanneer plotseling een luxejacht explodeerde. Alleen de knappe Diane wist aan de dood te ontsnappen. Nadat ze van de grootste schok bekomen was, vertelde ze dat ze dochter is van de Franse miljardair Gauthier de Rochard-Haumont, eigenaar van een industrieel en financieel imperium. Gil vermoedde onmiddellijk dat het om een aanslag ging. In dit vervolgalbum blijkt dat Gil het bij het rechte eind had. Er blijkt een heel netwerk achter de aanslag op de miljardair te zitten. En speelt Diane zelf geen dubbelspel? Spanning alom dus in dit album. Over het verhaal kunnen we dus alleen maar lovend spreken. Het tekenwerk van Kraehn vond ik daarentegen wat tegenvallen. Het leek erop alsof er een of andere deadline moest gehaald worden. Bepaalde passages komen nogal slordig over. Vooral de gezichten verraden enig haastwerk. Helikopters, auto's en motoren blijven wel heel gedetailleerd uitgewerkt. Dat is jammer. Want net de combinatie van spannende verhalen en kwaliteitsvol tekenwerk deden deze reeks boven een gemiddelde thriller uitstijgen. De cliffhanger doet ons toch uitkijken naar het slot van deze cyclus. (TV)

Gil St.-André n° 10: Dupespel
Tekst / tekeningen: Kraehn
Daedalus, 48 blz.
HC: 17,95 euro / SC: 7,95 euro

OORLOG IN DE WOESTIJN

Wanneer in 1914 de oorlog in Europa losbarst en de eerste soldaten in de straten van Berlijn en Parijs marcheren, trekt ook de tweede luitenant Durpuy, een jonge Franse officier naar de oorlog. Hij besluit zijn jongensdroom te realiseren en neemt dienst bij de meharisten van generaal Laperrine. Dupuy zal er jacht maken op roversbenden uit het noorden want ook in het hart van de Sahara is zwaar gevochten en zijn heel veel soldaten gesneuveld. Dit album is een bundeling van twee albums die eerder enkel in het Frans werden uitgegeven. Alleen is de vraag of er iemand zat te wachten op een vertaling van dit verhaal. Ik was niet meteen geboeid noch door het verhaal, noch door de tekeningen, noch door de inkleuring. Het is het eerste album waarvoor Hugues Labiano zowel voor het scenario als voor de tekeningen instaat. Na eerdere samenwerkingen met Dufaux voor *Dixie Road* en met Desberg voor *Black Op* profileert Labiano zich dus nu voor het eerst als een compleet auteur. Toch heeft het geheel me niet kunnen overtuigen. Het verhaal is nogal complex verteld. In totaal zijn er maar liefst 36 voetnoten die de overvloed aan ingewikkelde termen duidelijk moeten maken. Dat bemoeilijkt een vlotte lezing. Het tekenwerk oogt wel commerciëler dan Labiano's oudere werk maar toch vrees ik dat dit verhaal niet onmiddellijk zijn weg zal vinden naar een breed publiek. (TV)

De vier hoeken van de wereld
Tekst / tekeningen: Hugues Labiano
Dargaud, 128 blz., HC: 24,95 euro

GRIFFO OP ZIJN BEST

We komen met dit verhaal terecht in het 16de eeuwse Italië. In het Abruzzenwoud wordt een man bewusteloos aangetroffen in de hut van een heks. Hij is volgetekend met vreemde tekens. Dankzij de goede zorgen van de monniken van het San Giovanniklooster komt hij er geleidelijk aan weer bovenop. Daar ontpopt hij zich tot een getalenteerd icoonschilder. De stijl die de vreemde man hanteert lijkt sterk op die van de school van de berg Athos, een Grieks schiereiland waar duizenden monniken leven. Er wordt een boodschapper uitgestuurd naar Athos met een portret van de vreemdeling om een en ander uit te klaren. De man is Giovanni Tratore, een iconenschilder uit Calabrië, die onder vreemde omstandigheden verdwenen was. Tijdens zijn verblijf in het klooster sterven enkele monniken in bizarre omstandigheden. Dom Salvatore kan niet wachten om het verhaal van de jongeman te horen.
Het lijkt erop dat de Vlaamse tekenaar Werner Goelen, alias Griffo, weer stevig op de rails staat. Recent was ik al onder de indruk van zijn tekenwerk in het eerste album van de trilogie *Spiegelingen* in de Collectie Vrije Vlucht waar hij het leven van de Franse schrijver Honoré de Balzac in beeld bracht. En die positieve lijn trekt hij door met dit nieuwe album. Het verhaal zelf is een verstripping van de roman van scenarist Frédéric Lenoir. Bijster origineel is het verhaal niet echt. Het begin doet sterk denken aan de klassieker *De naam van de Roos* van Umberto Eco. Maar de knappe vrouwen Luna en Elena maken het verhaal toch interessant genoeg om tot het einde aandachtig te blijven. (TV)

Het orakel van de maan n° 1:
De meester van de Abruzzen
Tekst / tekeningen: Lenoir / Griffo
Glénat, 56 blz.,
SC: 9,50 euro

Thorgaliaanse Jurassic Park

Op het einde van het vorige album lazen we hoe de 'wilde kant' van Wolvin ontsnapt. In dit vervolg doorkruist Wolvin het rijk van de chaos op zoek naar die 'wilde kant'. Maar die is vertrokken naar de reusachtige wolfgod Fenrir. Ze wil kost wat kost de afgehakte hand van de god Tyr aan de wolfgod ontfutselen. De 'wilde kant' van Wolvin had immers een belofte gemaakt aan de magiër Azzalepstön om hem die hand te bezorgen en zo een volwaardige god te worden.

Veel magie en monsters, het lijkt wel alsof de setting van Thorgal even naar de set van een nieuwe *Jurassic Park* is gekatapulteerd. Aan dino's en monsters geen gebrek. Voor de rest gebeurt er eigenlijk bijzonder weinig. Het is een lange aaneenschakeling van achtervolgingen en gevechten in vaak tekstloze pagina's. Allemaal heel knap in beeld gebracht door de Rus Roman Surzhenko maar het verhaal blijft toch niet echt hangen. Je krijgt het gevoel dat scenarist Yann heeft moeten sleuren en trekken om de traditionele 48 bladzijden te vullen. Hopen op beterschap dan maar in het volgende album. (TV)

De Werelden van Thorgal:
Wolvin 3: Het rijk van de chaos
Tekst / tek: Yann / Surzhenko
Le Lombard, 48 blz., SC: 7,50 of HC: 12,95 euro

RACE NAAR DE TOP

De Collectie Explora van uitgeverij Glénat heeft tot doel verhalen te vertellen van mannen en vrouwen die hun tijd ver vooruit waren en als fascinerende avonturiers op zoek gingen naar het quasi onmogelijke. In dit nieuwste deel ligt de focus op het verhaal van de eerste beklimming van de Mount Everest in 1953. De auteurs brengen de historische feiten in dit verhaal. Halverwege de 20ste eeuw was de beklimming van de hoogste berg ter wereld niet alleen de ultieme droom van enkele alpinisten maar zeker ook een kwestie van nationaal prestige. In mei 1953 slaagt Edmund Hillary erin om samen met zijn Nepalese sherpa Tenzing het dak van de wereld te bereiken. De politieke problemen beginnen na de terugkeer van de waaghalzen. Nepalese voorstanders van de onafhankelijkheid zien in sherpa Tenzing een belangrijk symbool. Ze willen dat Tenzing erkent wordt als de man die als eerste de top heeft bereikt. Dit album is een mooi geïllustreerde geschiedenisles. De scènes van de beklimming zijn knap in beeld gebracht. De pagina's tussendoor waar geen ijzige wind waait of sneeuwvlokken neerdwarrelen ogen vaak slordig. Zeker bij close-ups van de personages valt het tekenwerk tegen. De dikke omlijning van de personages staat haaks op fijnere lijnvoering bij de sneeuwscènes. Het bijgevoegde dossier van acht bladzijden is vlot leesbaar en vormt zeker een toegevoegde waarde. (TV)

Tenzing – Op het dak van de wereld
Tekst / tekeningen: Clot / Hostache
Glénat, 56 blz., HC: 16,95 euro

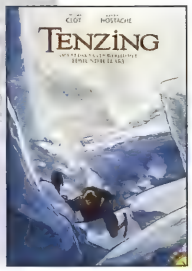

INTRIGERENDE KENNISMAKING

Aan het begin van het verhaal lezen we hoe graaf Quentin de la Périue al ruim vijfhonderd dagen rondzwalpt. Hij is met veel ambitie begonnen aan een expeditie in naam van het koninkrijk van Ponduche. De bemanning aan boord van zijn schip mort want het eten is al een tijd op. De wet van de sterkste geldt en zo worden zelfs de zwakste matrozen opgegeten opdat de anderen in leven zouden kunnen blijven. Als de graaf dan uiteindelijk land in zicht krijgt, kan hij zijn ogen niet geloven wanneer hij ziet dat hij terug bij zijn vertrekpunt is aanbeland. Er zijn zo van die strips waarvan je na een eerste lezing denkt, wat heb ik in godsnaam gelezen? Dit gevoel kreeg ik na het lezen van *Azimut*. Begrijp me niet verkeerd. Ik heb ervan genoten. Dit soort strips worden volgens mij te weinig gemaakt. De vreemde wereld vol bizarre creaturen is heel knap in beeld gebracht. En je wordt er als lezer echt ingezogen. Ook de dialogen komen vaak heel bizar en surreëel over maar toch gaat het erin als zoete koek. Scenarist Lupano was eerder al goed op dreef met *Alim de Leerlooier* en ook nu weet hij een boeiend verhaal te vertellen. En dat tekenaar Andreae barst van het talent, dat wisten we al na de trilogie *Mechanisch Land*. Hopelijk wordt dit album een succes en wie weet wordt dan *La Confrérie du Crabe*, die andere reeks van Andreae, alsnog naar het Nederlands vertaald. (TV)

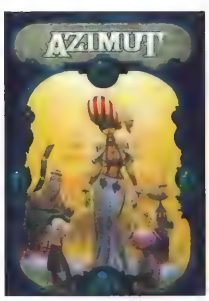

Azimut n° 1:
Avonturiers van de verloren tijd
Tekst / tek: Lupano / Andreae
Daedalus, 48 blz.,
HC: 17,95 euro

KNAPPE JEUGDREEKS

Hoeveel pech kan een jongen in zijn leven hebben? Dat moet zowat de centrale vraag zijn in dit derde album over de jonge walvisvaarder met indiaanse roots Esteban. In de vorige delen konden we lezen hoe Esteban na de dood van zijn moeder inscheepte op de Leviathan als harpoenier. Toen ze op de vlucht sloegen voor een andere walvisvaarder richting zuiden, geraakten ze vast in het pakijs. De hele bemanning vreest dat dit wel eens het einde van hun leven zou kunnen betekenen. Na kort beraad besluiten ze dan maar om met kleine jachtsloepen het pakijs te ontvluchten. Maar wanneer er storm uitbreekt worden de verschillende sloepjes uit elkaar gedreven en moet elk groepje proberen om afzonderlijk te overleven. Alle lof die ik al neerschreef over de twee eerste albums waren meer dan terecht. Ook dit derde verhaal bewijst dat *Esteban* een heel knap vertelde avonturenstrip is. Geen ingewikkelde dialogen, geen gecompliceerd plot. Spanning, emotie en knap tekenwerk. Deze reeks verdient een heel breed lezerspubliek. Nog één deel en we hebben onze achterstand op de Franse uitgaven bijgebeend. Ik kan haast niet wachten! (TV)

Esteban n° 3:
Overlevers
Tekst / tekeningen:
Matthieu Bonhomme
Dupuis, 48 blz.,
SC: 7,50 euro

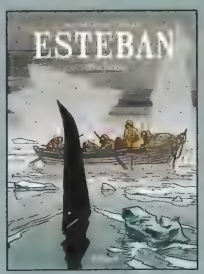

MR. NOBODY

PATRICK VAN OFFEN & IVAN CLAEYS

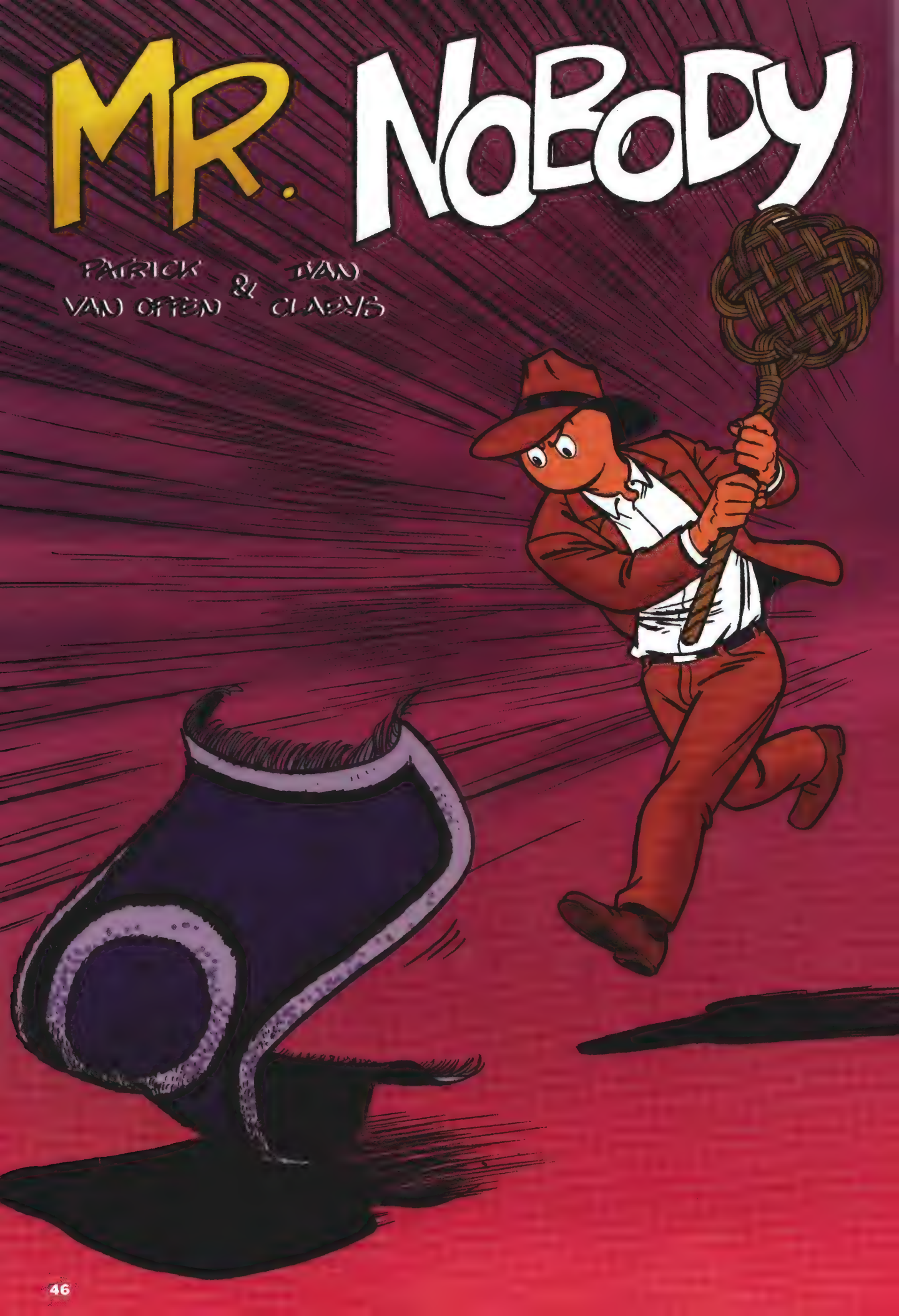

Mr. Nobody zal voor niemand van u een 'nobody' zijn, Tenzij u nog nooit ons stripblad *P@per* gelezen hebt want daarin verschijnen de avonturen van de stripheld gecreëerd door tekenaar Patrick Van Oppen en scenarist Ivan Claeys al van bij het prille begin in. Na meer dan tien jaar avonturen beleven in diverse publicaties mag het mysterieuze figuurtje met een nog steeds geheime missie en dat omringd wordt door levende en vooral praatgrage meubels schitteren in zijn eerste albumuitgave. Maar toen *Mr. Nobody* startte was dat zelfs niet de hoop van de auteurs...

VAN NOBODY TOT SOMEBODY

DOOR **KURT MORISSENS**

Ivan Claeys: Nee. *Mr. Nobody* was echt wel een 'last minute' beslissing qua concept. Ik had in ieder geval nooit 'het plan' om er een album rond te maken. Eigenlijk was ik er in het begin zelfs niet zeker van dat het een reeks zou worden. Ik had ergens de vrees dat men het concept niet zou lusten en dat het afgevoerd zou worden.

Patrick Van Oppen: *Mr. Nobody* blijft ons verrassen. Over een album hebben we het nooit gehad. Gewoon de strip maken, dat was het belangrijkste.

Geen plan, last minute beslissing, verrassing,... Mr. Nobody verscheen dus echt uit het niets?

"IEDEREEN MOET PIEKFIJN IN ORDE ZIJN! HEBBEN JULLIE ME GEHOORD ?!"
"WE WILLEN TOCH NIET DAT ER EEN VROEGTIJDIG EINDE KOMT AAN ONZE MISSIE, HMM ?!"
3 I

Ivan: Het infoblad van de Stripgilde werd vernieuwd in 2002. Ze wilden daar wat nieuwe rubrieken bij, en ik wilde wel meedoen. Dus kwam ik af met het voorstel voor een column (Het hoekje van Ivan Claeys), en met Patrick ging ik een stripje maken.

Patrick: Ik vond dat in een tijdschrift van de beroepsvereniging van stripauteurs ook minstens één strip hoorde te staan naast de krantenartikelen en mededelingen. Tijdens één van onze documentatietochtjes door Brugge voor de *5de Man* heb ik het voorstel voor een stripje gedaan aan Ivan. *Mr. Nobody* is geconcipieerd aan de paardenfontein in Brugge. (*lacht*)

Ivan: We zaten erg krap qua timing, dus moesten we vlug iets verzinnen.

Patrick: Eigenlijk zouden we tijd genoeg hebben. Het tijdschrift verscheen maar vier keer per jaar. In eerste instantie had ik iets voor ogen à la *De Hermetische Garage* van Moebius. Maar uiteindelijk bleek dat ik een deadline nodig had om te beginnen.

Ivan: Zo kwam het idee om een 'leeg personage' te creëren, zodat we later de moeilijke beslissingen konden nemen hoe het allemaal in elkaar zat. Dus werd het een vreemd verhaal dat nergens over ging: wat spanning opbouwen door het geheimzinnig te maken met een 'missie' en een vent die tegen z'n meubels babbelde, doorspekt met wat humor en het eerst verhaaltje was klaar. Patrick ging mee in het idee en *Mr. Nobody* was geboren.

Jullie hadden na de eerste afleveringen dus eigenlijk geen idee waar dit verhaal naar toe zou gaan?

Ivan: Nee, dus. Ik wilde alles open houden omdat er geen tijd was om het uit te werken.

NEE, NEE. EEN JOB WAAR WEINIG MENSEN WAT OVER WETEN.
DAN VAL JE NIET ZO SNEL DOOR DE MAND.
DAT EEN RARE ALS NOBODY OOK KAN UIT-OEFENEN.
IK HEB HET!
JE WORDT STRIPTEKENAAR !!
3
IV

Patrick: En ik wou gewoon dingen doen zonder veel na te denken. Ik tekende met wat toevallig het dichts bij me op de tekentafel lag: een balpen...

Wat maakte dat jullie Mr. Nobody verdere avonturen liet beleven?

Ivan: De lezers bleken het leuk te vinden. En wij ook.

Patrick: En bovendien hou ikzelf niet van opgeven. Het is ook altijd verrassend om te ontdekken wat Ivan aan Nobody's universum had toegevoegd. 't Werd een vervolgverhaal dat ik graag wilde verder lezen...

Verschijnen de afleveringen overigens nog steeds in het Stripgildeblad?

Ivan: Nee, het infoblad hield er in 2006 mee op.

Patrick: Ondertussen is er Facebook gekomen...

... En is *Mr. Nobody* ook een vaste waarde geworden in het stripblad *P@per* (gratis stripblad bij *Brabant Strip Magazine*). Blij dat hij daar ook een kans kreeg?

Ivan: Ja. We vonden dat *Mr. Nobody* nog niet uitverteld was na 2006. Ik denk dat we toen ook al eens over een album hebben gemijmerd...

Patrick: Ik herinner me dat niet meer.

Ivan: We wilden nog wel iets doen met het personage. Toen we bij *P@per* terecht konden waren we dan ook erg tevreden. Patrick hertekende een aantal afleveringen. Er waren zelfs platen in balpen getekend...

Patrick: En dat kon niet. Voor het stripinfoblad van de Stripgilde tot daar aan toe. Maar toch niet voor *P@per*. Nee, er zou anders een te groot stijlverschil zijn tussen de eerste drie afleveringen en de rest.

Ivan: En ik verzon nieuwe afleveringen. Dat was erg plezant.

Mr. Nobody woont samen met een hele hoop meubels, die dan ook nog eens te blijken leven. Ik moet het vragen maar hebben jullie ook zo'n prettige relatie met jullie meubels?

Ivan: (*lacht*) Nee. *Mr. Nobody* is geen autobiografisch werk. Ik heb al drie vrouwen in mijn huis; mijn vrouw en twee dochters... Pratende meubels kunnen er niet meer bij.

Patrick: Ik heb een erg goede relatie met mijn bed. En ik ben erg close met mijn bureaustoel en tekenbureau. Maar ze zeggen niet zo veel terug... Euh... of zou het dan toch tijd worden voor een vrouw in mijn leven?

Waarom hebben jullie Nobody eigenlijk levend meubilair als medespelers uitgekozen?

Ivan: Door dat eerste verhaaltje. Leuk toch dat Mr. Nobody in een LEEG appartement staat? Op het moment dat ik die vondst had, kwam onmiddellijk de tegenreactie in mijn bovenkamer: Als ze op een magische manier tot leven gewekt worden, dan kunnen ze ook praten. Mr. Nobody had dan ook een klankbord; het was wel handig om via dialogen de wereld van Mr. Nobody uit te leggen.

Hoe moeilijk is het als tekenaar om de meubels echt te doen leven, Patrick?

Patrick: Ik zei daarstraks dat ik een strip wilde maken waar ik niet teveel bij hoefde na te denken. Bij het tekenen van die meubels kwam toch even wat denkwerk te pas. Tapijt die is heel soepel te tekenen. Die kan zich in alle bochten wringen. Maar Kast? En Staande Lamp? Tafel? In principe heb ik als tekenaar wel de vrijheid om ze zo soepel te tekenen als maar kan, zelfs om ze handen te geven. Maar zijn ze dan nog meubels? 't Is zoeken naar een evenwicht.

Enkele uitspraken die in de strip worden uitgesproken, lijken me uit het ware leven te komen. Zo krijgt Mr. Nobody de job als striptekenaar aangemeten omdat dat een job is 'waar weinig mensen wat over weten' en 'dat een rare als Nobody kan uitoefenen'. Klinkt bekend in de oren voor jullie?

Ivan: Ja, uiteraard. Zo zit dat evenzeer voor een aantal andere zaken uit de stripwereld.

Patrick: Ik herken me wel in Nobody als die rare, die om min of

meer fatsoenlijk onder de mensen te komen, een verantwoorde bezigheid nodig heeft... (*lacht*)

Tussendoortje. Heeft er iemand van jullie per ongeluk een hond die de naam 'Kat' of 'Poes' draagt?

Ivan: Nee.

Patrick: Ik mag geen huisdieren van de huisbaas.

Ivan: Ik heb wel een kater thuis die de naam van een kattin heeft gekregen. Dat heeft allemaal een logisch uitleg.

De aflevering over de geldzorgen is een emotioneel moment in de strip. Mr. Nobody moet zijn vrienden verkopen wegens geldzorgen. Mogen we de link leggen tussen het stripauteursschap en de geldzorgen? Of zoeken we het nu te ver?

Patrick: Dat vond ik wel de leukste twee afleveringen: het verkopen van tapijt en in de volgende aflevering dat Nobody... (*stopt, wil de clou niet verklappen*) Lekker emotioneel.

Ivan: Nogmaals: Mr. Nobody is geen autobiografische strip. Maar veel ideeën ontstaan wel uit situaties die je meemaakt, of die je verteld worden. Daar fantaseer ik dan op verder. De wereld van Mr. Nobody heeft ondertussen wel een eigen logica, die ik moet volgen.

Het fijne nieuws dat zijn strip kans maakt om gepubliceerd te worden, lijkt ook zo'n moment dat jullie ooit is overkomen. Kunnen jullie de eerste echte publicatie van jullie stripwerk nog herinneren en welk gevoel dat jullie dat gaf?

Ivan: Ja, natuurlijk. Het gevoel is bij elke stap in een stripcarrière hetzelfde geweest. Bij mij toch. Je krijgt het gevoel dat al je inspanningen eindelijk vruchten afwerpen, en de bevestiging dat je goed bezig bent. Opperste tevredenheid en tomeloze energie om verder te werken, zeg maar.

Patrick: Weet je dat het album van *Mr. Nobody* een mijlpaaltje is in mijn stripcarrière? Het gevoel bij je eerste album vergeet je nooit. En nu, dit 10de album uit mijn carrière, zal ik me ook wel blijven herinneren.

Het tekenwerk kan op de goedkeuring rekenen maar het verhaal is nog niet wat het moet zijn. Mr. Nobody moet dus op zoek gaan naar een scenarist. Waarop jullie held zich afvraagt wat in hemelsnaam een scenarist is. Ivan, ik kijk nu even naar jou. Echt gebeurd?

Ivan: Ja, hoor. Wat doet een scenarist eigenlijk? Het is een vraag die ik dikwijls krijg. Ik verwonder mij er helemaal niet meer in dat mensen denken dat ik enkel de tekstballonnetjes invul als de

EH... IK VERKOOP WAT ROMMEL.
ROMMEL???
DAT ZIJN JE VRIENDEN! DIE VERKOOP JE TOCH NIET, IDIOOT!!
HO-HO! JE VERGEET DAT WE GEEN ROOIE DUIT HEBBEN OM DE HUUR MEE TE BETALEN.
EN DIT WAS DE ENIGE OPLOSSING DIE IK KON BEDENKEN.
JE KAN TROTS ZIJN OP JEZELF.
HEB JIJ EEN BETER IDEE SOMS ?

tekenaar de strip getekend heeft. Ik neem hen dat niet kwalijk. Maar het is wel grappig, en daarom verwerkte ik het ook in die aflevering.

Wie af en toe eens een *P@per* leest weet dat er nog afleveringen gepubliceerd zijn van *Mr. Nobody*. Een vervolg op dit album komt er dus nog zeker?

Ivan: We zitten nu aan aflevering 23, en ik heb nog ideeën liggen voor vijf extra afleveringen. Niet dat ik dan stop, maar ik moet de plotjes nog uitvinden. Er is dus zeker nog materiaal voor minstens één extra album. Het zal dus eerder van de interesse van de lezer afhangen, dan van ons.

Patrick: We laten het dus volledig van Mr. Nobody zelf afhangen. (*glimlacht*)

Hoelang denken jullie nog verder te kunnen gaan met de avonturen van Mr. Nobody?

Patrick: *Mr. Nobody* is echt iets van ons. Dus we zullen hem nog lang koesteren. Misschien zal hij ons zelf ooit laten weten dat hij wil stoppen.

Ivan: Zolang Patrick *Mr. Nobody* wil tekenen gaan we verder. Ik hou er in ieder geval niét mee op. Daarvoor is het te plezant om ze te maken.

Jullie hebben al een lange voorgeschiedenis met elkaar. Na al die jaren zien jullie elkaar nog graag?

Ivan: Ja-a-a!

Patrick: Natuurlijk zien we elkaar graag! Soms kijk ik terug naar hoe het allemaal begon en dan haal ik de brieven boven die Ivan stuurde met ideeën over de strip waar we aan werkten. Bij e-mails zie ik me dat niet snel doen.

Ivan: Het is zonde dat we zo ver van elkaar wonen. Patrick in Limburg en ik in West-Vlaanderen... We hebben veel met elkaar beleefd... Dikwijls érg belangrijke tussenstappen in onze carrière. Dat blijft hangen.

Kennen jullie elkaar nu door en door zodat er nog amper discussie is?

Ivan: Vroeger was er veel overleg en discussie tijdens het werken aan onze strips. Nu is dat niet meer. Dat gaat 'm zo: We komen elkaar tegen. We drinken iets samen, en één van ons twee zegt: "Zeg, wanneer maken we nog eens tijd om een nieuwe *Nobody* te maken?" Waarop de ander zegt: "Ja, dat wordt weer tijd. Wat dacht je van volgende week, of zo?" "Volgende week is prima. Ik heb nog een gaatje." Ik maak een scenariootje. Stuur het op naar Patrick. Patrick tekent het. Allebei erg tevreden over elkaars werk. Ondertussen weet Patrick wat hij van me kan verwachten, en omgekeerd. We hebben zelden opmerkingen over elkaars werk als we met *Mr. Nobody* bezig zijn.

Patrick: Ik moet wel zeggen dat er enkele afleveringen zijn waarin ik dingen aanpaste als ik vond dat ze op één of andere manier beter kon worden verteld. En ondanks dat ik me achteraf wat schaamde over die vrijmoedigheden heeft Ivan daar nooit een probleem van gemaakt.

Ik mag hopen dat op stripgebied er nog een en ander op stapel staat bij jullie?

Ivan: Het album van *Turpin* in september is de blikvanger voor dit jaar. Dat is dan album drie dit jaar! Een record. Daarnaast nog heel wat werk met Pim Bos. De hervatting van *De vis, en Ivo* met Kurt Cassauwers en *De Wijze van de driedubbele tempel* met Ivo De Wispelaere. Met mijn studiowerk en het werk als voorzitter van de Stripgilde erbij zit mijn agenda vol voor dit jaar. Alle ander projecten zijn voorbereidend werk voor 2014.

Patrick: Ik werk momenteel voor de Nederlandse politie. 24/7 is een strip van 44 pagina's die momenteel in het landelijke politietijdschrift verschijnt. Onmiddellijk daarna moet er aan het 3de verhaal van *De Vries* worden begonnen. En ik sta ook nog steeds ter beschikking van Steven Dupré. En last but not least: aflevering 23 van *Mr. Nobody* moet nog worden getekend.

Mr. Nobody 1
Patrick Van Oppen & Ivan Claeys
Hauwaerts Uitgeverij
ISBN: 9781151025333
10 euro

DOOR DAVID STEENHUYSE • AFBEELDINGEN: © DUPUIS / MARSU PRODUCTIONS

Dit jaar vieren we de 75ste verjaardag van Robbedoes. Over het personage, de stripreeks en de vele tekenaars die zich doorheen driekwarteeuw over Robbedoes hebben ontfermd, schrijven specialisten en liefhebbers boeken vol. Een selectie van de amusantste weetjes, de onbekendste feitjes en de verrassendste trivia presenteren we een jaar lang, in elk nummer van *Brabant Strip Magazine*.

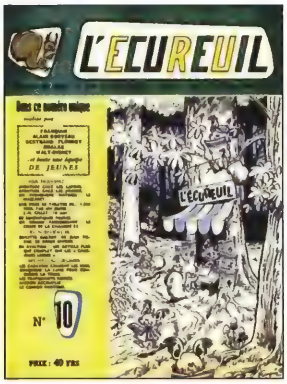

HET JAAR VAN DE EEKHOORN

Jongeren van het Waalse St-Etienne bundelden in 1957 de krachten om met de medewerking van journalist Floris de Bonneville het maandblaadje *L'Écureuil* (*De Eekhoorn*) te lanceren. De eerste zes gestencilde nummers stelden niet veel voor. Men kwam weldra zonder geld te zitten. Om de abonnees niet te ontgoochelen, deed de ploeg een oproep in het radioprogramma *Vous Êtes Formidable!* van de zender Europe N° 1 om nieuwe lezers aan te trekken. Onder de duizenden luisteraars bevond zich een redacteur van het weekblad *Spirou* die hoofdredacteur Yvan Delporte op de hoogte bracht. Uit sympathie beloofde Delporte om het volgende nummer te drukken en hij bracht enkele tekenaars op de been om hun diensten te verlenen aan *L'Écureuil*. Niet van de minste want de cover van nummer 7 (oktober 1957) was getekend door Peyo met een illustratie van een eekhoorn (daarom niet noodzakelijk Spip) in de hoofding door André Franquin. Sirius en Franquin-medewerker Jidéhem maakten voor dit nummer losse illustraties. Dankzij dit eerste gedrukte nummer kon *L'Écureuil* zich verder beredderen, zij het zeer bescheiden. Franquin tekende de covers van nummer 10 (januari 1958) en 12 (maart 1958) en Sirius van nummer 9. Nummer 13 verscheen een jaar later in maart/april 1959 en was tevens het afscheidsnummer. Voor deze info was *Spirou - 70 Ans de Suppléments* (2008) van Philippe Mouvet een dankbare bron.

DE VERDWENEN NEUSHOORN

De eerste druk van het album *De Hoorn van de Neushoren* verscheen in 1955. Daarna duurde het tot 1970 voordat het album weer beschikbaar kwam dankzij een herdruk. Vóór het digitale tijdperk werden de originele platen en de inkleuring via fotogravure omgezet naar drukfilms. Op basis van die unieke films kon men à volonté albums drukken. Voor versies in andere talen leende de uitgeverij de originele films uit. Bij *De Hoorn van de Neushoren* liep het grandioos verkeerd bij het versturen van de films naar een Duitse uitgever. De films raakten zoek waardoor zelfs Dupuis het album niet meer kon herdrukken. Geen probleem, dan maak je toch gewoon nieuwe films van de originele platen?... Mja, ware het niet dat André Franquin ondertussen het merendeel van de platen aan vrienden had weggegeven zonder zich achteraf te herinneren aan wie precies. Na een rondvraag en een zoektocht gelukte het de uitgeverij om de platen te recupereren... op een half dozijn na. Vittorio Leonardo en Franquin tekenden de ontbrekende platen uit het oorspronkelijke album op kalkpapier na waardoor het album alsnog kon herdrukt worden. Jaren later kon Franquin niet meer zeggen welke pagina's er precies waren hertekend voor de herdruk die nog steeds de huidige albumversie is. De kopie was nagenoeg feilloos. Enkel geoefende ogen (niet toevallig werd het opgemerkt door striptekenaars) merkten de subtiele verschillen op tussen beide versies. Je moet letten op lijndiktes, beweeglijnen, details en afwerking terwijl ook de lettering en de inkleuring vernieuwd zijn. En *Humoradio* heet in de nieuwe versie plots *Humo*, wat ook strookte met de realiteit.

HEB JIJ IN "HUMO" OOK DIE REPORTAGE OVER DIE TARBOTMOTO GELEZEN?
HEB JIJ IN "HUMO" OOK DIE REPORTAGE OVER DIE TARBOTMOTO GELEZEN?

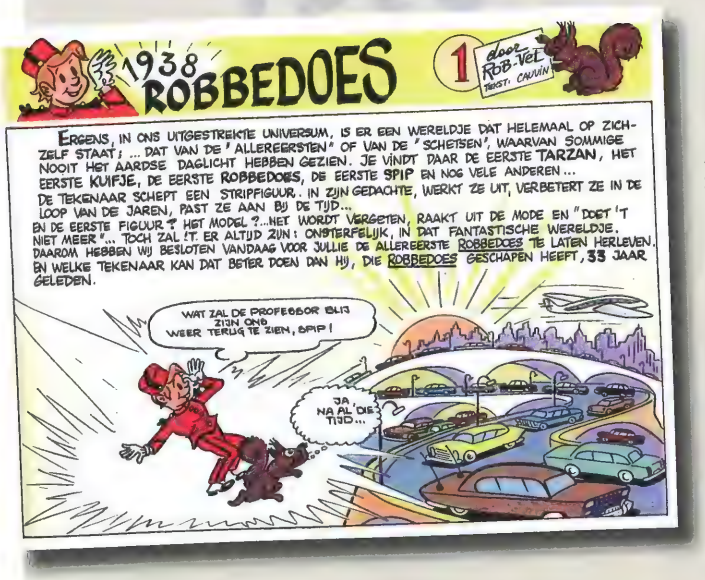
1938
ROBBEDOES
1
door ROB-VEL
TEKST: CAUVIN
ERGENS, IN ONS UITGESTREKTE UNIVERSUM, IS ER EEN WERELDJE DAT HELEMAAL OP ZICHZELF STAAT; ... DAT VAN DE 'ALLEREERSTEN' OF VAN DE 'SCHETSEN', WAARVAN SOMMIGE NOOIT HET AARDSE DAGLICHT HEBBEN GEZIEN. JE VINDT DAAR DE EERSTE TARZAN, HET EERSTE KUIFJE, DE EERSTE ROBBEDOES, DE EERSTE SPIP EN NOG VELE ANDEREN ...
DE TEKENAAR SCHEPT EEN STRIPFIGUUR. IN ZIJN GEDACHTE, WERKT ZE UIT, VERBETERT ZE IN DE LOOP VAN DE JAREN, PAST ZE AAN BIJ DE TIJD...
EN DE EERSTE FIGUUR ? HET MODEL ?...HET WORDT VERGETEN, RAAKT UIT DE MODE EN "DOET 'T NIET MEER"... TOCH ZAL IT ER ALTIJD ZIJN : ONSTERFELIJK, IN DAT FANTASTISCHE WERELDJE.
DAAROM HEBBEN WIJ BESLOTEN VANDAAG VOOR JULLIE DE ALLEREERSTE ROBBEDOES TE LATEN HERLEVEN.
EN WELKE TEKENAAR KAN DAT BETER DOEN DAN HIJ, DIE ROBBEDOES GESCHAPEN HEEFT, 33 JAAR GELEDEN.
WAT ZAL DE PROFESSOR BLIJ ZIJN ONS WEER TERUG TE ZIEN, SPIP!
JA NA AL DIE TIJD...

ROBBEDOES DOOR ROB-VEL EN CAUVIN

Het 132 pagina's dikke *Robbedoes*nummer 1682 vierde de 33ste verjaardag van het weekblad. Het verscheen op 9 juli 1970. Speciaal voor dit nummer tekende de oorspronkelijke *Robbedoes*tekenaar Rob-Vel nog eens een kortverhaal van het figuurtje dat hij mee bedacht. Het stelde weinig voor. Net zoals Robbedoes 1 in het jaar 1970 merkt dat er in de evolutie geen plaats meer voor 'm is, lijken ook de grafische kwaliteiten van Rob-Vel te hebben stilgestaan. Raoul Cauvin was de gelegenheidsscenarist. Hetzelfde nummer presenteerde ook de start van het tweede verhaal van *Sammy*, de reeks die Cauvin bedacht voor Berck, en een van de vroegere vervolgverhalen van *De Blauwbloezen*, getekend door Louis Salvérius. Elf jaar later was Cauvin incontournable en werd hij gevraagd om *Robbedoes en Kwabbernoot* te schrijven voor Nic Broca.

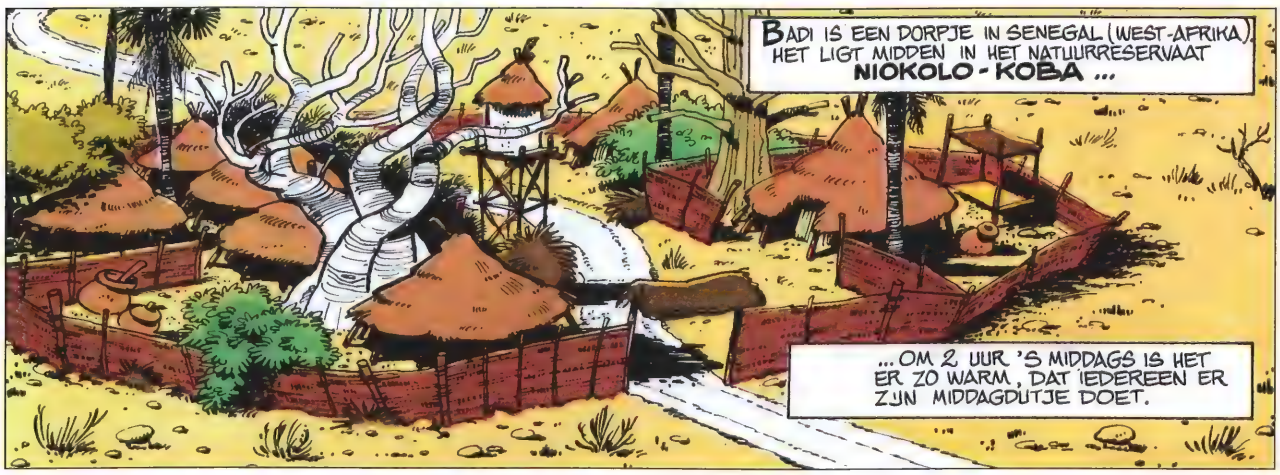
BADI IS EEN DORPJE IN SENEGAL (WEST-AFRIKA). HET LIGT MIDDEN IN HET NATUURRESERVAAT NIOKOLO-KOBA ...
... OM 2 UUR 'S MIDDAGS IS HET ER ZO WARM, DAT IEDEREEN ER ZIJN MIDDAGDUTJE DOET.

De nationale strip van Senegal

De Amulet van Niokolo-Koba (1973-1974) groeide uit een commerciële actie van het weekblad *Spirou*. François Mériel werkte voor uitgeverij Dupuis als een van de verantwoordelijken voor Frankrijk. Lezers van het weekblad *Spirou* (niet van *Robbedoes*!) konden een droomreis winnen naar het natuurpark Niokolo-Koba in Senegal. Op een bepaald moment vielen zowel Mériel als Fournier tijdens een telefoongesprek uit de lucht want Fournier was niet op de hoogte van de wedstrijd en dat verraste Mériel. De marketingboy vroeg aan Fournier of hij met de winnaars meewilde naar Senegal. Dat deed hij. Het was zijn eerste reis naar het zwarte continent. Voor de winnaars was de aanwezigheid van Fournier een surplus. Een geïllustreerd reisverslag verscheen kort na de reis in vier afleveringen in *Spirou*. Al op de terugreis kreeg Fournier het idee om zijn volgend verhaal in Senegal en het park te laten afspelen. Voor de documentatie kon hij rekenen op vierhonderd dia's die hij in Senegal maakte. Voor een paar nevenpersonages baseerde hij zich op werkelijke personen. De baas van de safariclub was dezelfde in realiteit als in de strip en majoor Pluchon-Park kreeg de trekken van François Mériel. Een amulet kreeg Fournier cadeau van een plaatselijk stamhoofd. Fournier voelde zich goed in Senegal, een land waar magie nog deel uitmaakte van het dagelijks leven. In een bepaalde mate komt het overeen met het Bretoense Brogelande waar hij de fantasy-avonturen van Bizu laat afspelen. De verschijning van *De Amulet van Niokolo-Koba* in 1974 veranderde voor een deel het leven van de tekenaar. De Senegalezen kwamen voor het eerst echt in een stripverhaal voor. De Senegalese president toonde zich daarover uitermate tevreden. Hij schreef Fournier een lange brief om hem zijn trots kenbaar te maken. Hij schreef ook dat het album werd beschouwd als de nationale strip van Senegal. Als gevolg keerde Fournier meerdere keren terug naar Senegal... tot dertien keer toe! Hij hielp er aan lessenpakketten voor onderwijzers, pedagogen, studenten, enzovoort. Fournier beweerde ook dat hij de eerste stripauteur was die in Afrika kwam signeren.

GEWEIGERD OM NATIONALISTISCHE REDENEN

Op het einde van de kortstondige passage van Nic Broca en Raoul Cauvin dienden verschillende kandidaat-overnemers zich spontaan aan. Zo ook het duo Pierre Tranchand en François Corteggiani. In 1979 begon hun beider samenwerking voor diverse jeugdbladen. Hun bekendste creatie is *Marine* die datzelfde jaar in het Franse *Pif Gadget* verscheen en in de jaren 1980 opdook in *Kuifje* en *Zonneland*. Tegenwoordig is tekenaar Tranchand een van de best verkopende Franse striptekenaars dankzij de lerarenstrip *Les Profs* (door Ballon vertaald als *Beroep: Leraar*) terwijl veelschrijver Corteggiani van alle markten thuis is op zowel komisch (vooral voor *Le Journal de Mickey*) als realistisch (*Alex, Bloed & Stilte, De Jonge Jaren van Blueberry*) vlak. Maar met hun voorstel om *Robbedoes en Kwabbernoot* te tekenen werden ze bij Dupuis de deur gewezen. De motivatie voor die beslissing was van nationalistische aard: ze waren geen Belgen! Dupuis wilde zich niet nog eens aan dezelfde steen stoten door de reeks over te laten aan een buitenlander zoals Jean-Claude Fournier want dat gaf problemen, ondervonden ze. Die tegenkanting veranderde gelukkig doorheen de jaren. Sinds de overname van José-Luis Munuera en Jean David Morvan en de one-shots tekende geen enkele Belg de stripreeks.

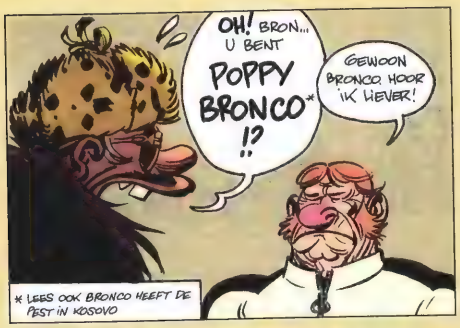

DE MARSUPILAMI IS TERUG!

't Kan verkeren. In onze eerste reeks artikeltjes over Robbedoes hadden we het nog over het verbod van een cameo van de Marsupilami in *Terug naar Z* (2008) en het wissen van het gele diertje op een cover van een Franse integrale. Zulke akkefietjes zullen in de toekomst niet meer voorkomen want uitgeverij Dupuis recupereerde de rechten van uitgeverij Marsu Productions voor de Marsupilami en ook Guust Flater. De Marsupilami zal zijn officiële herintrede maken in deel 55 dat in 2014 zal verschijnen. Het wordt tevens het vijfde album van het duo Yoann en Fabien Vehlmann die bijgevolg verder hun gang mogen gaan met de stripreeks. Deel 54 wordt een *Indiana Jones*-achtig avontuur. Via knipoogjes tekende Yoann de Marsupilami nochtans al eerder in zijn albums. In *Alarm! Zwendeltuig!* (2010) slingert er een latexpoppetje van de Marsupilami rond in de promotiewagen voor het weekblad. In *De Schaduwzijde van Z* (2011) draagt de luidruchtige, Russische ruimtetoerist Igor een hoofddeksel dat gemaakt is van Marsupilamibont. En in *Vip, Viper, Vipst* (2013) is er een Marsupilami vereeuwigd in een doorzichtig blok.

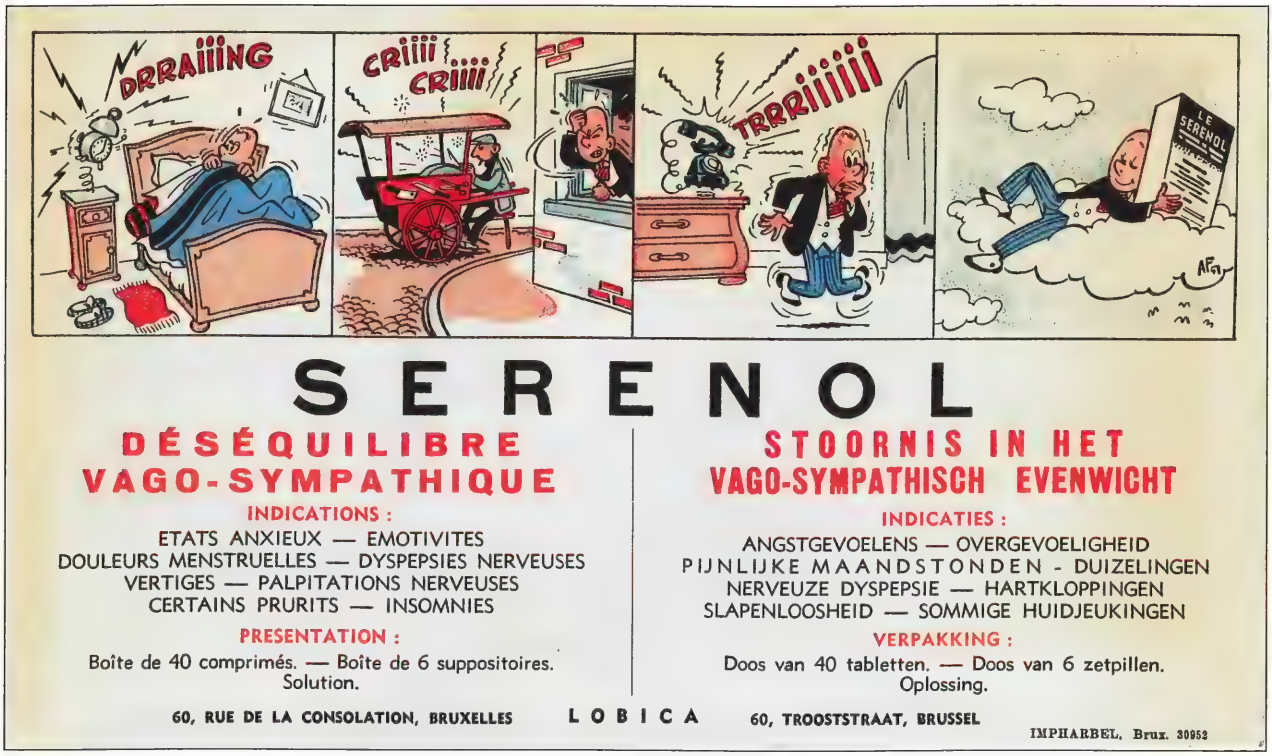

De Tweede Wereldoorlog was een periode van schaarste geweest. Vele goederen waren onvindbaar geworden of enkel tegen woekerprijzen verkrijgbaar op de zwarte markt. Na de bevrijding veerde de economie stilaan terug op en werd er ook weer nagedacht over hoe al dat moois efficiënt in de verf te zetten. Met andere woorden: ook de wereld van de reclame veerde op, ondanks de nijpende papierschaarste die vlak na WO II heerste.

DOCTOR LOBICA (1951)

een onbekend stripfiguurtje van André Franquin

DOOR **PHILIPPE MOUVET**

Aanvankelijk eerder bescheiden en gereduceerd aanwezig in flinterdunne kranten, zal publiciteit vrij snel, met de stijgende beschikbaarheid van papier en de daaraan gekoppelde adverteerruimte, zijn plaats weer opeisen in de geschreven pers en de lezer aanzetten tot meer consumptie. Ook de reclamebudgetten van de firma's gaan in stijgende lijn en zetten de reclameagentschappen aan om na te denken over nieuwe mogelijkheden om de koper doeltreffend te bereiken. Zo zal het begrip 'rechtstreekse publiciteit' aan belangrijkheid winnen.
Rechtstreekse reclame is uiteraard niet nieuw maar zal door de economische heropleving na de oorlog en de opkomst van de consumptiemaatschappij een flinke boost krijgen. Creatieve reclamejongens gaan het concept uitdiepen en er enkele nieuwe elementen aan toevoegen.

De overzichtstekening die Maurice Tillieux in 1950 voor *Alliance Publicitaire* uitwerkt, geeft duidelijk aan welke strategieën de reclamewereld wil aanwenden om de klanten doeltreffend te bereiken. In eerste instantie komt het er op aan een goed gevuld adressenbestand aan te leggen, waarna een eigen 'house-organ' opgestart en verstuurd wordt naar al deze oude en nieuwe potentiële klanten. Aanvullend moet een rechtstreekse correspondentie (reclamebrieven en –folders) alsook eventuele huis-aan-huis bezoeken de klant helemaal gaar stoven voor je product.

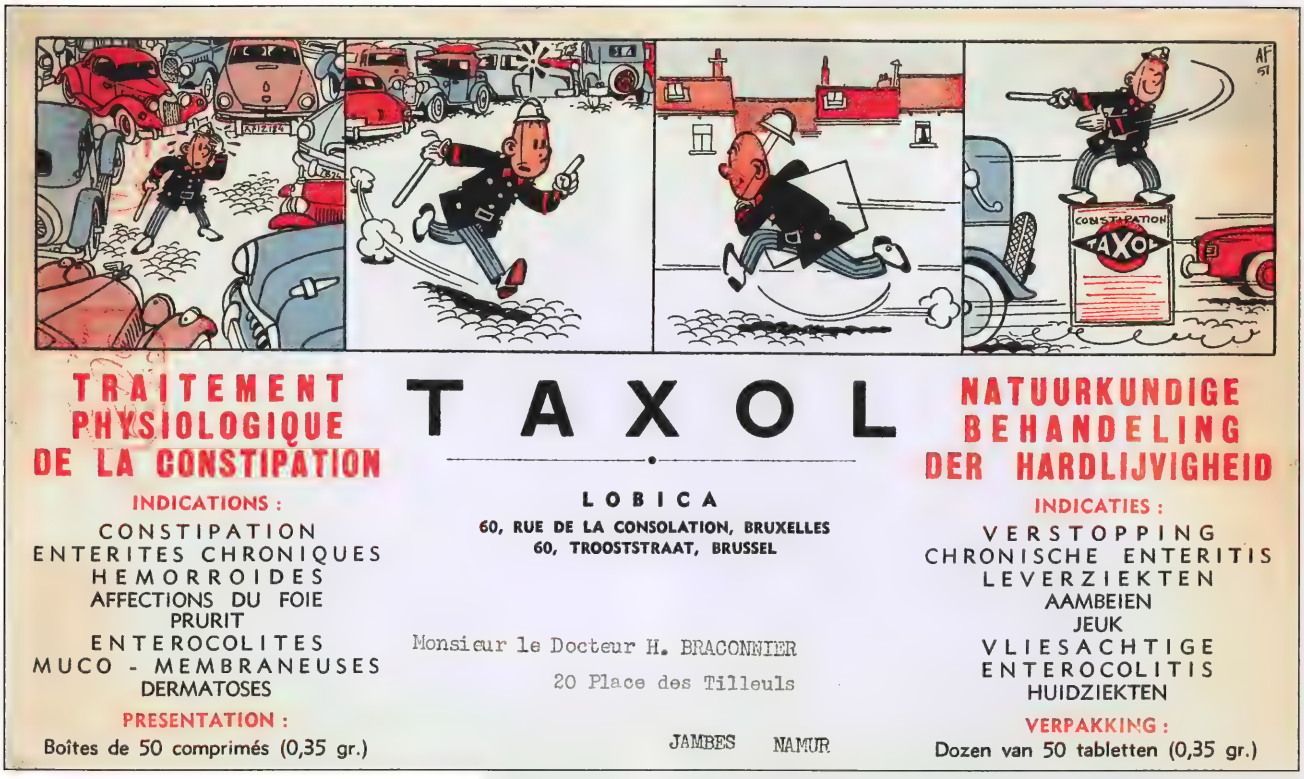

Het succes van korte reclamestrips in de jeugdbladen, vooral dan in het weekblad *Kuifje* (denk maar aan de vervolgstripjes van Jacques Laudy en Paul Cuvelier voor Côte d'Orchocolade eind jaren veertig) maakt duidelijk dat het doelpubliek van deze strip (hier de kinderen ... en hun ouders!) niet enkel de reclame op zich leest, maar zich ook vooral laat charmeren door de ludieke, entertainende wijze waarop het product aan de man wordt gebracht. Voor de Tweede Wereldoorlog had Hergé trouwens ook al voor zulke gezellige reclame gezorgd door in 1935 voor snoepproducent Antoine 6 stripplaten te tekenen, alsook een plaat voor Pacha-Chicorei. Ook Rob-Vel laat Robbedoes in een grote reclamefolder de koopjes bij de grootwarenhuizen Au Louvre aanprijzen (1939).

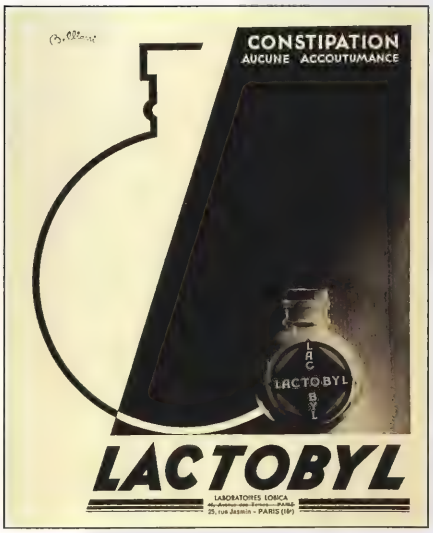

Het aanzwellend succes van de jeugdbladen *Kuifje* en *Robbedoes* eind jaren veertig gaat de reclamestrategen aanzetten om de striptrend weer op te pikken en die te verwerken in hoger vermelde 'house-organs' en rechtstreekse correspondentie.

Een eerste logische stap in het uitwerken van ludieke 'house-organs' is het uitgeven van reclame-jeugdbladen, waaronder *l'Aiglon* voor dito chocolade (1949-50), *Pietje's Club* voor bronwater Spa (1951-64), *Far West* voor de grootwarenhuizen Sarma (1952-53) en later nog *De weg der jongeren-BP*, *Esso-Junior*, *M-Magazine*, *Corso*, *Renault-junior*, *Centra*, etc.
Minder evident is het gebruik van reclamestrips in de rechtstreekse correspondentie met de volwassen klant. Een moeilijke klus al naar gelang het doelpubliek.

Opmerkelijk is dat deze formule begin jaren vijftig wonderwel blijkt te werken in een marktsegment dat je niet spontaan zou associëren met strips, namelijk die van de farmaceutische bedrijven. Zo zal het farmaceutisch laboratorium R.I.T. (Recherche et Industrie Thérapeutiques) uit Genval (België) rond 1950-51 Maurice Tillieux aan het werk zetten om voor haar klanten een reeks van 12 reclameprenten te tekenen.
Deze mooie kleurprenten (24 x 31 cm) stellen elk een hilarisch historisch tafereel voor uit de geschiedenis van de geneeskunde. Het gaat hier echter niet om een echte strip: de cartoons staan los van elkaar, al vormen ze samen een reeks. Op de achterkant van de prenten is reclame voor de verschillende producten van R.I.T. gedrukt. Deze prenten werden samen in een omslag opgestuurd naar geneesheren en apothekers over het ganse land. Er bestaat dus zowel een Franstalige als een Nederlandstalige reeks. Deze prenten werden toen massaal ingelijst om wachtkamers en apotheken op te vrolijken of gewoon bijgehouden omdat ze zo mooi en humoristisch waren. Deze R.I.T.-prenten

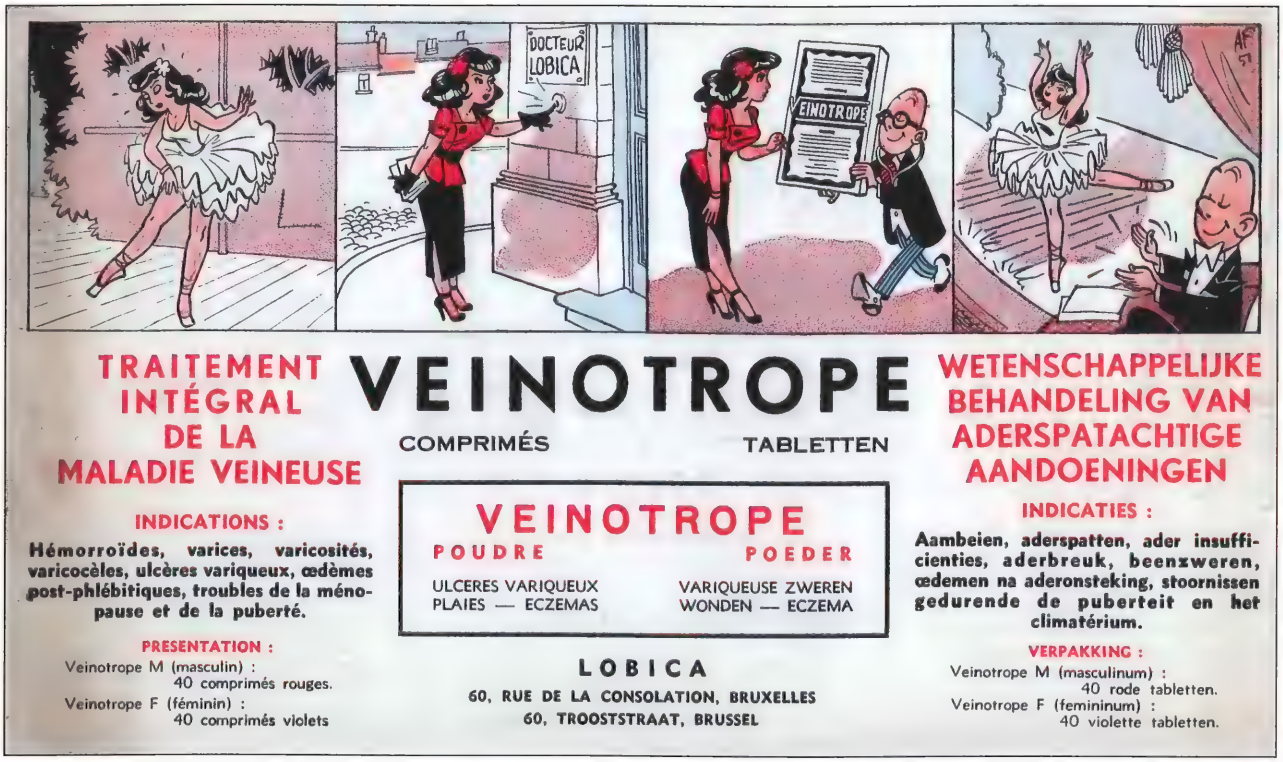

hebben daarom probleemloos de papiermand, gebruikelijke eindbestemming van de doorsnee reclamefolder, overleefd en zijn dus vrij gemakkelijk te vinden.

Veel moeilijker te vinden, om niet te zeggen onvindbaar, zijn de haast mythische reclameprenten die André Franquin in 1951 tekende voor de LOBICA-laboratoria. Echte stripparetjes zijn het, vrijwel onbekend bij de verzamelaars (zelfs de gevorderden...). Lobica heeft steeds zijn producten weten te promoten. Getuigen daarvan zijn de mooie paginagrote advertenties in vooroorlogse Franse luxetijdschriften voor o.a. Lactobyl, haar wondermiddel tegen constipatie.

In 1951 beslist Lobica om de opkomende striptrend in de rechtstreekse reclame ter attentie van zijn doelgroep toe te passen. Aan Franquin wordt gevraagd om reclamestripjes te tekenen om de bijzondere eigenschappen van 6 producten op een humoristische manier in de verf te zetten. In Robbedoes loopt op dat ogenblik het verhaal *Er is een tovenaar in Rommelgem* en de eigenzinnige experimenten van de graaf zijn bij zijn collega's uit de 'echte' wereld blijkbaar niet onopgemerkt gebleven.
Deze 6 tekstloze strips vertellen de lotgevallen van doctor Lobica en zijn per twee op een tweetalige reclamekarton (23,5 x 14 cm) gedrukt: eentje vooraan, eentje achteraan. Er zouden 3 verschillende kartons bestaan. Op mijn exemplaar staat publiciteit voor Lactobil en voor Veinotrope. Een vriend-verzamelaar heeft er eentje voor Serenol en Taxol. Van een derde karton hebben we een slechte kopie van één van de strips kunnen bemachtigen: die voor Azotyl. Wat op de achterkant staat is alsnog onbekend.

Hoogstwaarschijnlijk zijn van de avonturen van doctor Lobica slechts 6 stripje verschenen. Blijkbaar zijn identieke kartons ook in Frankrijk als eentalige exemplaren door de OPODEX laboratoria uit Parijs rondgedeeld.

Mogelijke oorzaken voor de zeldzaamheid van deze reclamestrips zijn het feit dat deze kartons in opzet minder fraai oogden dan de Tillieux-cartoons (dus waarschijnlijk niet ingelijst, of indien wel dan toch erg tijdelijk) alsook het feit dat ze los (zonder omslag) als zodanig per post opgestuurd werden. De naam van de bestemmeling werd op het karton getipt, en ook de poststempel werd er rechtstreeks op aangebracht. De drie kartons werden vermoedelijk apart verzonden. Het is niet geweten of elke bestemmeling de drie kartons verspreid in tijd heeft gekregen, of dat de drie eenmalig lukraak zijn verspreid.
De kans dat we alsnog de volledige reeks van 6 strips kunnen bijeenbrengen lijkt mij, gezien de zeldzaamheid ervan, spijtig genoeg ook miniem. Jammer.

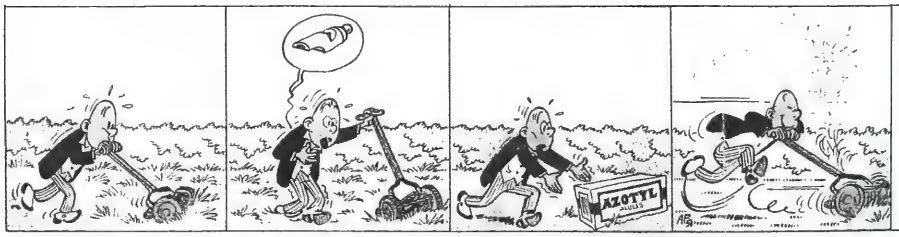

Maar wie weet heeft een van onze leden wel dat ontbrekend kartonnetje in zijn verzameling zitten. Indien ja: héél graag een mailtje naar:
philippe.mouvet@telenet.be . Dat zou pas geweldig nieuws zijn! Bij voorbaat dank!

De stripspeciaalzaak waar beweging in zit!!

• 160 m² winkelruimte met speelhoek voor de kleinste bezoekers

• Zeer ruim aanbod aan nieuwe strips

• 20% korting op alle nieuwe strips (inclusief luxe-edities) met onze klantenkaart.

• Maandelijks signeersessies met tekenaars uit binnen- en buitenland

• Verzorgd antiquariaat aan betaalbare prijzen

• Groot aanbod aan 2de hands strips aan de beste prijzen.

• Uitgaven in eigen beheer: op regelmatige basis brengen wij in samenwerking met striptekenaars en hun uitgevers producten in een kleine oplage uit.

Het pad van Jessica - delen 1,2 en 3
Hardcover: 21,95 € - luxe: 59.95 €

Jeremiah - delen 29 en 30
Hardcover: 21,95 € - luxe: 59.95 €
(deel 29 uitgeput, deel 30 zéér beperkt leverbaar)

Konvooi delen 0 t.e.m. 10 18.95 €
De jeugdjaren van Nävis delen 1,2,3 18,95 €

Albums met exlibris: o.a: Bernard Prince 18, Kruistocht, Largo Winch, Antares, De Havik, e.a

• Limited Edition Club (L.E.C): Een door ons opgerichte club waarbij de leden in ruil voor een jaarlijkse leden-bijdrage genieten van tal van voordelen. Gratis prenten bij aankoop van bepaalde strips, originele en exclusieve clubuitgaven, kortingen en/of andere voordelen op uitgaven in eigen beheer.

Openingsuren:
Maandag t.e.m. vrijdag: 12u00 – 18u00
Zaterdag: 10u00 – 18u00*
*Tijdens de maanden juli en augustus is de winkel zaterdag open vanaf 11u00

GITSCHOTELLEI 143
2600 BERCHEM
TEL: 03/236.25.40

e-mail: stripwinkel.alex@belgacom.net
www.stripwinkelalex.com

WILBERT VAN DER STEEN

DOOR **KURT MORISSENS**

We wandelen graag rond in de sprookjesachtige wereld die de Nederlandse stripauteur Wilbert van der Steen heeft gecreëerd. Vreemd toch hoe enkele potloodlijnen een mens kunnen ontroeren of hoe de juiste combinatie van kleuren een warme sfeer kan bouwen in het hoofd van de lezer. Van der Steen heeft dat talent en wij tonen het u graag. Maar eerst een aangename kennismaking vooraleer u kan genieten van 's mans eigen interpretatie van het wereldbekende muzikale sprookje Peter en de wolf van Sergej Prokofjev.

Je tekent en verzint al je leven lang de mooiste verhalen. Toch kom je nu pas om het hoekje kijken in het wondere stripwereldje. Waarom nu pas, Wilbert?

Wilbert van der Steen: Ik heb me destijds laten leiden door de mening van een docente op de academie en de ingezakte Nederlandse stripmarkt. Daardoor koos ik na afstuderen voornamelijk voor de andere kant. In de luwte maakte ik cartoons. Acht jaar voor de *GayKrant* en 17 jaar voor *Food Magazine*. Maar ik wilde en moest mijn eigen verhalen vertellen en dat begon met het maken van schilderijen met een verhaal (2000-2006). Daaruit zijn enkele prentenboeken gekomen en een leesboek *Pension Kat*. Door *Pension Kat* (2008) kwam ik erachter dat ik het liefst verhalen vertel via beeld. Hierna ben ik mijn oude liefde weer op gaan pakken, want als jongen wilde ik het allerliefst striptekenaar worden.

Begrijpelijk met een familienaam als Van der Steen. Welke band heb jij met het beeldverhaal? Was je steeds een grote fan?

De beelddenker in me las en leest een verhaal het liefst via beelden. De acties en emoties, die meestal vergroot worden uitgebeeld, spraken me wel aan. Ik schafte ze aan en las deze vaak meer dan eens. Als tiener zocht ik ook naar meer volwassen verhalen, maar ik merkte dat ze toen nog niet geheel aansloten bij mijn ontwikkeling. Mijn aandacht verwaterde. Er zit dus een gat in mijn fan zijn.

Je graphic novelette *Peter en de Wolf* is gebaseerd op het bekende muzikaal sprookje van Sergej Prokofjev. Helemaal gek van de Rus en zijn muziek?

Ik ben wel helemaal weg van de muziek in *Peter en de Wolf*. Andere stukken van Prokofjev hebben niet dat effect.

En bij het beluisteren zie je daar meteen beelden bij? En dat was de trigger om aan het werk te gaan?
De beelden kwamen naar boven toen ik aan het schetsen sloeg. De trigger kwam na twee jaar de webcomic *Made In Dolland* gemaakt te hebben met Dolly Bellefleur. Weer kwam ik op het punt: 'ik moet mijn eigen verhalen vertellen' en 'als ik iets wil betekenen moet ik wat laten zien'. *Pension Kat* leent zich goed voor verstripping, maar ik zocht eerst een kleiner project. Zoekend in de opera's, lekker veel drama, kwam ik op *Peter en de wolf*. De eenvoud van het plot prikkelde me. Ik heb er verhaallijntjes aan toegevoegd, de jagers eerder op laten draven en het einde een andere wending gegeven.

De strip is getekend met potlood maar dan zonder te inkten in kleur gezet. Waarom koos je voor deze techniek?
Nadat ik de eerste schetsen op de Facebook plaatste, kreeg ik goede reacties op de schetsen. Vooral dat ik het zo moest laten. Dergelijke opmerkingen kreeg ik wel eens eerder en ik merkte dat als ik me beperkte tot zwart-wit met één kleur dat ik het spannender vond dan full color. Je zou kunnen zeggen *less is more*. Dus ik liet het inkten los en ging vol voor het grafiet. Met potlood voel ik me heel vrij en vloeiend. De kleur spreekt me erg aan en het effect op papier, zoals stoepkrijt op de tegels, blijft me boeien.

Het kleurgebruik brengt de lezer helemaal in de sfeer. Wist je meteen welke kleuren belangrijk zijn voor het verhaal?
Collega Kees de Boer gaf me een waardevolle technische tip in het digitale kleuren. In eerste instantie was ik van plan om veel kleur te gebruiken. Maar de eerste pagina speelt zich af in de nacht en bij kaarslicht en dat wilde ik laten overheersen. Dat beviel zo goed dat ik daarmee doorging. Toen kwam wel de gedachte: hoe doe ik dat met de scènes die overdag spelen? Beter was gewoon maar aan de slag te gaan i.p.v. te piekeren. De ene keer liet ik de emotie overheersen dan weer de omgeving. De ene kleur blauw is koeler dan de andere. Het was in het begin zoeken, maar ik werd er wel steeds beter in.

En nu, Wilbert? De smaak van het strips maken helemaal te pakken? Mogen we nog stripwerk van je verwachten?
Ja, absoluut en jazeker en graag. Binnenkort ga ik samenwerken met een stripschrijver aan een kortverhaal. Wie weet ga ik mijn *Pension Kat* verbeelden en denkend aan een muziekstuk is de *Driestuiveropera* nog steeds een favoriet.

En jij bent onze favoriet ondertussen!

De maan spreidde een zilveren deken over het land.
Alles leek rustig. Bovenin het afgelegen huis brandde nog licht...

Peter! Slaap je nu nog niet? Leg dat boek weg en ga slapen. Morgen hebben we nog genoeg te doen.

Het is net of ik zelf Jim Hawkins ben grootvader. En die Long John Silver is de gemeenste van alle piraten.

Verslik je niet in dat verhaal.

Buiten ligt geen avontuur op je te wachten. De kippen moeten gevoerd worden en het onkruid gaat niet vanzelf weg.

Mrrauw?

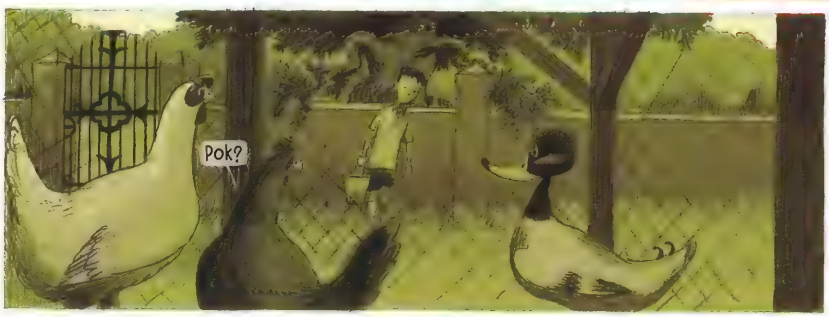
Pok?

Kwaaak!

Peter...

Peter! Sta je nou alweer te dromen?
Ahum...
Goedendag mijnheer, jongeman. Bent u de bewoner van dit pand?

Goedendag. Waarom wilt u dat weten?

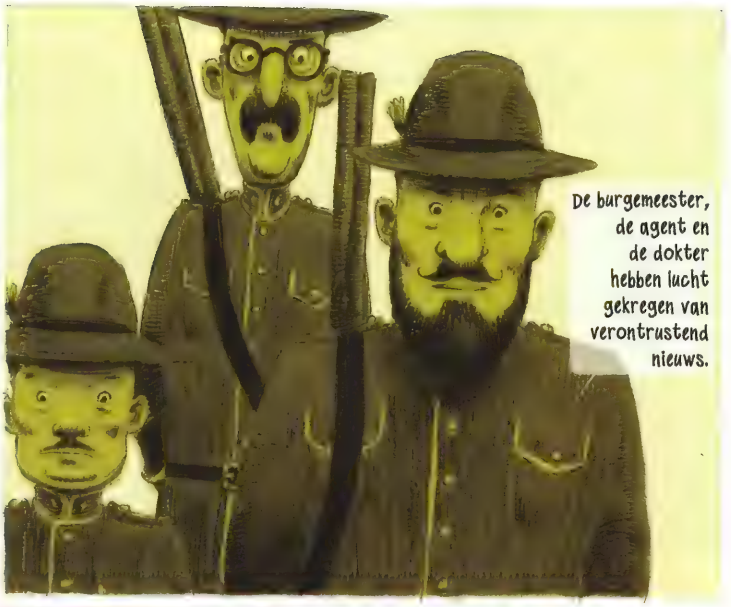
De burgemeester, de agent en de dokter hebben lucht gekregen van verontrustend nieuws.

Verschillende boeren en inwoners hebben in het woud een woeste wolf gezien.

Onze burgemeester wil van u weten of u het beest hebt waargenomen?

Lieve help. Nee!

Geen zorgen, mijnheer. Blijf niet te lang buiten en 's avonds binnen. Sluit uw deuren en ramen. Goedendag.

Grootvader... Waarom is de wolf woest?

Hoe moet ik dat nu weten? Wie stelt er nou zulke vragen, Peter?

Misschien omdat de houthakker zoveel bomen kapt? De meester zegt dat wolven banger zijn voor ons dan andersom.

Bah. Onzin!

Peter, ik ben wat moe. Ik doe mijn ogen even dicht.
Miauw?
En Peter, binnen blijven. Ga maar wat lezen in dat verhaal van je.
Krrieee...
In hetwoud is alles rustig.
Kwahahaaak!
Wat ben jij voor vogel dat je niet kunt vliegen?
Kwaak! Wat ben jij voor vogel dat je niet kunt zwemmen?

Kwa! Kwa!
Kwaa!

Maauw...
Let maar
niet op
mij...
Piep!
Pip! Pip!

Kijk uit!

Piep!

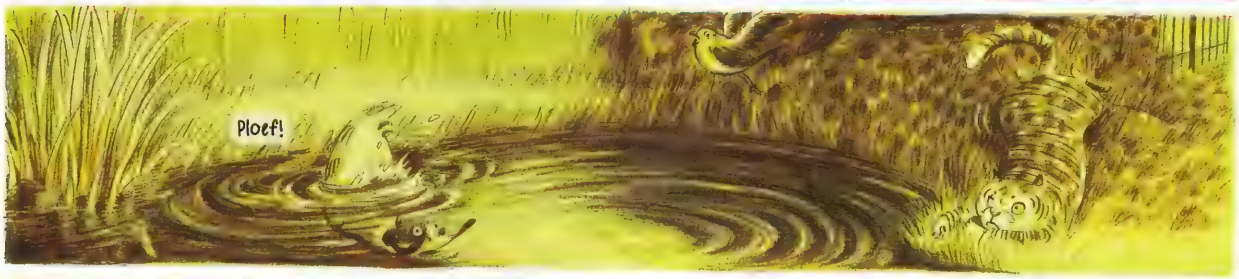
Ploef!

Mrrauw...

Is het waard
mijn nagels
te scheuren?
Eenmaal bovenin
de boom
geklommen is
het maaltje
gevlogen.
Kwa-kwa-kwaak!

Miauw!

Wat hebben de jagers nou gezegd? Binnen blijven.
Stel dat de woeste wolf was gekomen?
Wat had je dan gedaan? Nou?

Ik ben niet bang voor de wolf!

Bah, onzin!
Die wolf
is zeker
niet bang
voor jou.

Kwa!

Pip! Pip! Pip!
Kwa-kwa-kwa!

Kwaaaaaaa

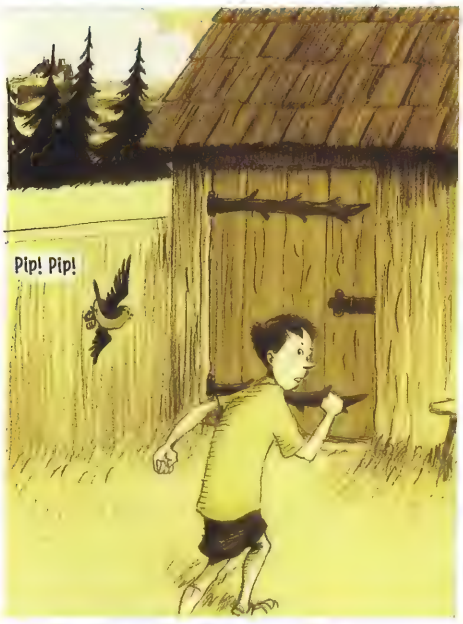
Pip! Pip!

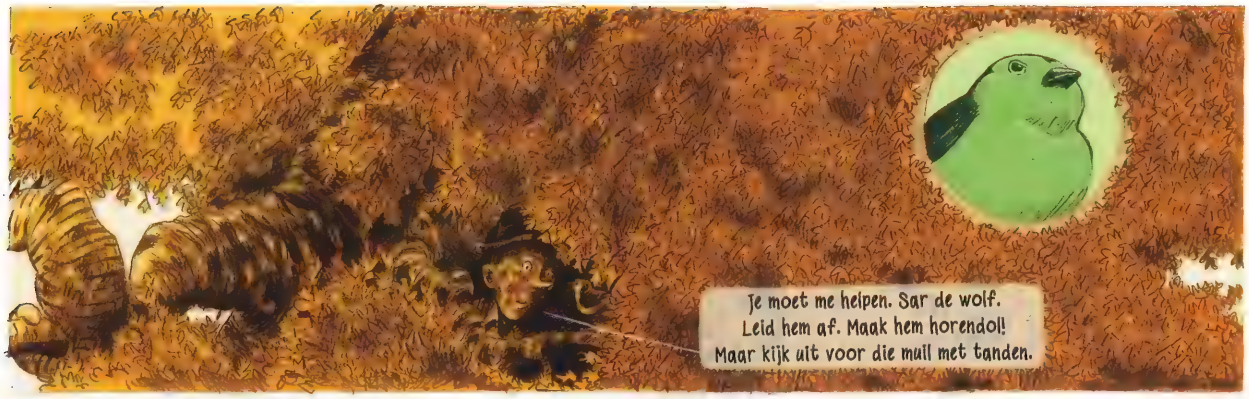
Je moet me helpen. Sar de wolf.
Leid hem af. Maak hem horendol!
Maar kijk uit voor die muil met tanden.

Mauw!

Pip.

Pip-pip-pip!
Rrrr...

Langzaam.

Piep!

Grrr...

We hebben de wolf!
Piep!
Mauw!

Pip!
Stop!

Achter het woud leeft een roedel wolven in de vergeten vallei. Laten we hem daar naartoe brengen.

Peter!

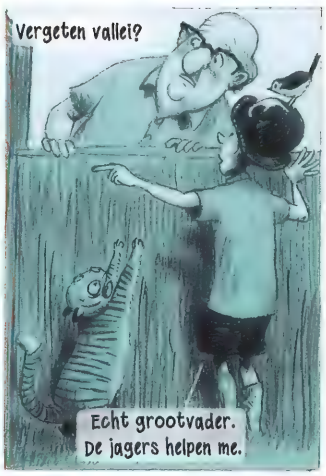
Vergeten vallei?
Echt grootvader.
De jagers helpen me.

En wat als de wolf Peter had gepakt? Wat dan? De wolf vrijlaten. Bah, onzin!

DE CHNINKEL

J. Van Hamme G. Rosinski

25 jaar (1988-2013)
Zilveren jubileum voor stripklassieker de Chninkel.
Speciale editie met extra katern in samenwerking met Brabant Strip Magazine.

De Chninkel geldt als een van de grootste stripklassiekers en viert dit jaar zijn vijfentwintigjarig jubileum. Jean Van Hamme en Grzegorz Rosinski schiepen met dit lijvige fantasy-epos een regelrechte verkoopstopper die steevast in de top drie eindigt van beste strips aller tijden.

casterman 19 juni

B. Vivès/M. Sanlaville/Balak

LAST MAN

Last Man is het product van een collectief dat opzettelijk verzwijgt wie wat doet. Dit innovatieve project barst uit de voegen van het klassieke beeldverhaal. Het leest als een trein, is meeslepend en visueel sterk. Om aan onze leeshonger te voldoen, verschijnt Last Man twee tot drie keer per jaar en zal, zoals de grote manga's, enorm veel delen omvatten.

casterman 19 juni

Het vakantie album!

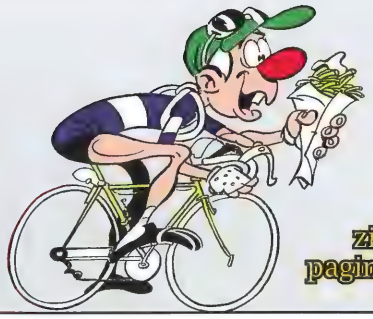

zie pagina 76

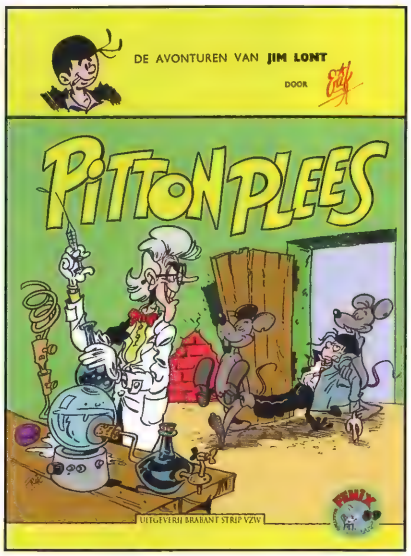

DRIE NIEUWE FENIX-ABLUMS

Zomaar eventjes drie gloednieuwe Fenix-albums verschijnen er op 24 augustus, tijdens de stripbeurs in Valkenswaard. Drie pareltjes die de zomerse vakantie warm zullen afsluiten.

FENIX 90 - De vrolijke bengels 5
15 november 1951 tem 31 juli 1952
FENIX 91 - De vrolijke bengels 6
7 augustus 1952 tem 23 april 1953

We zetten onze reeks *De vrolijke bengels* verder met een chronologische uitgave in oorspronkelijke kleuren van de gags die verschenen in *Ons Volkske* vanaf 1949. Naar aanleiding van 100 jaar Willy Vandersteen beginnen we echter met de kers op de taart! Vandersteen tekende in zijn topperiode – die van *De Tartaarse helm* en

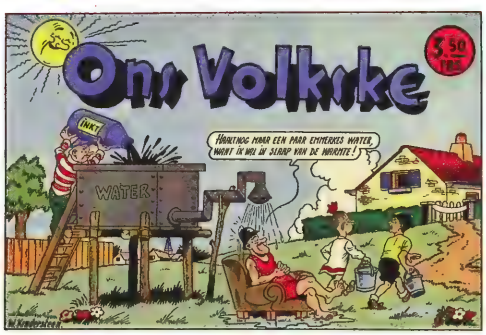

De schat van Beersel – een zestigtal gags met grote titelprent en o.a. Suske en Wiske in de hoofdrol. Als hommage aan de Bruegel van het beeldverhaal brengen we eerst de twee albums met deze veruit mooiste afleveringen in hun oorspronkelijke kleuren. In 2014 en 2015 brengen we de eerste 4 delen van deze blauwe reeks.

De covers van De vrolijke Bengels werden getekend door Luc Morjaeu!

FENIX 89 - Jim Lont
Pitton Plees door Erik

Nu *Skyfall* de meest succesvolle James Bond-film aller tijden is, kan Brabant Strip niet achterblijven: presenting geheim agent 0,02 Jim Lont! Geen hightech maar het échte sixties-werk, wat ook blijkt uit de titel, een vervlaamsing van het destijds immens populaire Tv-feuilleton *Peyton Place* dat toen door bijna alle vrouwen gevolgd werd, maar met dit album (gelukkig) abso-luut niets te maken heeft.

Het album is uitgegeven in de stijl van de oorspronkelijke reeks. In 2014 completeren we de reeks met het laatste verhaal: *Sluwe Baviaan*.

VAKANTIEALBUM 2013

De bokkesprongen van Berreke Bluf door Erik. Een reclamestrip uit 1974. Het album bevat achteraan nog een tweede reclamestrip uit dezelfde periode: *Bertje*. Om beide onvindbare albums destijds te kunnen lezen moesten er stickers verzameld en ingekleefd worden! Brabant Strip bespaart u nu die moeite door alles compleet af te drukken in één album.

KAPER GEZOCHT

Wij zijn op zoek naar het aller-aller-laatste *Jim Lont*-verhaal *De kaperkaper*, waarvan slechts enkele platen verschenen in het *Mechels Reclameblad*. Heeft u één of meerdere scans en/of knipsels van dit verhaal? Wij komen graag wanneer het u uitkomt langs om ter plaatste scans te maken (wij brengen al het materiaal mee!). Dan kunnen we dit onafgewerkte verhaal publiceren in het Fenix-album *Sluwe Baviaan* dat in 2014 verschijnt. Alvast hartelijk dank voor uw medewerking!!

Marc de Lint
Graphic.touch@pandora.be

GEZOCHT

(22/06) De Kuifjes archieven Raket naar de maan-Mannen op de maan en andere titels. Geef maar een seintje.
caluwaerts.guillaume@belgacom.net

(22/06) Tremplin (Petits Belges) nr. 49 1960 + nr. 01 t/m nr. 32 1961. Zonneland nr. 40 1964 t/m nr. 4 1965 + nr. 33 t/m nr. 52 1960. Losse nummers of in gebonden toestand.
rafdecleir@hotmail.com

(22/06) Vroege titels in eerste druk van Suske en Wiske zoals Rikki en Wiske , eiland Amoras, e.a., ongekleurde Franse tintins ,eerste Nero's zoals Matsuoka, B-gevaar e.a. alsook alle andere eerste drukken in de hogere prijsklasse. Ik heb eveneens interesse voor zulke albums in slechte staat of onvolledig.
claesen.dirk@telenet.be

AANGEBODEN

(19/05) Luxe Rode Ridder met linnen rug "Het godsgerecht", oplage 150 ex. met als bijlage een gen.-en ges. prent. - Luxe fluwelen Kiekeboe "Code E", oplage 75 ex. ieder ex. is voorzien van een gen. tekening met div. potloodschetsen - pakketje luxe Kiekeboes "Schijnheilig bloed", bestaande uit: luxe hardcover met linnen rug, oplage 150 ex. met als bijlage een gen.-en ges. prent, luxe fluwelen, oplage 75 ex. met gen. tekening met div. potloodschetsen.
je-pe@home.nl

(19/05) Stripinformatiebladen: Nummers Brabant Strip Magazine, vanaf nr. 44, Schapnieuws, rond jaren 1998, 1999, 2000, Zozolala, mail me met uw mancolijst! Stripschrift, veelal nummers tussen 180 en 270, striptijdschriften: Gummi, Zone 5300 (eerste en tweede jaargang), Rhaa Lovely. Mail me gerust met uw lijst met ontbrekende nummers!!!
ann.verbeeck1@telenet.be

WINNAARS

Er werden weer volop juiste antwoorden gegeven! Winnaars zijn Douglas Dendas (Dossier Jan Bosschaert – af te halen op onze BS-stand), Dominique Vanpachtenbeke en Peter François (Nerobier – af te halen in het Marc Sleen Museum). Proficiat!

BS AGENDA

Organisatoren kunnen info sturen via e-mail naar:

johan.van.ransbeeck@telenet.be.
De agenda wordt afgesloten op de 1ste van iedere maand.

Meer up-to-date info over beurzen vindt u op www.brabantstrip.be.

18 juli tot 4 augustus
Middelkerke
27ste stripfestival
Op Degreefplein/Zeedijk
van 10u00 tot 12u00 en 14u00 tot 18u00
Met stripprommelmarkten op de zeedijk op 13 jul, 20 juli en 10 augustus van 7u00 tot 18u00,...
Info: http://www.stripbdmiddelkerke.be/Home.aspx

20 en 21 juli
Contern
20ste Festival International de la BD
In de straten van het dorp van 10u00 tot 19u00
Met signeersessies van Alain Henriet, Jean-Pol, Philippe Luguy, Viviane Nicaise, Sylvain Savoia, Marcel Uderzo...
Info: http://www.bdcontern.lu/

17 augustus
Kampen
Kamper Stripspektakel
In Oudestraat en Van Heutsplein
van 10u00 tot 17u00
Met signeersessies van Dick Heins, Eric Heuvel, Ivan Adriaenssens, Luc Cromheecke, Martin Lodewijk, Paul Geerts,...
Info: http://www.kamper-stripspektakel.nl/

21 tot 24 augustus
Jette
Strip-festival-bd-Jette 2013
In de abdij van Dieleghem, rue de Tiebackx 14
Met tal van signeersessies.
Info: http://www.jette.be/

24 en 25 augustus
Valkenswaard
28ste Brabants Stripspektakel
In Health & Sportsclub Valkencourt,
Pastoor Heerkensdreef 15 van 10u00 tot 17u00
Met tal van tekenaars, stripveiling, tentoonstellingen, kleurwedstrijd
Info: http://www.stripspektakel.nl/

24 en 25 augustus
Temploux
Festival BD Wallonie 2013
Met tal van signeersessies
Info: http://www.temploux.com/brocante/index/index.php

8 september
Sint-Pauwels
Grote Stripbeurs rond 100 jaar Vandersteen
In Parochiecentrum, Klapdorp
van 10u00 tot 18u00
Met signeersessies van Eugeen Goossens, Jeff Broeckx, Marcel Rouffa...
Info: http://www.hetgebrokenzwaard.be/

14 en 15 september
Gent
STRIPBEURS op de 68e JAARBEURS GENT
FLANDERS EXPO, Maaltekouter 1, 9051 Gent
Open op zaterdag en zondag van 11u tot 18u
Signeersessies van Marcel Rouffa,
Daniel Van denbroeck, Ben Seys en vele anderen
standhouders uit België en Nederland
Organisatie: stripwinkel PIERKE

5 en 6 oktober
Wilrijk
Opendeurdagen 't Vlaams Stripcentrum
In 't Vlaams Stripcentrum en zaal Ars,
Boomsesteenweg 335
van 10u00 tot 17u00
Info: http://vlaamsstripcentrum.be/

6 oktober
Wilrijk
Ledendag Brabant strip
In zaal 't Spant, Boomsesteenweg 335
van 10u00 tot 18u00
Inschrijvingen: Frank Bogaerts
frankb@vlaamsstripcentrum.be

5 tot 26 oktober
Wilrijk
Tentoonstelling Erik Vandemeulebroucke (Jim Lont)
In zaal 't Spant, Boomsesteenweg 335
Woensdag & vrijdag van 19u00 tot 20u30, zaterdag van 12u00 tot 17u00,
zondag 10u30 tot 16u00
Info: http://vlaamsstripcentrum.be/

17 november
Sint-Truiden
5de stripbeurs
In 't Veilinghuis, Tongersesteenweg 150
van 10u00 tot 17u00
Met diverse signeersessies
Info: http://www.stripbeurssint-truiden.be/

14 december
Turnhout
BRABANT STRIP LEDENDAG TURNHOUT
Ter gelegenheid van de Turnhoutse Stripdagen
In Cultureel Centrum De Warande
Warandestraat 42 te 2300 Turnhout
(Ondergrondse parking in de Wezenstraat)
Van 10 tot 17 u - Iedereen welkom !
Ieder lid heeft recht op een gratis ruilstand
Vooraf reserveren bij Rudy Claessen
(0032) (0)14 / 65 61.24 (na 18u)
of via claessen.rudy@skynet.be

BS
BRABANT STRIP VZW

ERIK VANDEMEULEBROUCKE

EXPO

Een samenwerking tussen 't Vlaams Stripcentrum
en Brabant Strip vzw.
Erik Vandemeulebroucke met Jim Lont en andere werken.

Waar?
Zaal 't Spant (boven), naast het 't Vlaams Stripcentrum.

Wanneer?

LEDENDAG BRABANT STRIP

Wilrijk
Ledendag op 6 oktober
Van 10 uur tot 16 uur
In de zaal 't Spant naast 't Vlaamse Stripcentrum.
Boomsesteenweg 335-337
2610 Wilrijk

OPENDEURDAGEN 'T VLAAMS STRIPCENTRUM

Wilrijk
Opendeurdagen 5 en 6 oktober
In 't Vlaams Stripcentrum en zaal Ars,
Boomsesteenweg 335
van 10u00 tot 17u00
Info: http://vlaamsstripcentrum.be/

Inschrijvingen
Frank Bogaerts [frankb@vlaamsstripcentrum.be]
of Brabant Strip [brabant.strip@gmail.com]

STRIP 2000

STRIPS MET HUMOR

Augustus 2013

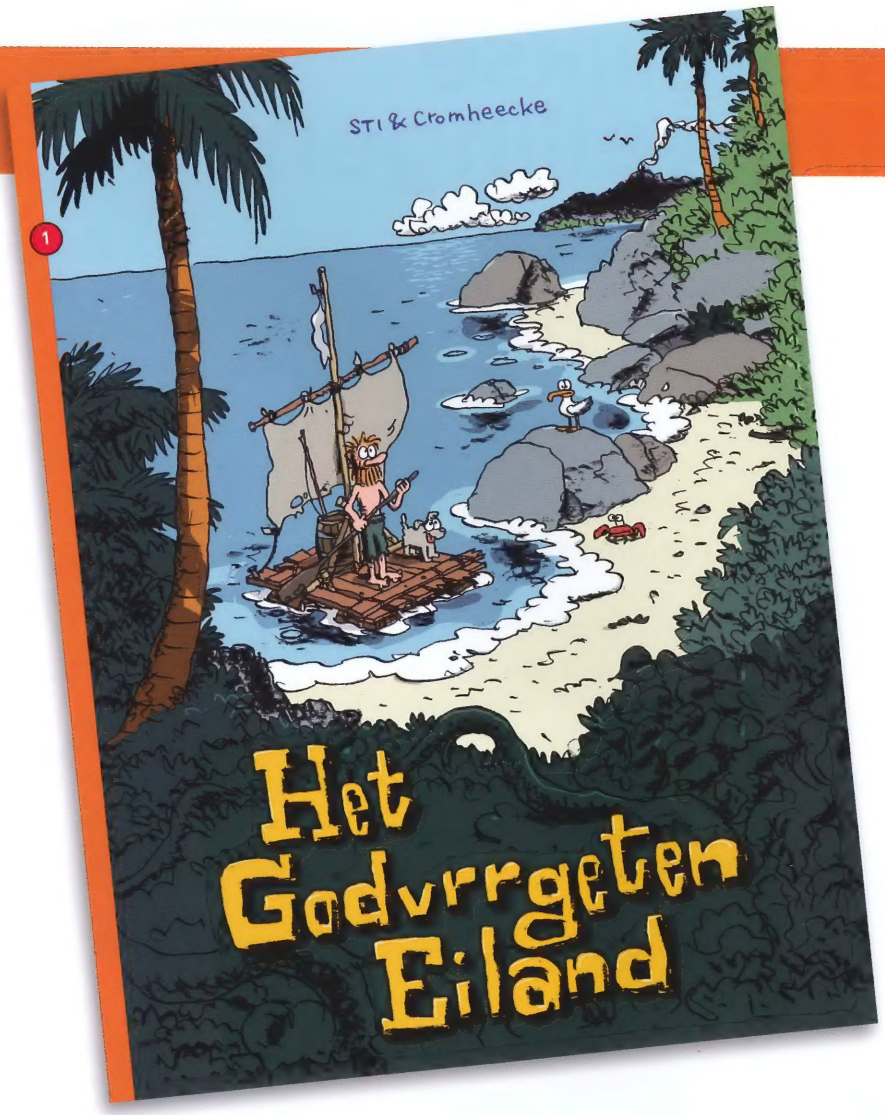

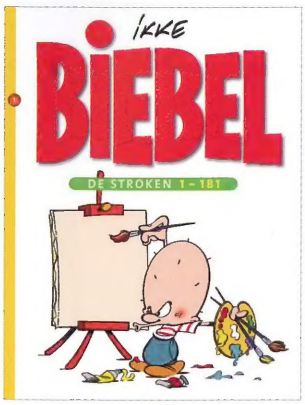

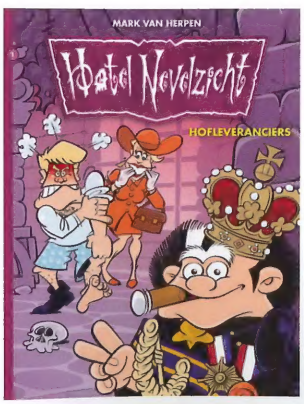

Het Godvrrgeten Eiland

Op het godvrrgeten eiland vindt u levenslustige piraten, beschaafde inboorlingen, pratende pinguïns, ruziënde krabben en bezoekers uit de toekomst. Een aangespoelde drenkeling probeert zich temidden van al die gekte staande te houden.

www.strip2000.nl

catawiki

catawiki.nl
catawiki.be

Wekelijkse Stripveilingen

bieden vanaf €1

- Bieden vanaf **vrijdag**
- Kavels lopen op **maandag, woensdag en donderdag** af vanaf 20:00 uur
- Aanbod van **professionele en particuliere** aanbieders

catawiki.nl/stripveiling

's Werelds grootste catalogus & veilinghuis voor verzamelaars